

A.B.D. SECİMLERİ 2004

İÇİNDEKİLER

- Sayfa 2 A.B.D.'DE SİYASİ PARTİLER**
JOHN F. BIBBY
- Sayfa 7 BAŞKANLIĞA ADAY BELİRLENMESİ VE AMERİKAN DEMOKRASİSİ**
STEPHEN J. WAYNE
- Sayfa 12 A.B.D. SEÇİM USULLERİ**
MICHAEL W. TRAUGOTT
- Sayfa 16 2004 SEÇİM TAKVİMİ**
- Sayfa 18 THOMAS MANN İLE 2004 SEÇİM KAMPANYASI HAKKINDA SÖYLEŞİ**
PAUL MALAMUD
- Sayfa 22 KONGRE SEÇİMLERİ**
JOHN H. ALDRICH
- Sayfa 27 SEÇİM ANKETLERİ, EKSPERLER VE 2004 SEÇİMLERİ**
JOHN ZOGBY
- Sayfa 31 KAMPANYA FİNANSMAN DURUMU**
JOSEPH E. CANTOR
- Sayfa 35 SEÇİMLER SÖZLÜĞÜ**
- Sayfa 37 BİBLİYOGRAFYA VE İNTERNET SİTELERİ**

Kapak: Bir asrı aşkın süredir Amerikalı seçmenlerin yakaları kampanya rozetleriyle süslenmiştir. Bu sadece başkanlık seçimlerinin canlılığının değil aynı zamanda güç ve duygusallığının da bir simgesidir.

Yan sayfa:

Beyaz Saray,
Washington, D.C.

GENEL YAYIN MÜDÜRÜ:
George Clack
EDİTÖR: Paul Malamud
SANAT YÖNETMENİ/TASARIMCISI:
Thaddeus A. Miksinski, Jr.
RESİM YÖNETMENİ: Joann Stern

FOTOĞRAF KAYNAKLARI All engravings courtesy Bureau of Printing and Engraving. Cover and inside cover: courtesy New York Historical Society. 2: © HultonArchive by Getty Images. 3: © HultonArchive by Getty Images. 4: © HultonArchive by Getty Images (4). 5: © HultonArchive by Getty Images (3). 7: © Getty Images. 8: Krause Publications (2); © Bettmann/CORBIS. 9: © REUTERS. 10: (George Bush): © Stephen Crowley/The New York Times. 11: © CORBIS; Krause Publications (2). 12: Republished with permission of The Globe Newspaper Company, Inc. - © Vincent Laforet/The New York Times. 13: © REUTERS; © Shane Young/The New York Times - © Suzanne DeChillo/The New York Times - © Andrew Itkoff/The New York Times - © Rob Crandall/The Image Works. 14: © Jenni Girtman/Atlanta Journal Constitution - © Jim West/The Image Works. 15: © AFP/CORBIS. 16-17: Richard Anderson. 23: AP/Wide World Photos - © Doug Mills/The New York Times. 25: © Doug Mills/The New York Times; AP/Wide World Photos (3). 26: AP/Wide World Photos - c AFP/CORBIS. 27: © CORBIS - © Bettmann/CORBIS - © Philip Jones Griffiths/Magnum Photos. 28 © Getty Images. 29: © Bob Daemrrich/The Image Works (2) 30: c Brooks Kraft/CORBIS - courtesy Meet the Press (2). 31: © Paul Hosefros/The New York Times - © REUTERS. 33: AP/Wide World Photos - © REUTERS - © Mark Peterson/CORBIS SABA. 34: AP/Wide World Photos. 37: (George Bush portrait): © Najlah Feanny/CORBIS SABA. Back cover: courtesy New York Historical Society.

A.B.D. SEÇİMLERİ 2004

Bu yayın, A.B.D.'nin seçim uygulamaları ve gelenekleri konusunda bilgi sahibi olmayan kişilere Amerikan seçim süreçleri hakkında genel tanıtım bilgileri sağlamak amacıyla hazırlanmıştır. "A.B.D. Seçimleri 2004" ü hazırlamak için, çoğu siyaset bilimci olan yedi uzmandan, farklı seçim sistemlerine sahip uluslararası toplum üyelerine önümüzdeki Amerikan seçimlerinin önemli özelliklerini açıklamalarını istedik.

John F. Bibby tartışmayı, Amerikan sisteminde siyasi partilerin rolünü gözden geçirerek başlatıyor. Partiler, 1789 tarihli Amerikan Anayasası'nda yer almalarına rağmen, 1800'li yılların başlarında, ilk kuruluşlarından beri gelişerek Amerikan demokrasisinin temel özelliklerinden biri haline gelmiştir. Bazı kimseler Amerikan yönetiminin istikrarının kaynağını, yüzyıldır siyasi alana hakim iki partinin mevcudiyetine bağlamaktadır.

İkinci olarak Stephen Wayne, uzun süreli Başkanlık kampanyasını ve aday gösterme sürecini açıklıyor. Amerikan seçim sisteminin, partilerin aday seçim kongreleri ve aday yoklamaları gibi Anayasada yer almayan ana unsurlarından büyük bir kısmı, Amerika Cumhuriyeti'nin ilk yıllarında temeli atılmış olan tarihi gelişmenin sonucunda ortaya çıkmıştır. Michael W. Traugott, daha sonra, seçim kurumlarının uyguladığı seçmenleri kaydetme, oyları sayma, oy pusulasını yapılandırma yöntemlerini tartışarak, adaletin ne şekilde sağlandığını ayrıntılı olarak açıklıyor.

Brookings Institution'da görevli ünlü siyasi analist Thomas Mann'la görüşmemizin ana konusu önümüzdeki seçimler olmuştur. Ocak 2004 tarihli ilk Başkan adayını seçme kozasından birkaç ay önce görüştüğümüz Mann, önümüzdeki seçimlerde hangi konulara dikkat edilmesi gerektiğini açıklıyor. John H. Aldrich, 2004 yılında, Başkanlık seçimlerinin yanı sıra, Temsilciler Meclisi'ndeki 435 üyenin

ve Senatodaki 100 üyenin üçte birinin de seçileceğini hatırlatıyor. Seçimler ayrıca Valileri, Belediye Başkanlarını ve eyalet yasama organlarını da kapsayacak. Seçimleri ilginç kılan bir nokta da Beyaz Saray'a gelecek olan parti ile Kongre Meclisleri'nden birine veya ikisine hakim olan partilerin farklı olma ihtimalidir. A.B.D.'de yürütme ve yasama organlarının seçimi, parlamenter sistemlerden farklı olarak, birbirinden bağımsız olarak gerçekleşmektedir.

Son olarak, modern seçimlerde hayati önem kazanmış olan bir sürecin iki boyutunu inceliyoruz: kamuoyu araştırmaları ve seçim kampanyası finansman mevzuatı. Kamuoyu araştırma uzmanı John Zogby, araştırma sonuçlarının adayların seçmenlerin önemli bulduğu konuları saptamasına yardımcı olduğunu fakat, sonuçları tahmin etme alanında kötüye kullanılabileceğini veya yanlış yorumlanabileceğini de belirtiyor. Joseph E. Cantor, seçimlerdeki masraf ve katkıları düzenleyen karmaşık yasaları kısaca açıklıyor - 2000 yılı Başkanlık seçimlerinde 607 milyon dolar harcanmıştı. Siyasi kampanyaların düzenlenmesi, Amerikanlıların iki ana değer unsuru arasında doğabilecek çatışma konusunu da içermektedir: Amerikan Anayasası'nın Birinci Düzeltme Maddesi (Amendment) olan konuşma özgürlüğü ve tüm adaylara adil ve eşit fırsatlar tanınmasını sağlamak konusu.

Yazarların birçoğunun belirttiği gibi, Amerikan seçim sisteminin bir kaç yüzyıllık özelliği, aynı zamanda modernleşme ve değişiklik ihtiyacına da cevap veren temel istikrar unsurudur. Tüm dünyadaki okurların, bu kitapçığın önümüzdeki aylarda gelişmelerini izleyeceğimiz 2004 seçimlerinin tarihi içeriği ve seçim kampanyasının özellikleri alanındaki rehberliğini yararlı bulacağını ümit ediyoruz.

A.B.D.'DE SİYASİ PARTİLER

JOHN F. BIBBY

George Washington
Federalist
(Başkan, 1789-1797)

Amerika Cumhuriyeti'nin kurucuları 1787 yılında Anayasayı hazırladıklarında, siyasi partilere yönetimde bir rol öngörmemişlerdi. Aksine, Cumhuriyetin Kurucuları, güçlerin ayrımı, yasama, yürütme ve yargı kuvvetlerinin birbirinden ayrı olması ve diğerlerini denetlemesi, federal sistem ve Başkanın seçim kurulu (electoral college) tarafından dolayı olarak seçilmesi gibi anayasal tedbirler olarak yeni cumhuriyeti siyasal partilerden ve hizipten korumaya çalıştılar.

A.B.D., kurucuların bu niyetlerine rağmen, 1800 yılında ulusal tabanlı partiler kuran ve yürütme erkinin bir siyasi gruptan diğerine seçimle aktarılmasını sağlayan ilk ülke olmuştur.

SİYASİ PARTİLERİN DOĞUŞU VE YAYGINLAŞMASI

Siyasi partilerin gelişimi, 1800 yıllarının başında, oy kullanabilmek için gayrimenkul sahibi olma gerekliliğinin iptal edilmesiyle oluşan seçmenlik hakkının yaygınlaştırılmasıyla yakından bağlantılıdır. Seçmenlerin önemli oranda artmasından dolayı onları harekete geçirmek için yeni bir araca ihtiyaç duyulmaya başlandı. Siyasi partiler, bu esas görevi yerine getirmek için kurumsal bir yapılanmaya gittiler

ve böylece Amerikan siyasi partileri bu demokratik gelişmenin bir sonucu olarak ortaya çıktı. 1830'lu yıllara gelindiğinde siyasi ortamda sağlam bir yer edindiler.

Günümüzde Cumhuriyetçi ve Demokrat Partiler siyasi sürece hakim durumdadır. Amerikalıların %60'ı kendilerini Cumhuriyetçi veya Demokrat olarak nitelendirir ve bağımsız olduklarını söyleyenlerin bile partizanlık eğilimleri ve partiye bağlılığı yüksektir. Örneğin 1980 ile 1996 yılları arasındaki 5 Başkanlık seçiminde Cumhuriyetçi veya Demokrat Parti'ye "eğilimi" olan seçmenler, tercih ettikleri partinin başkan adayına oy verdiler. 2000 yılında Cumhuriyetçi Parti'ye eğilimi olanların %79'u Cumhuriyetçi George W. Bush'a oy verirken, Demokrat Parti'ye eğilimi olanların %72'si oylarını Demokrat Parti adayı Al Gore'a verdiler.

Partizanlık etkisini yönetimdeki partide de göstermektedir. İki büyük parti Başkanlık, Kongre, Valilik ve Eyalet Yasama organlarına da hakim olmuştur. 1852 yılından beri tüm Başkanlar Cumhuriyetçi veya Demokrat Parti mensubu olmuştur ve II Dünya Savaşı'ndan sonraki dönemde iki ana partinin başkanlık için topladığı oylar ortalama %94.8 civarındadır. 2002 yılı Kongre ve yerel seçimler sonucunda, Senato'daki 100 üye arasında sadece bir bağımsız senatör vardı ve Temsilciler Meclisi'ndeki 435 üyenin sadece ikisi bağımsızdı. Eyalet seviyesindeki 50 Valinin tümü Cumhuriyetçi veya Demokrat Parti'ye bağlıydı ve 7300 eyalet yasama kurulu üyesinden sadece 21'i (%0.003) Cumhuriyetçi veya Demokrat Parti'nin dışından seçilmişti. Bu iki büyük parti hem ulusal hem eyalet seviyesinde, hükümete hakimdir.

Amerika'daki siyasi partilerin ideolojiye ve programa bağlılığı, genellikle birçok demokratik ülkedeki partilerinkinden daha az olmasına rağmen, bu partiler kamu politikasını yönlendirme açısından önemli ve kesin bir rol

oynamaktadır. 1994 seçimlerinden beri Kongre'deki Cumhuriyetçi ve Demokrat üyelerin siyasi görüşleri arasında önemli farklılıklar gözlemlenmiş ve parti içi birlik, geçmişe kıyasla büyük bir artış kaydetmiştir. İki parti arasındaki siyasi anlaşmazlıklar, iki yılda bir gerçekleştirilen Temsilciler Meclisi ve Senato seçimleri çerçevesinde, bu kurumları kontrol eden partileri değiştirme potansiyeline sahiptir. Son yıllarda, politik fikir ayrılığı ve bu kurumların kontrolü için geliştirilen hararetli rekabet ortamı, hem Senato hem Temsilciler Meclisi'nde partiler arası sıcak bir çatışma ortamına yol açmıştır. 2004 seçimleri için yapılan hazırlıklarda, her iki partinin Kongre liderleri, Demokratik Parti'nin Başkan adayları ve Bush yönetimi, seçimlerde avantaj sağlamak için bir dizi tedbir almaktadır.

NEDEN İKİ PARTİLİ BİR SİSTEM?

İki partili rekabet sistemi Amerikan siyasi sisteminin en belirgin ve duragan özelliklerinden biri olarak karşımıza çıkar. Cumhuriyetçiler ve Demokratlar 1860'dan beri seçim politikasına hakim olmuştur. Aynı iki partinin sürekli olarak ulusal seçim politikası ortamını tekelinde tutması, hem siyasi sistemin yapısal özelliklerini, hem Amerikan siyasi partilerinin özel niteliklerini yansıtmaktadır.

Amerika'da ulusal ve eyalet aşamasında yasama organını seçmek için uygulanan standart yöntem "tek üyeli" bölge sistemidir. Oyların çoğunluğunu elde eden (bir seçim bölgesinde en fazla oy alan) kişi seçilir. Orantılı sistemden farklı olan "tek üyeli" sistem, bir bölgede sadece tek partinin kazanmasına imkan

verir. Bu sistem, seçim bölgelerinde çoğunluğu elde edebilecek iki geniş tabanlı parti kurmayı teşvik ederek, küçük üçüncü partileri sürekli olarak kaybetmeye mahkum eder – bu durumda küçük partiler büyük partilerden biriyle güç birliği yapmadığı takdirde bu küçük partilerin uzun süre ayakta kalma ihtimali çok düşüktür. Fakat, eyaletlerin büyük bir çoğunluğunda, bir adayın birden fazla partinin adayı olmasına izin verilmemesi yüzünden, küçük partilerin çoğu için, büyük bir partiyle güç birliği yapmak mümkün değildir.

İki partili sistemi destekleyen diğer bir kurumsal unsur da başkanlık seçmek için uygulanan "Seçim Kurulu" (electoral college) sistemidir. Bu sisteme göre Amerikalılar direkt olarak bir adaylar listesine oy vermek yerine, her eyalette Başkanlık adaylarından birine bağlı olan bir Seçim Kurulu listesine oylarını verirler. Başkanın, seçilmek için 50 eyaletteki 538 oyun mutlak çoğunluğunu elde etmesi gereklidir. Bu zorunluluk üçüncü bir partinin Başkanlığa ulaşmasını hemen imkansız bir hale getirir; zira bireysel eyalet oylarının dağıtımı "kazanılan tümünü alır" sistemine göre uygulanmaktadır. Yani bir eyaletteki oyların, az farkla olsa bile, çoğunluğu kazanan aday, tüm eyaletin oylarını kazanmış sayılır. Seçmenler Kurulu sistemi de, tek üyeli bölge sistemi gibi, bir eyaletin oylarını kazanma olanağı düşük olan ve Başkan seçtirecek sayıda eyaletin oylarını kazanma şansına sahip olamayan üçüncü partilerin aleyhine çalışmaktadır.

Demokratların ve Cumhuriyetçilerin devlet mekanizmasını kontrol altında tutmasından dolayı büyük partilere avantaj sağlayan seçim kuralları koymaları şartırcı değildir. Yeni bir partinin adını eyalet oy pusulalarına dahil etmek bile zor ve pahalı bir girişimdir. Örneğin Kuzey Carolina eyaletinde, 2004 seçimlerinde, yeni bir partinin adayının adını eyalet oy pusulalarına koydurabilmek için 58.842 seçmen tarafından imzalanmış bir dilekçe verilmesi gereklidir. Bunun yanı sıra, Federal Seçim Kampanyası Yasası'nın büyük partilere sağladığı avantajlar ve Başkanlık kampanyalarına sağlanan kamu desteğinin, son seçimlerde %5'lik tabanı aşan partiler dahil olmak üzere, tüm küçük partilere sağlanan destekten çok daha fazla olması da önemli etkenlerdir.

Amerika'nın özel aday gösterme süreci de üçüncü partiler için ek bir yapısal engel oluşturmaktadır. Amerika, tüm dünya demokrasileri arasında, hem Kongre ve eyalet dairelerindeki görev adayları, hem Başkanlık adayları için eyalet seviyesinde ön seçim uygulayan tek ülkedir. Bu aday gösterme sisteminde, seçmenler, genel seçimler için kendi parti adaylarını ön seçimle tespit ederler. Bu adaylar, ülkelerin çoğunda, parti lideri veya parti örgütü tarafından seçilir. Amerika'da ise Cumhuriyetçi ve Demokrat adayların kimler olacağı konusundaki son karar seçmenler tarafından verilmektedir.

Her ne kadar bu sistem parti içi organizasyonunu diğer demokrasilere kıyasla zayıflatsa da, bu katılımcı aday seçme süreci, Cumhuriyetçi ve Demokratların 150 yıllık hakimiyetine katkıda bulunmuştur.

Ön seçim sistemi aracılığıyla parti adaylığına gelen muhalifler, üçüncü bir parti kurmak zorunda kalmadan, genel seçim oy pusulasına girme ve kazanma fırsatını elde ederler. İlk aday seçme süreci bu şekilde ihtilafları iki büyük partiye doğru yönlendirerek, muhalifleri, zor bir

süreç olan üçüncü bir parti kurma zahmetinden kurtarır. Ayrıca, bu ön seçim sistemi iki partiyi çok geçirgenleştirerek, zaman zaman marjinal sosyal hareketlerin temsilcilerine veya "dışardan" adaylara da açık olmaları sebebiyet verir.

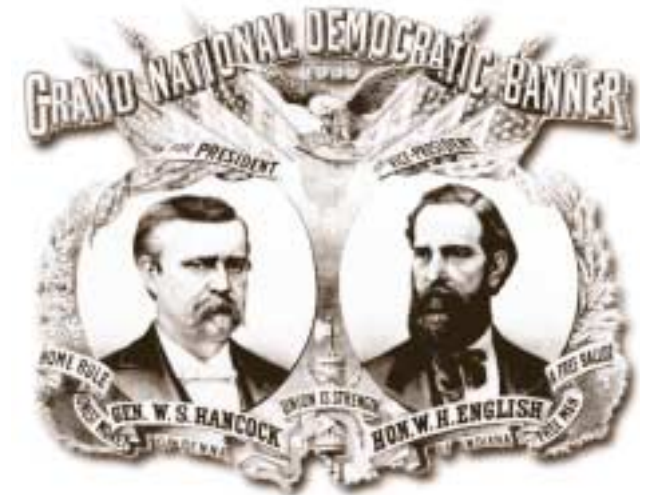
GENİŞ TABANLI DESTEK VE MERKEZCİ POZİSYONLAR

Amerikan partilerinin seçmenleri çok sınıflı ve geniş tabanlıdır. 2000 yılında %90'ı Demokrat parti adayına oy veren Afrika kökenli Amerikalıların dışında, gerek Demokrat gerek Cumhuriyetçi partiler toplumdaki tüm sosyo-ekonomik gruplardan önemli oranda destek görmektedir. Sendika üyelerinin aile fertlerinin genellikle Demokrat Partiye oy verdiği düşüncesi her ne kadar

John Adams
Federalist
(1797-1801)

Alta: Büyük Ulusal
Demokrat bayrağı, 1880;
partinin başkan adaylarının
fotoğrafıyla.

yaygın olsa da, seçimlerin çoğunda sendika üyelerinin en az üçte birinin Cumhuriyetçilere oy vermeleri beklenmektedir. 1984 yılında Cumhuriyetçi Parti, sendika oylarının %46'sını almıştır. 2000 yılında sendika üyeleri ve aile fertlerinin %37'si Cumhuriyetçilere oy vermiştir. Genellikle gelir seviyesi artınca Demokratlara verilen destek azaldığı halde, Demokrat partili Başkan-

Thomas Jefferson
Demokrat-Cumhuriyetçi
(1801-1809)

Alta: Büyük Ulusal
Cumhuriyetçi bayrağı, 1880;
başkan adayı (başarılı)
General James A. Garfield ve
önerilen Başkan Yardımcısı
Chester A. Arthur'un
fotoğrafıyla.

Yukarıdan aşağıya doğru: Cumhuriyetçi John Fremont ile Başkan Yardımcısı adayı William Drayton'un adaylığını destekleyen 1856 tarihli afiş. Başkan adayı William McKinley'in şerefine bestelenen Cumhuriyetçi Two-Step' dansın müzik kapağı. 1868 seçiminde Ulysses S. Grant ve Başkan Yardımcısı adayı Schuyler Colfax'ı gösteren Cumhuriyetçi Parti Kampanya poster. 1860 seçiminde Abraham Lincoln ve Başkan Yardımcısı adayı Hannibal Hamlin'i gösteren Cumhuriyetçi poster.

*James Madison
Demokrat-Cumhuriyetçi
(1809-1817)*

lık adayları üst orta sınıfa mensup seçmenlerden de önemli oranda destek alabilir. Örneğin, Demokrat Parti adayı Al Gore, 2000 yılında, geliri 100 000 doların üzerinde olan ailelerin oylarının %43'ünü almıştır.

A.B.D.deki siyasi partilerin içinde genellikle birlik zayıftır ve ideolojik ve politik amaçlara sıkı bir bağlılık yoktur; partilerin ana kaygıları her şeyden önce seçimleri kazanmak ve devlet yönetimini eline geçirmektir. Amerikan siyasi partileri, seçmenlerin geniş sosyo-ekonomik tabanına ve ideolojik açıdan aşırı uçlara meyilli olmayan bir topluma hitap etmek ihtiyacına uygun şekilde, kendilerine merkez pozisyonlar seçmiştir. Ayrıca politika konusunda oldukça esnek davranmaktadırlar. Dogmacı olmayan bu tutum, Cumhuriyetçi ve Demokratların kendi içlerinde büyük bir çeşitliliği kabul etmesine imkan vermekte ve üçüncü partileri ve protestocu akımları da içlerine almalarına olanak sağlamaktadır.

MERKEZİYETÇİ OLMAYAN SİYASİ PARTİLER

Amerikan siyasi partilerinin merkeziyetçi olmayan bir yapıda olduğunu ne kadar vurgulasak azdır. Tarihsel açıdan, iktidardaki partinin başkanı Kongre'deki parti üyelerinin kendi programına yüzde yüz destek vermesini bekleyemez ve Kongre'deki parti başkanları parti mensuplarının parti çizgisi doğrultusunda oy vereceğini de varsayamaz. Parti örgütü dahilindeki Cumhuriyetçi ve Demokrat Kongre Üyesi ve Senatör Seçim Kampanyası Komiteleri, Başkanlığa yönelik ulusal parti komitelerinden – Cumhuriyetçi ve Demokrat Parti Ulusal Komiteleri – bağımsız olarak hareket eder. Ayrıca ulu-

sal parti örgütleri, ulusal aday seçme kongrelerindeki delege seçimi yöntemleri haricinde, eyaletlerin parti faaliyetlerine çok ender durumlarda müdahale ederler. Organizasyonun bu şekilde bölünmüş olması anayasada belirtilen güçlerin ayrılığı sistemini yansıtmaktadır – yasama, yürütme ve yargılama organlarının farklı yöntemlerle seçilmesi, farklı hizmet sürelerine sahip olması ve birbirinden bağımsız olması. Bu şekilde ayrılmış güçler sistemi, yasama organı mensupları ile parti başkanı arasındaki birliği ancak kısıtlı oranda teşvik eden bir durum oluşturur. Bu durum gerek Kongre üyeleri ile kendi partilerinin başkanı, gerek eyalet milletvekilleri ile vali arasındaki ilişkiler için geçerlidir.

Çok tabakalı federal, eyaletsel ve yerel hükümet sistemini oluşturan anayasaya dayalı federal sistemi yine federal, eyalet ve yerel düzeyde, binlerce seçim bölgesini ve yetkilileri meydana getirerek partilerinin merkeziyetçi olmamasını teşvik eder. Daha önce belirtildiği gibi aday göstermek için kullanılan ön seçimler de partilerin kendi adaylarını seçme olanağı tanımaya-arak parti teşkilatını daha da zayıflattır. Bu nedenle her bir adayın, önce ön seçimi kazanmak sonra genel seçimi kazanmak için kendi kişisel seçim kampanya örgütlerini oluşturması teşvik edilmektedir. Parti örgütlerinin maddi kaynakları genelde az olduğu ve özellikle federal seçim kampanyalarında sağlayabilecekleri parasal desteği yasa tarafından çok sınırlandırılmış olduğu için seçim kampanyasına maddi kaynak sağlamak bile aday adaylarının kişisel sorumluluğudur.

AMERİKALILARIN SİYASİ PARTİLERE DUYDUĞU GÜVENSİZLİK

Amerikan siyasi sisteminde halkın partilere ayrıldığı gerçeğinin ne kadar etkileyici olduğu ve sağla kanıtlara dayalı olsa da Amerikan sivil kültürünün doğasındaki en önemli unsur, siyasi partilere duyduğu güvensizliktir. Ön seçim sisteminin kongre ve eyalet düzeyindeki adayları göstermek için benimsenmesi ve başkanlık seçimlerinde belirleyici bir rol oynamaya başlayan daha yakın bir geçmişe dayalı başkanlık ön seçimleri kamunun partilerle yaşadığı karşılığının bir delilidir. Amerikalılar parti teşkilat liderlerinin hükümette fazla güce sahip olmalarından çok rahatsızdırlar. Yapılan kamuoyu anketleri sürekli olarak, seçmenlerin büyük bir kısmının, partilerin sorunları çözüme ulaştırmaya değil daha karmaşık bir hale getirmekte işe yaradığına inandığını ve oy pusulasında partilerin bulunmamasının daha iyi olacağını düşündüğü ortaya koymaktadır.

Amerikan siyasi partileri, genelde düşmanca bir kültürel ortamda faaliyet göstermekle kalmıyor aynı zamanda partiye bağlılığa önem verenlerin sayısının gittikçe azalması sorunuyla da karşı karşıyadır. Partilere olan bağlılığın seçmenlerde zayıfladığının göstergelerinden biri "pusula bölünmesi" olayları – yani aynı seçimde farklı partilerden gelen adaylara oy vermek. Örneğin 2000 yılında seçmenlerin %20'si, farklı partilere mensup olan başkanlık ve Temsilciler Meclisi adaylarına oy vererek pusulalarını bölmüşlerdir. Dolayısıyla George W. Bush'un başkanlık seçiminde kazandığı 40 Temsilciler Meclisi bölgesinde, Demokrat adaylar seçilmiştir.

Birçok Amerikalının parti bağlılığının zayıf olması, kendilerini bağımsız olarak gören seçmen sayısının fazla olması ve vatandaşların önemli bir kısmının "oy pusulasını bölme" eğilimi nedeniyle Amerikan siyaseti parti merkezli değil aday merkezli olarak tanımlanabilir. Bu-

nun sonucunda devletin yürütme ve yasama organlarının partiler tarafından bölüşülmesi hem ulusal düzeyde hem de 50 eyalet düzeyinde yaygın oldu. Örneğin 1980 yılından bu yana başkanlık ve Kongre'nin en az bir meclisin farklı partilerin kontrolünde olmadığı yalnızca 4 yıl vardı. 2002 yılında yapılan seçimlerden sonra eyaletlerin 29'unda (%58) farklı partiler iktidarı paylaşmışlardır.

ÜÇÜNCÜ PARTİLER VE BAĞIMSIZ ADAYLAR

Aşağıdaki tabloda görüldüğü gibi yukarıda belirtilen engellere rağmen üçüncü partiler ve bağımsız adaylar Amerikan siyasetinde dönem dönem rol oynamıştır. Genelde büyük partilerin yüzleşmek istemediği sosyal sorunları kamu gündemine ve hükümet gündemine getirmişlerdir. Yine de üçüncü partilerin çoğu ancak bir seçim için ayakta kalmayı başarmışlardır, ondan sonra yok olur, önemsiz hale gelir veya büyük partilerin birinin bünyesine girer. 1850'li yıllardan bu yana büyük bir parti olmayı başaran tek parti Cumhuriyetçiler olmuştur. Burada ilkeyi bölen ciddi bir ahlak sorunu söz konusuydu, bu sorun aday toplamak ve seçmenleri harekete geçirmek için sağlam bir temel oluşturmaktaydı.

Tablodaki veriler üçüncü partilerin uzun vadede sürdürülebilir olması yönünde fazla kanıt sağlamasa da bu partilerin seçim sonuçları konusunda çok etkileyici olabileceği yönündeki kanıtlar mevcuttur. Örneğin Theodore Roosevelt'in 1912 yılındaki üçüncü bir partiden aday olması geleneksel Cumhuriyetçi seçmenleri bölerek Demokrat aday olan Woodrow Wilson'un toplam

oyların yarısından azıyla seçilmesine neden oldu.

1992 yılında H. Ross Perot'un bağımsız aday olması, 1980'den beri Cumhuriyetçilere oy veren seçmenleri çekerek görevli Cumhuriyetçi başkan George H. W. Bush'un yenilmesine neden oldu. Cumhuriyetçi George W. Bush ile Demokrat Al Gore arasındaki son derece yakın olan 2000 seçiminde Yeşil Parti adayı Ralph Nader Florida oy pusulasında gösterilmeseydi Gore o eyaletin seçim kurul oylarını kazanabilir ve başkan olarak seçilmek için gerekli olan seçim kurulunun çoğunluğunu elde edebilirdi.

1990'lı yıllardan bu yana kamuoyu anketlerinde, halkın üçüncü bir partinin kurulması fikrine sıcak baktığı hep gözlemlenmiştir. 2000 seçiminden önce yapılan Gallup Anketi sonuçlarına göre Amerikalıların %67'si başkanlık, Kongre ve eyalet düzeyinde Cumhuriyetçi ve Demokrat adaylara karşı aday gösterecek bir partinin kurulmasını desteklediler. 1992 yılında Texaslı milyarder Perot'un başkanlık seçiminde oyların %19'unu almasına sebebiyet veren şey de halkın bu fikri ve tabii ki çok para harcamış olması. Yine de bu, Theodore Roosevelt'in (Progressive Party) 1912 yılında oyların %27'sini almasından bu yana üçüncü bir partinin en büyük başansıydı.

Üçüncü bir partinin kurulması için olası desteğin mevcut olması yönündeki göstergelere rağmen üçüncü bir partinin başkanlık seçimini kazanmasına ya da çok sayıda senatör veya temsilciyi seçtirmesine engel olan aşılması güç engeller var. Yukarıda belirtilenlere ek olarak seçmenler arasındaki en yaygın korku, üçüncü bir partinin adayına oy vererek oyunu boşuna kullanmış olacağı korkusu. Üçüncü bir partinin adayının kazanamayacağını sezdiklerinde seçmenlerin ikinci tercihlerine

oy vererek stratejik oylama politikasına gittikleri gözlemlenmiştir. 2000 yılında seçim öncesi anketlerde seçmenlerin %15'i Ralph Nader'i George W. Bush ve Al Gore'a tercih ettiklerini belirttiler ama Ralph Nader toplam oyların yalnızca %2.7'sini aldı. Aynı şekilde 1992 yılında Ross Perot'u diğer adaylara tercih edenlerin %21'i oylarını başka adaylara vermiştir.

Bir de üçüncü partilere "protest" oy verme olayı var. Örneğin 1992 yılındaki Gallup Anketlerine göre Perot'a oy verenlerin %5'i onun kazanabileceğini düşünseydiler ona oy vermeyeceklerini söylediler.

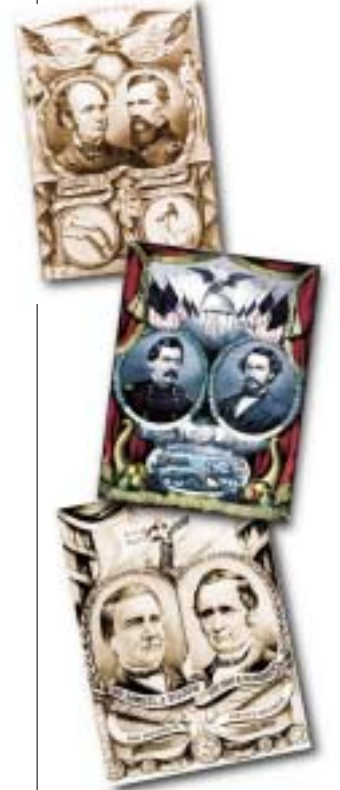
Üçüncü bir partinin adayının veya bağımsız bir adayın başkanlık seçimini kazanması durumunda seçim sonrasında baş edilmesi zor bir sorunla karşılaşacaklar. Büyük bir partiden gelmeyen bir başkanla iş birliği yapmak için çıkarı az olan Cumhuriyetçi ve Demokratların hakimiyetinde bir Kongre ile çalışmak ve kabineyi oluşturmak yönetim işinin başlıca sorunu olacaktır. ■

John F. Bibby, Wisconsin Üniversitesi – Milwaukee Siyasal Bilgiler Fakültesinde Profesör Emeritus ve Amerikan Siyasal Bilgiler Derneğinin siyasi partiler bölümünün eski başkanıdır. A.B.D. siyaseti ve devlet konularında uzmanlaşmış Bibby Politics, Parties and Election in America isimli kitabın yazarıdır.

*James Monroe
Demokrat-Cumhuriyetçi
(1817-1825)*

Yukarıdan aşağıya doğru: Demokratların başkan ve başkan yardımcısı adayları Horatio Seymour ve Frank Blair'i destekleyen 1868 tarihli afiş. Demokrat adayları General George McClellan ve başkan yardımcısı adayı George Pendleton'ın 1864 tarihli kampanya afişi. Demokratların başkan ve başkan yardımcısı adayları Samuel Tilden ve Thomas Hendricks'i destekleyen 1876 tarihli poster.

SEÇİM KURULU

Seçim Kurulu, eyaletler bazında siyasal eylemci ve parti üyelerinin aday gösterdiği bir grup seçmene verilen isimdir. Bu kurul üyeleri seçim günü, bir adayı seçmeyi taahhüt etmiş olarak, oy çokluğu bazında seçilirler. Başkanlık seçimlerini takip eden Aralık ayı içinde seçim kurulu üyeleri kendi eyaletlerinin başkentinde bir araya gelerek, Başkan ve Başkan Yardımcısı için oy kullanırlar. Seçilmek için bir Başkanın 270 oy alması gerekmektedir.

Adaylar arasındaki oy farkının birbirine çok yakın olduğu bir seçimde veya çok partili bir seçimde seçim kurulunun herhangi bir adaya 270 oy vermemesi durumunda, Başkan, Temsilciler Meclisi tarafından seçilir.

Seçim kurulu sistemi A.B.D. Anayasası Madde II, Bölüm I'de gösterilen şekilde kurulmuştur. Son yıllarda hafif tartışmalara yol açtığı halde, yine de seçimlerde dengeleyici bir güç olarak nitelendirilmektedir.

SEÇİM KURULU BUGÜN NASIL ÇALIŞMAKTADIR

★ Başkanlık seçim yılında, Eylül ayının birinci Pazartesi'ni takiben ilk Salı gününde, Washington D.C. ve 50 eyaletteki kayıtlı seçmenler başkan ve yardımcı başkan için oy kullanırlar.

★ Eyaletteki genel oylamayı kazanan adaylar genellikle o eyaletin seçim oylarını kazanırlar.

★ Bir eyaletin seçim kurulu üyesi sayısı, o eyaletin senatör ve temsilcilerinin toplam sayısına eşittir. Kongre'de oy kullanan temsilcileri olmayan Washington D.C.'nin üç seçim kurulu oyu vardır.

★ Başkanlık seçiminin olduğu bir yılda, Aralık ayının ikinci Çarşambasını takiben birinci Pazartesi gününde, seçim kurulu üyeleri bir araya gelerek, Başkan ve Başkan Yardımcısı için resmi olarak oy kullanırlar. 538 seçim kurulu üyesi olduğuna göre seçim kurulunu kazanmak için en az 270 oy gerekmektedir.

★ Hiç bir başkan adayı seçim kurulunda oylamanın çoğunluğunu, Temsilciler Meclisi seçim kurulunda en çok oy alan üç aday arasından kazananı seçmek zorundadır. Bunun için Temsilciler Meclisi üyeleri eyaletlere göre oy kullanırlar: Her bir eyaletten gelen delegeler bir oy kullanırlar. ★ Hiç bir başkan yardımcısı adayı seçim kurulunda oylamanın çoğunluğunu kazanmazsa, Senato seçim kurulunda en çok oy alan iki aday arasından kazananı seçmek zorundadır.

Başkan ve başkan yardımcısı, seçimleri takiben 20 Ocak tarihinde yeminlerini ederler ve görevlerine başlarlar.

AMERİKA TARİHİNDEKİ ÜÇÜNCÜ PARTİLER

Üçüncü Parti	Yıl	Toplam Oy Oyları	Seçim Kurulu	Sonraki Seçimdeki Eylem
Anti Masons	1832	7.8	7	Whig adayını destekledi
Free Soil	1848	10.1	0	Oyların %5'ini aldı
Whig-American	1856	21.5	8	Cumhuriyetçilere temel attı.
Southern Democrat	1860	18.1	72	Parti feshedildi.
Constitutional Union	1860	12.6	39	Parti feshedildi.
People's (Populist)	1892	8.5	22	Demokrat adayını destekledi
Progressive (T. Roosevelt'in partisi)	1912	27.5	88	Cumhuriyetçilere katıldı
Socialist	1912	6.0	0	Oyların %3.2'sini aldı
Progressive (R. La Follette'nin partisi)	1924	16.6	13	Cumhuriyetçilere katıldı
State's Rights	1948	2.4	39	Parti feshedildi.
Progressive (H. Wallace)	1948	2.4	0	Toplam oyun %1.4'ünü aldı
American Independent (G. Wallace)	1968	13.5	46	Toplam oyun %1.4'ünü aldı
John B. Anderson	1980	7.1	0	1984'te aday olmadı.
H. Ross Perot	1992	18.9	0	Reform Partisini oluşturup 1996'da tekrar seçime girdi
Reform (Perot)	1996	8.4	0	Pat Buchanan'ı aday olarak gösterdi, oyların %0.5'ini aldı
Green (R. Nader)	2000	2.7	0	

Seçmen Kurulunun Eyalet Bazındaki Oy Dağılımı

Alabama	9	Louisiana	9	Oklahoma	7
Alaska	3	Maine	4	Oregon	7
Arizona	10	Maryland	10	Pennsylvania	21
Arkansas	6	Massachusetts	12	Rhode Island	4
California	55	Michigan	17	South Carolina	8
Colorado	9	Minnesota	10	South Dakota	3
Connecticut	7	Mississippi	6	Tennessee	11
Delaware	3	Missouri	11	Texas	34
District of Columbia	3	Montana	3	Utah	5
Florida	27	Nebraska	5	Vermont	3
Georgia	15	Nevada	5	Virginia	13
Hawaii	4	New Hampshire	4	Washington	11
Idaho	4	New Jersey	15	West Virginia	5
Illinois	21	New Mexico	5	Wisconsin	10
Indiana	11	New York	31	Wyoming	3
Iowa	7	North Carolina	15		
Kansas	6	North Dakota	3		
Kentucky	8	Ohio	20		

BAŞKANLIĞA ADAY BELİRLENMESİ VE AMERİKAN DEMOKRASİSİ

STEPHEN J. WAYNE

AB.D. Başkanlığa aday gösterme sistemi karmaşık, hatta kaos gibi görünür, ve öyledir. 1970'li yıllarda Demokrat ve Cumhuriyetçi Partileri Başkan ve Başkan Yardımcısı adaylarını seçme kuralları reformunu başlattıklarındanberi sistem bir değişim içindedir. En başarılı adaylar da bu güçlükleri anlayan ve onların içinde ve etrafında gerektiği gibi hareket etmesini bilenler olmuştur. Yaratıcı politikacıların yaptığı da siyaset oyununu öğrenmek ve hırsıyla ustaca bu oyunu oynamaktır.

PARTİLER VE ADAY GÖSTERMELERİ: TARİHÇE

Başkanı seçmek için uygulanan Seçmen Kurulu sisteminden farklı olarak, başkan adaylarını gösterme usulleri A.B.D. Anayasası'nda ayrıntılı olarak belirtilmemektedir. Anayasanın yazıldığı ve onaylandığı 1700'lü yılların sonunda siyasi partiler mevcut değildi. Partiler, hükümet işlerlik kazanmaya başlayınca ve Amerikanın ilk başkanı George Washington'un uyguladığı politikaların sonucu olarak gelişmeye başlamışlardır.

1796'dan itibaren zamanın partilerinden birine bağlı olan A.B.D. Kongresi üyeleri, gayri resmi olarak bir araya gelerek

partilerinin başkanını ve başkan yardımcısını adaylarını belirlerlerdi. "King Caucus" olarak bilinen parti adaylarını seçme sistemi yaklaşık 30 yıl boyunca kullanıldı. 1824 yılında, A.B.D.'nin batıya doğru yayılmasıyla birlikte, siyasi partilerin bünyesindeki gücün merkezden uzaklaşması, sistemin artık işlemez olması-na neden oldu.

Ulusal Aday Belirleme Konvansiyonları (toplantıları) King Caucus'un yerini aldı. 1831'de küçük ve önemi az olan Anti-Masonlar Partisi Maryland eyaletinin Baltimore kentinde bir barda, adaylarını ve platformlarını (bir parti veya adayın kabul ettiği ilke ve politikaları içeren deklarasyon) saptamak için bir

araya geldiler. Bir yıl sonra Demokratlar adaylarını belirlemek için aynı barda buluştular. O zamandan beri başta gelen partiler ve küçük partilerin çoğu, başkan ve başkan yardımcısı adaylarını ve politikalarını saptamak amacıyla eyalet delegelerinin de katıldığı Ulusal Aday Belirleme toplantıları düzenlemişlerdir.

19. yüzyıl boyunca ve 20. yüzyıla girildiğinde aday belirleme toplantıları, eyalet delegelerinin tek tek seçilmesi için nüfuzlarını kullanarak toplantıda "doğru" oy kullandıklarından emin olmak isteyen, eyalet parti liderleri tarafından kontrol ediliyordu. Bu parti liderlerinin tahakkümü nihayet parti içinde sorun olmaya başladı. Yerleşmiş "patron"ların adayları belirlemele-

rinden memnun olmayanlar, eyalet içindeki parti üyelerine "ön" seçimlerde – genel seçimlerden önce yapılan seçimler – Kongre delegelerini seçme hakkını sağlayan reformları desteklediler. 1916 yılına gelindiğinde, eyaletlerin yarısından fazlasında başkanlık ön seçimleri düzenleniyordu.

Ancak kendilerini parti taraftarı addeden daha çok kişinin partilerinin başkanını seçme sürecine katılmalarını teşvik eden hareket uzun sürmedi. Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra, ön seçimlerin hakimiyetlerini tehdit ettiğine inanan parti liderleri, eyalet kanun koyucularını ikna etmek için bunların pahalıya mal olduklarını ve az sayıda

John Quincy Adams
Demokrat-Cumhuriyetçi
(1825-1829)

Ortadaki resim: Los Angeles, California'da yapılan 2000 Demokratik Ulusal Konvansiyon'da Demokratlar bayrak sallıyorlar.

Andrew Jackson
Demokrat
(1829-1837)

IOWA CAUCUS'U: İŞLEME ŞEKLİ

1. Iowa eyaletinin 2000'den fazla seçim bölgesinde 99 ilçe konvansiyonuna katılacak 1500'den fazla delege seçmek için Caucus'lar düzenlenir.
2. İlçelerde düzenlenen konvansiyonlar beş Kongre bölgesi konvansiyonuna 3000 delege seçmek için düzenlenir.
3. Kongre bölgelerinde düzenlenen konvansiyonlar ulusal parti konvansiyonlarına katılacak bölge delegelerini seçer. Aynı delegeler eyalet konvansiyonuna da katılır.
4. Eyalet konvansiyonlarında ulusal parti konvansiyonuna serbest delegeler seçilir. Demokratlar da eyalet partisi ve seçilmiş resmi delegelerini belirlerler.

Üstte: 1908 tarihli ulusal Demokrat konvansiyonunda delege rozeti. Altta: Başkan adayı (başarılı olmayan) Samuel Tilden ve Başkan yardımcısı adayını destekleyen 1876 seçiminde takılan nişan. Ortadaki resim: 1880 Cumhuriyetçi konvansiyonunun gravürü.

İletişim teknolojisinin gelişmesiyle İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra demokratikleşme baskıları tekrar ortaya çıktı. Televizyon, insanlara kendi oturma odalarından siyasi kampanyaları görmek ve duymak olanağını sağlıyordu. Adaylar televizyonu karizmalarını, popülerliklerini ve seçilebilirliklerini göstermek için kullanabiliyorlardı. Aday olarak Dwight Eisenhower, John Kennedy ve Richard Nixon çeşitli eyaletlerde, önemli mali ve kişisel çabasına ön seçimlere katılarak bir generalin, bir Katoliğin ve bir kez kazanamayan bir başkan adayının bir genel seçimi kazanabileceğini

kendi partilerine ispat ettiler. Ve başarılı oldular. Her biri kendi partisi tarafından aday gösterildi ve başkanlığa seçildi.

Buna ek olarak, 1960'ların ortalarında başlayan ve 1970'lere kadar süren Vietnam Savaşı, Demokrat Parti'de iç bölünmelere neden oldu, bunlar da ek reformlar için baskı yarattı. 1968 Demokrat Parti aday belirleme sü-

* Caucus: mahalli, parti meclisi toplantısı

reci bu hareketi başlattı. Savaş karşıtı hareket Demokrat Parti'yi böldü ve o yıl parti konvansiyonunu misafir eden Chicago sokaklarında şiddet gösterilerine yol açtı. Toplantı sırasındaki huzursuzluğa rağmen parti, savaş karşıtı protestolara hedef olmak için hiçbir Demokrat ön seçimine katılmayan başkan Yardımcısı Hubert Humphrey'i seçti.

Humphrey'i aday gösterdikten sonra bölünmüş bir partiyi birleştirmek çabasında olan Demokratik konvansiyon, partinin başkan adayını seçme sürecini tekrar gözden geçirmek için bir komitenin görevlendirilmesini kabul etti. Bu komite, bir Demokrat aday seçiminde daha geniş parti katılımı ve aday belirle-

me konvansiyonunda partinin daha adil bir şekilde temsil edilmesine çalışacaktı. Parti tarafından kabul edilen reformlar, başta gelen iki partinin adaylarının seçilmesini demokratikleştiren bir süreç başlatmıştır.

GÜNÜMÜZDE ÖNSEÇİM VE CAUCUS* SİSTEMLERİ

Demokratların başlattığı önemli reformlar, kendi seçim yasalarını çıkararak eyaletlerin çoğunu önseçimler düzenlemeye teşvik etmiştir. Şimdiki şekliyle önseçim, aynı partiyi destekleyenler arasında genel seçimlere katılacak parti adaylarını belirlemek için yapılan bir seçimdir. Eyalet yasalarına göre seçmenler, bir partinin başkan adayına oy verebilirler veya dolaylı olarak oylarını o adaylara taahhüt-

leri olan konvansiyon delegelerine verirler.

Bugünkü sisteme göre eyaletlerin bir seçeneği daha olabilir, bu da çok basamaklı bir caucus/konvansiyon düzenleyerek, bir ufak coğrafi bölgede – bir yerel seçim bölgesi – ikamet eden parti üyelerinin bir araya gelerek belirli adayları desteklemeyi taahhüt eden delegelere oy vermeleridir. Bu delegeler eyalet konvansiyonunda katılacak delegelerin seçtiği ilçe konvansiyonunda kendi seçim bölgelerini temsil ederler. Eyalet konvansiyonu delegeleri de, eyaleti ulusal konvansiyonda temsil edecek delegeleri seçer. Bu sistem birkaç aylık bir süreç olmasın karşın, aday tercihleri genellikle ilk oylamalarda belli olur.

Ulusal aday belirleme konvansiyonuna katılacak eyalet heyetinin üye sayısı, her parti tarafından hazırlanan bir formülle hesaplanır; burada eyaletin nüfusu, partinin ulusal adaylarına geçmişte verdiği destek, ve bu anda kamu görevi yapan seçilmiş yetkililer ve parti liderlerinin sayısı dikkate alınır. Demokratların ulusal konvansiyonlarda kullandığı tahsis formülü, Cumhuriyetçilere kıyasla delege sayısının iki kat daha fazla olmasına neden olur.

A.B.D. Anayasası'na göre eyaletler, Kongrenin belirlediği kural ve koşullar çerçevesinde, kendi seçim yasalarını hazırlayabilirler. Eyaletler, ön ve caucus seçimlerinin tarihlerini saptamakta serbest olmalarına karşın, A.B.D. Anayasa Mahkemesi, ulusal konvansiyonlara katılanlar için partilerin kendi kurallarını belirlemek ve uygulamak hakkına sahip olduklarına karar verdiğinden, aday belirleme mücadelelerini parti kurallarına uygun şekilde yürütmeyi tercih etmek durumundadırlar. Dolayısıyla, parti kurallarına uygun olmayan şekilde parti konvansiyonu delegelerinin seçilmesine izin veren partilerin delegeleri, ulusal parti konvansiyonuna gittiklerinde ge-

çersiz oldukları iddia edilebilir veya kurallarını ihlal ettiği için delegasyon üyelerinin sayısının parti tarafından azaltılmasına yol açabilir.

Bugün partilerinin ulusal konvansiyonuna katılan delegelerin %80'inden çoğu, kayıtlı veya kendisi tarafından Demokrat veya Cumhuriyetçi olduğunu beyan eden herkese açık olan ön seçimlerde seçilir.

Demokrat Parti tüm eyalet kollarına bir dizi ulusal kurallar koymuştur; Cumhuriyetçi Parti bunu yapmamıştır. Demokrat

%75'inin bir Kongre seçim bölgesinden daha büyük olmayan bölgelerden seçilmesini istemektedir.

Ayrıca, belirli adayları desteklemeyi taahhüt eden delegelerin elde ettiği oylara orantılı olarak saptanır. Demokratların, kendi eyaletlerinde önseçimleri kazanmış olmalarına rağmen belirli adayları desteklemek zorunda olmayan başka delegeleri – parti liderleri ve seçilmiş yetkililer – de vardır. Son olarak da, Demokratlar eyalet delegeleri-

3 Mayıs 2003 tarihinde South Carolina'da yapılan müzakeraya giren dokuz ümitli Demokrat Parti başkan aday adayları. Soldan sağa doğru: Kongre üyesi Dennis Kucinich, Kongre üyesi Richard Gephardt, Rev. Al Sharpton, Senator Joseph Lieberman, eski Senatör Carol Moseley Braun, eski Vali Howard Dean, Senatör John Edwards, Senatör Bob Graham ve Senatör John Kerry.

Parti kurallarına göre eyaletler, başkan adayı belirleme mücadelelerini bir başkan seçimi yılının Şubat ayının ilk Salı'sı ile Haziran ayının ikinci Salı'sı arasında düzenlemeleri gerekmektedir. Daha küçük olan Iowa ve New Hampshire eyaletlerine, ilk caucus ve ön seçimleri düzenleme gelenekleri yüzünden, daha önce oy vermek için resmi izin verilmiştir. Bir eyaletin içindeki topluluklarda yoğun olarak bulunabilen azınlıkların temsil edilmelerini artırmak için Demokratlar, bir eyalet heyetinin

nin eşit sayıda erkek ve kadından oluşması mecburiyetini de getirmiştir.

Parti kurallarındaki farklılıklara karşın – Cumhuriyetçiler, onlara bağlı eyalet kollarının kararlarına uyar, Demokratlar uymaz – iki önemli eğilim ortaya çıkmaktadır:

■ *Aday adaylarının belirlemesini daha fazla etkileyebilmek, adayları eyaletin gereksinim ve çıkarlarını dikkate almaya teşvik etmek ve kampanyalarının bunlara para harcamalarını sağlamak için önseçim ve caucus'larını seçimin sürecinin başlarında düzenleyen eyalet sayısı gittikçe fazlaşmaktadır. Buna ön-yükleme ("front-loading") denir.*

■ *"Bölgeleştirme" denen bir usul ile eyaletler, bir bölgenin etkisini artırmak amacıyla birbirleriyle işbirliği yaparak önseçim ve caucus'larını aynı tarihte düzenlemektedirler.*

Bu eğilimlerin her ikisi, ilk seçimlerin yapıldığı eyaletlerde yerlerini garantilemek için adayların kampanyalarına daha erken başlamalarını zorunlu kılmıştır. Ayrıca, önseçimlerini aynı gün düzenleyen birçok eyaletteki seçmenlere ulaşmalarına yardımcı olmaları için adaylar, kitle araçlarına, özellikle radyo ve televizyona, ve eyalet parti liderlerinin desteğine güvenmek zorunda kalmışlardır.

Başkanlık adaylarının önseçimlerde belirlenmesi sürecinin ön-yükleme ve bölgeleştirilmesi, para, medya ve örgütsel destek sahibi olan görevdeki başkanlar, önemli eyaletlerin valileri ve A.B.D. Senatosu üyeleri gibi ulusal düzeyde tanınan adaylara yarar sağlamıştır.

Örneğin, 2004 başkan adaylığına yol açan önseçimlere bakalım. Sekiz Demokrat adayı, ilk caucus veya önseçim tarihinden 10 aydan fazla bir süre önce yaklaşık \$25 milyon toplamışlar ve Mart 31, 2003'e kadar \$7 milyon harcamışlardı. Bu adayların arasında en çok parayı toplayanlar, en çok tanınan siyasi danışmanları işe alanlar ve en büyük kampanya örgütünü geliştirenler Kongre üyesi olanlar olmuştur. Önseçimlerin kısa zaman sınırlamaları, 1976'da Jimmy Carter ve 2000 yılında John McCain gibi, aday olarak belirlenmeleri için önseçim ve caucus'e ihtiyacı olanlara karşı işlemektedir.

Aday belirleme sürecindeki sürekli değişiklikler tüm adayları etkilemektedir. Görevde olan başkanlar bile tekrar aday olarak belirleneceklerine güvenmezler. 1992'de George H.W. Bush, muhafazakâr televizyon söyleşileri ustası ve gazete köşe

SEÇİM BÖLGELERİ CAUCUS'LARININ İLK RAUND USULLERİ

Demokratlar: *Yalnız bölgede ikamet eden ve oy vermeye hakkı olan, kayıtlı Demokratlar katılabilir. Katılanların aday tercihi gruplarına girmeleri istenir. Bir grubun geçerli olabilmesi için, hazır bulunanların en az %15'inden oluşmalıdır. Geçerli olmayan gruplar iptal edilir ve bunların üyeleri geçerli gruplara katılabilirler. Toplantının bu safhasında önemli lobby faaliyetleri yer alır. Delegeler, grubun tüm caucus'a oramı bazında adaylara tahsis edilir.*

Cumhuriyetçiler: *Oy hakkına sahip olan, ancak Cumhuriyetçi olarak kayıtlı olmaları gerekmeyen katılımcılar, başkan tercihlerini gizli oyla belirtirler. Oylar eyalet bazında bir sayım cetveline kaydedilirler. Bundan sonra ilçe konvansiyonu delegeleri caucus'un seçtiği herhangi bir yöntemle, ya doğrudan seçim ("kazanana hepsini alır") veya orantılı olarak bir nabız yoklama oylamasıyla seçilir.*

Martin Van Buren
Demokrat
(1837-1841)

yazarı Pat Buchanan yüzünden önseçimlerde utandırıcı yenilgilerle karşılaşmıştır. Tersine, 1996'da Bill Clinton, kendi partisinden ona karşı yarışan bir adayı vazgeçirmek için önceden önemli paralar toplamıştı. Clinton bu parayı, caucus ve önseçimlerin başından başlamak üzere ulusal seçimlerin sonuna kadar süren medya destekli bir seçim kampanyasını sürdürmek için kullanmıştı.

PARTİ ADAY BELİRLEMELERİ VE DEMOKRASİ

Başkan adayını belirleme sürecindeki reformlar kamu katılım

tabanını kesinlikle genişletmiştir. 1968 yılında, bu süreçte yakın zamanda getirilen değişikliklerden önce, seçmen olabilme yaşındaki nüfusun yalnızca yaklaşık %11'i olan 12 milyon kişi önseçimlerde oy kullanmıştır. 2000 yılında ise seçmenlerin yaklaşık %15'ini oluşturan 35 milyon katıldı. 2000 yılı başkanlık seçimleri öncesinde, George W. Bush ile diğer Cumhuriyetçi adayları karşı karşıya getiren mücadelede 20 milyon kişi oy vermiş, Başkan Yardımcısı Al Gore ile Senato eski üyesi Bill Bradley'i karşı karşıya getiren Demokrat seçimlerinde ise 15 milyon oy verilmişti.

Halkın artan katılımı yanı sıra, modern aday belirleme yöntemi ile her partiyi oluşturan seçim koalisyonunu içeren grupların temsil edilme düzeyi yükselmiştir. Demografik temsil, aday belirleme konvansiyonlarındaki parti delegeleri arasında ırk ve cinsiyet bakımından genişlemiş ise de, ideolojik temsil genişlememiştir. Bunun nedeni de, aday belirleme sürecinde daha yüksek bir katılım oranı elde edenlerin, genellikle, sıradan parti taraftarlarından daha ideolojik eğilimli parti eylemcileri olmalarıdır. Sonuçta Cumhuriyetçi konvansiyonlarındaki delegeler, seçmenlerinden daha mu-

hafazakâr, Demokrat delegeler de daha liberal olmaya eğilimlidirler.

Yukarıda belirtildiği gibi, reformlar aynı zamanda eyalet parti liderlerinin gücünü azaltmış, partileri tarafından aday gösterilmek isteyenleri geniş tabanlı çağrılarda bulunmaya sevk etmiştir. Bu çağrılar, adaylarla destekleyicilerinin çekirdek tabanı arasındaki bağı güçlendirmiş, seçilenleri de kampanya esnasındaki vaatlerini yerine getirmeye teşvik etmiştir. Başkan olduktan sonra George W. Bush, ilk yıl tüm enerjisini vergilerin azaltılması, eğitim reformu, daha iyi bir askeri hazırlık ve muhafazakâr politik tabanına yönelik politika girişimleri gibi başta gelen kampanya hedeflerine ulaştırmaya yöneltmişti.

Aday belirleme reformlarının çoğu bu sürecin demokratlaşmasına katkıda bulunmasına karşın, istisnalar halen görülmektedir. Önseçimlere katılanların daha eğitilmiş, daha yüksek gelirli ve Cumhuriyetçi ve Demokrat seçmen ortalamasından daha yaşlı oldukları görülmektedir. Ek olarak ve her zaman olduğu gibi, adaylara veya gayelerine mali destekte bulunanların üst sosyo-ekonomik sınıfta yer aldıkları da dikkat çekmektedir. Böylece seçim sonuçlarında daha güçlü bir sese sahip olmaları kaçınılmaz olmaktadır.

Son olarak da, bu açık ve çekişmeli aday belirleme süreci partiler bünyesinde hizipleşmelere neden olmaktadır. Aday gösterilmek isteyenlerin arasındaki rekabet çok hızlı olduğunda, partinin, adayı için başarılı bir başkanlık seçimi kampanyası düzenleyebilmesi bu bölünmelerin bir an önce ortadan kaldırılmasına bağlı olmaktadır.

SİYASİ KONVANSİYONLARIN ETKİSİ

Başkan adayını belirleme sürecindeki değişikliklerin diğer bir sonucu da partinin ulusal aday belirleme konvansiyonunun önemini azalması olmuştur. Günümüzde başkan adayı, aday belirleme sürecinin erken safhaları

seçmenler tarafından belirlenmektedir. Başkan adayı da, genellikle konvansiyon toplanmadan önce başkan yardımcısı adayı için tercihini belirtir. Kazanan aday parti platformunun hazırlanmasını kontrol eder. O zaman, Amerikan halkının televizyonlarının önünde zaman harcayarak konvansiyonları izlemesine bir neden var mı?

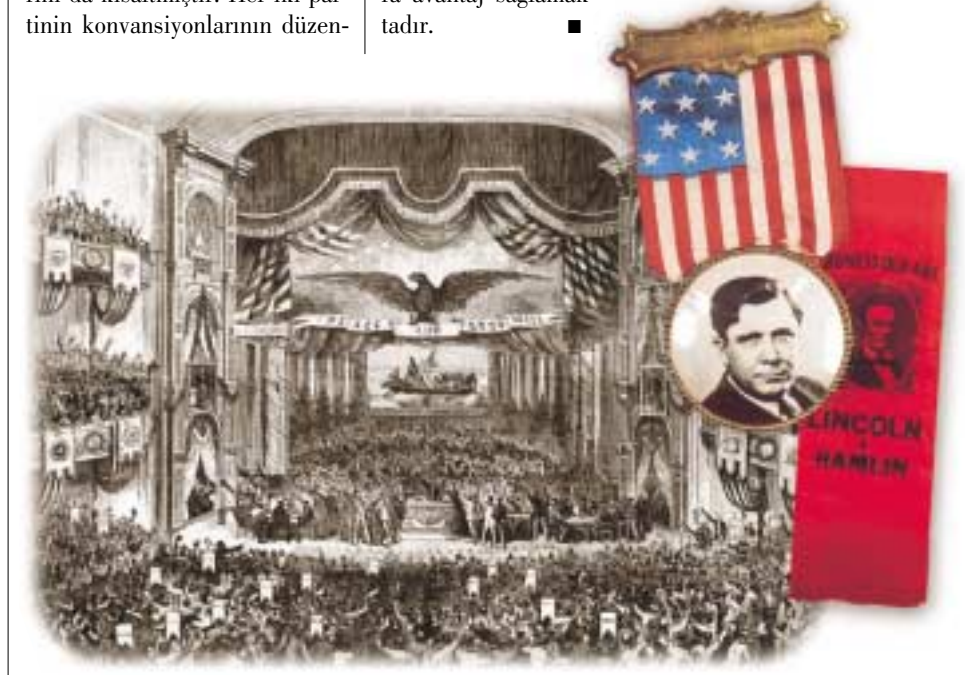
Aslında insanların çoğu bunu yapmıyor. Konvansiyonların izlenmesi son yıllarda azaldığı gibi, ana televizyon kanallarının bu toplantıların en çok izlenme saatlerinde (prime time) yayınlarını da kısaltmıştır. Her iki partinin konvansiyonlarının düzen-

parti taraftarları arasında heyecanı artırmaya ve ülkenin dikkatini genel seçime odaklamaya yaradıkları söylenebilir.

Başkan adayını belirleme süreci mükemmel değildir, fakat son on yıllarda katılımı artırmış, demografik temsili iyileştirmiş ve sıradan vatandaş ile adaylar arasındaki bağı güçlendirmiştir. Bu günkü şekliyle bu süreç, daha çok tanınan, daha çok para bulabilen, daha etkin kampanya düzenleyebilen ve başkanlık önseçimi mevsiminin erken safhalarında seçmenler arasında daha çok heyecan yaratabilen adaylara avantaj sağlamaktadır. ■

William Henry Harrison
Whig
(1841)

Orta: Ulusal Demokrat Konvansiyonunun Baltimore'de toplandığını gösteren eski bir gravür. Sağda: 1940 başkan adayı Wendell Willkie rozeti. 1860 seçiminde Lincoln'ü "dürüst Abe" olarak tasvir eden Lincoln/Hamlin nişanı.

lendiği 2000 yılı yazında sürdürülen anketlerin sonuçlarına göre, televizyon seyircilerinin yarısı bunları izlememiştir.

Televizyon seyircilerinin azalmasına karşın, konvansiyonlar haberlerde ve gazetelerde önemlerini korumaktadır. Aynı anketlere göre kamuoyu duyarlılığı 2000 yılında konvansiyonlar esnasında ve sonrasında artmış, aynı şekilde adaylar ve politikaları hakkındaki bilgiler de artmıştır. Demek ki konvansiyonların seçmenleri bilgilendirmeye, desteklerini sağlamlaştırmaya,

Stephen J. Wayne Washington, D.C. Georgetown Üniversitesi'nde Yönetim Profesörüdür ve The Road to the White House 2004 (Thomson/Wadsworth, 2004) adlı kitabın yazarıdır.

John Tyler
Whig
(1841-1845)

+ Ön seçim eyaletlerinden seçilen parti liderleri ve seçilen devlet yetkilileri dahil
* Bağlayıcı olmayan başkanlık tercih oylamasını yapan ama delegeleri eyalet caucuslarında ve konvansiyonlarda seçen Vermont dahil değildir.

Kaynaklar: 1912-1964 için, F. Christopher Arterton, "Campaign Organizations Face the Mass Media in the 1976 Presidential Nomination Process" (Annual Meeting of the American Political Science Association toplantısında sunulan yazı, Washington, D.C., 1-4 Eylül, 1977); 1968-1976 için, Austin Ranney, Participation in American Presidential Nominations, 1976 (Washington, D.C.: American Enterprise Institute, 1977) tablo 1-6. 1980 yılının rakamları Austin Ranney'in Cumhuriyetçi Ulusal Committee ve Demokrat Ulusal Committee'nin dağıttığı materyallerden derlediği rapordan alınmıştır. Yazar, 1980'den bu yana yapılan seçimlerin verilerini Demokrat and Cumhuriyetçi Ulusal Komiteleri ve Federal Seçim Komisyonunun sağladığı raporlardan aldı.

A.B.D. SEÇİM USULLERİ

MICHAEL W. TRAUOGOTT

Amerikalılar genel olarak, diğer demokrasilere kıyasla, çok daha fazla seçime katılma olanağına sahiptirler. Bazı Amerikalılar yılda beş veya altı kez oy verme imkânını bulabilirler, kullandıkları her oy pusulası, hükümetin farklı kademelerindeki mevkiler için farklı seçenekler sunar. Ulusal hükümet ve eyalet hükümetlerinin belirgin yetkileri olan federal sistemde, A.B.D.'de se-

si parti toplantıları olan birleşimlerde seçerler.

OY VERME SÜRECİ

A.B.D. seçimlerinin bu yerel yapısından dolayı, bunların düzen-

Geleneksel olarak Amerika seçimleri pek yakın sonuçlar vermemiştir. Oy pusulasındaki mevkilerin çoğu yerel olmaktadır, ve seçim bölgeleri sınırları, çoğu zaman, iktidardaki parti tarafından tarihsel oy verme şekillerine dayanarak saptandı. Bu görevlerin, partilerin biri veya diğeri tarafından alınması bir yerde garanti edilmektedir. Ancak belli ve yakın zamanda görülen istisnalar vardır. 2000 yılı başkan seçimi

Üstte: Halifax, Massachusetts 5 Kasım 2002 tarihinde seçimler ara seçimde oy kullanıyorlar. Orta: Miami, Florida'da seçimler yeni elektronik oy makineleriyle oy kullanmaya hazırlanıyor – 4 Kasım 2002.

James K. Polk
Demokrat
(1845-1849)

çim günü, aynı idari usullerle eşzamanda yapılan eyalet ve yerel seçimleri kapsar.

A.B.D. siyasi sisteminde birçok mevkiye gelecek kişiler seçime saptanır, bunların dışında da eğitim için destek veya parklar ve yollar gibi eyalet ve yerel düzeydeki hizmetler konusundaki kararlar da halk tarafından seçim sandıklarından çıkar. Gittikçe artan politik kararlar bu tür seçmen referandum ve girişimleri ile alınır. Bazı siyaset bilimcilerine göre, A.B.D.'de son 50 yılda seçime katılımın azalması seçimlerin sıklığından kaynaklanmaktadır. Ayrıca Amerikalılar, parti üyesi adayların çoğunu, seçim yöneticileri tarafından düzenlenen ve aslında siya-

leme ve yönetiminden sorumlu binlerce yönetici sonuçları cetvel halinde sıralar ve doğrular. Bu yetkililerin önemli ve karmaşık görevleri vardır – Bunlar seçim tarihlerini saptamak, adayların seçilebilirliğini tasdik etmek, oy hakkına sahip olanların kaydını yapmak ve seçmen listelerini hazırlamak, seçim araçlarını seçmek, oy pusulalarını tasarımını yapmak, seçim gününde oy verme işlemlerini yönetecek büyük bir geçici iş gücü bulundurmaktır, oyları saymak ve sonuçları doğrulamaktır.

sonuçları – Amerika tarihinde oyların birbirlerine en yakın olduğu başkanlık seçimlerinde, kazananı saptamak için uzun süreli çekişme – Amerikalıları ilk defa bu yönetsel sorunlarla karşı karşıya bırakmıştır.

A.B.D.'de oy verme iki kademeli bir süreçtir. Geçerli Seçmen Ulusal Listesi olmadığı için vatandaş kaydolarak seçmen olma özelliğini kazanır. Vatandaşlar oturdukları yere göre oy verirler; başka bir yere taşındıkları zaman tekrar kaydolmalıdırlar. Kayıt sistemleri hileleri ortadan kaldıracak şekilde düzenlenmiştir. Ancak seçmen kaydı usulleri eyaletlerde farklıdır. Eskiden seçmen kaydı usulu, bazı seçmenleri katılmaktan vazgeçirmek için de kullanil-

miştir. Yakın zamanda kayıt işlemlerini kolaylaştırmaya yönelik bir eğilim sayesinde 1993 tarihli Ulusal Seçmen Kayıt Yasası ("Motor Voter" yasası) kişilerin, sürücü ehliyetlerini yeniledikleri zaman seçmen kayıtlarını yapmalarını mümkün kılmaktadır.

Seçim yönetmenlerinin en önemli işlemlerinden biri oy verme hakkına sahip herkesin listelerde yer almalarını, ehliyetli olmayan kimsenin de listelere yazılmalarını sağlamaktır. Genel olarak, yerel seçim yetkililerinin eğilimi, ehliyetli olabilecek kişileri çıkarmaktansa, yakın zamanda oy vermedikleri halde bazı seçmenlerin adını listelerden silmeme hatasını göze almaktır. Listelerde adları bulunmayan kişiler seçim sandığına geldikleri zaman, geçici bir oy pusulası verilir ve oyları kaydedilir. Daha sonra oyları onaylanmadan önce durumları gözden geçirilir.

SEÇİM YÖNETİCİLERİNİN ROLÜ

A.B.D.'de seçim yönetimle ilgili bir etkinliktir – belirli bir bütçe ile yerel olarak yapılır – ve amacı, ehliyetli seçmenlerin tercihlerini doğru ve zamanında belirlemektir. Bu da genelde ilçe veya kent kâtabi olan seçim yöneticilerinin işinin göz korkutucu olduğu anlamına gelir. Yıl boyunca seçmenleri kaydetmek ve belirli bir seçimde kimin oy kullanma hakkına sahip olduğunu saptamakla yükümlüdürler. Hak sahibi tüm aday adlarının listede bulunduğunu ve karar verilecek her hususun doğru şekilde yazılmış olduğunu kontrol ederek, her seçimde kullanılacak oy pusulalarını hazırlamalıdırlar. Ve oy pusulasının imkân olduğu kadar basit ve anlaşılır olmasını sağlamaya çalışmalıdırlar.

Günümüzde oy pusulası formları veya oy verme araçlarının

ulusal standartları yoktur. Çoğu zaman seçim sorumluları, oy pusulalarını birçok dilde, hatta farklı formlar olarak hazırlamak durumundadırlar. Bazı idari bölgelerde aday ve partiler gelişmiş güzel sıralanmalıdırlar. Son olarak da yerel seçim yöneticileri, kullanılacak özel oylama makinelerini seçmelidirler ve oy pusulaları makinelere uygun olmalıdırlar. 2000 yılında başkanlık seçimlerinde Florida eyaletinde çıkan problemlere yanıt olarak, eyalet ve ilçelerin en modern ve güvenilir oylama usullerinin uygulanmalarını sağlamak amacıyla onlara mali yardım sunmaya yönelik yasalar Kongre'den geçmiştir.

Seçimler arası devirlerde, bu yetkililer oylama araçlarının depolanması ve bakımından sorumludurlar, genellikle bu işler daimi personel yerine, taşeronlar tarafından yapılır. En zor işlerinden biri de, seçim günü tek ve uzun bir süre (genellikle 10–15 saat) çalışacak çok sayıda geçici personel istihdam etmek ve bunları eğitmektir.

Seçim aralarında oylama araçları veya oy pusulaları değişirse, bu eğitim süreci daha da göz korkutucu olabilir. Oylama araçlarının bir yerden bir yere taşıma lojistiği ile personelin işe alınması ve eğitilmesi bazen o kadar zor olmaktadır ki, seçmenlerin ehliyetinin kontrol edilmesi başta gelen siyasi partilerin gönderdiği gönüllülere bırakılmaktadır. Gönüllüler, genellikle, siyasi parti temsilcileri olduklarına göre, bazı yerel seçimlerin yürütülmesiyle ilgili önlenemeyen anlaşmazlıklar arada bir ortaya çıkmaktadır.

OY PUSULASI KULLANIMININ YAPISI

Oy verme sürecinin ikinci aşaması, bir oy pusulasına erişmenin halka açık olmasıdır. Oy verme hakkına sahip seçmenlerin çoğu için bunun anlamı, evlerine yakın bir oy sandığı mahalline gidip oylarını vermek demektir. Ülke çapında coğrafi bakımdan seçim bölgelerinin büyüklükleri ile her birinde ehliyetli ve oy vermeye kayıtlı seçmen sayısında önemli bir çeşitlilik vardır.

Bu sistemlerin masrafı yerel düzeyde karşılandığından, araç ve pusula formları yerel düzeyde kararlaştırılır. Dolayısıyla, kişilerin oy verme şekilleri – kullandıkları araçlar ve bunların bakım durumları – bölgelerinin sosyo-ekonomik durumu ve vergi tabanına bağlıdır. Yerel vergi gelirleri aynı zamanda okullara, polis ve itfaiye hizmetlerine, park ve eğlence yerlerine fon sağladığından, oy verme teknolojisine çoğu zaman düşük bir öncelik tanınmıştır.

A.B.D.'de çok çeşitli oy verme cihazı bulunmakta ve oylama teknolojilerinin manzarası sürekli değişmektedir. Eskiden olduğu gibi, bir aday adının yanına bir X işareti konan kâğıt pusulaların kullanıldığı çok az yer olmaktadır; ancak bugün birçok bilgisayar destekli sistemler, halâ, içi doldurulan daireler veya birleştirilen çizgilerin bulunduğu kâğıt pusulalara dayanmaktadır. Bu pusulalar daha sonra mekanik olarak kontrol edilmekte ve oylar kaydedilmektedir.

Birçok bölgede, halâ, seçmenlerin tercih etiketleri aday adının

Orta: Dixville Notch, New Hampshire belediye memuru 2000 başkanlık seçiminde sembolik olan ilk oyu kullanıyor. Sağ kenarda, yukarıdan aşağıya doğru: 2000 başkanlık seçiminde bisikletli bir bayan oy pusulasını Portland, Oregon'da resmi bir toplantıya yerine bırakıyor. Kuzeydoğu'da kızını kucağında tutan bir kadın oy kullanmak için bekliyor. Emeklilerin Florida'da yaşadığı bir toplulukta yaşlılar 2000 yılı başkanlık seçiminde oy kullanıyorlar.

Zachary Taylor
Whig
(1849-1850)

Millard Fillmore
Whig
(1850-1853)

veya bir meselenin, destekledikleri tarafın yanına, küçük bir manivela çevrilen “manivelalı” makineler kullanılmaktadır. Bu sürecin sonunda büyük bir manivela çevrilerek oylar kaydedilir. Bu makineler 30 yıldan daha uzun bir süredir imâl edilmediklerinden bakımları güç ve pahalıdır. Dolayısıyla bunlar yavaş yavaş kullanımdan kaldırılmaktadır.

Sıklıkla kullanılan diğer bir aygıt da kart-delgi (punch-card) makinesidir. Oy pusulası bir

Orta: Ekim 2002'de Georgia eyaletinde bir ilçe memuru dokunmatik bir oy makinesini kullanıyor. Sistem Kasım'da yapılacak seçimler için hazırlanıyordu. Altta: Dearborn, Michigan 7 Kasım 2000 tarihinde seçim görevlisi seçmen kayıtlarını kontrol ediyor.

aday adının yanına delikler delinen bir kart olabilir veya kart, bir oy pusulası remiyle aynı hizaya gelen bir yuvaya yerleştirilir ve delikler delinir. 2000 yılı A.B.D. Florida başkan seçimlerinde ihtilâfa yol açan şey bu pusulalar olmuştur, dolayısıyla bu kart-delgi cihazları da kullanımdan çıkarılmaktadır. Günümüzde otomatik banka makinelerine benzer bilgisayar destekli “dokunmatik” ekranları olan, doğrudan kaydeden elektronik aygıtların (DRE – direct recording electronic device) kullanılmasına doğru bir eğilim vardır. Süreci kolaylaştırmak için bilgisayar veya İnternet aracılığıyla oy kullanma – ve böyle bir sistem Arizona'da bir ön seçimde kullanılmıştır – hakkında uzun tartışmalar devam ederken, güvenlik uzmanları bu sistemlerin geliştirilmesi üzerinde çalıştıklarından, şimdilik kullanımları pek yaygın değildir.

Franklin Pierce
Demokrat
(1853-1857)

Yakın zamanda, seçmenlerin seçim gününden önce pusula alabilmelerini sağlayan usullerin kabul edilmesi, oy pusulası kullanımına anlamlı bir değişiklik getirmiştir. Bu eğilim, seçim gününde evlerinde (ve oy verme yerlerinde) bulunamayacaklarını tahmin eden seçmenlere oy pusulalarının verilebilmesi “namevcut pusulası” (absentee ballots) koşullarının saptanmasıyla başlamıştır. Bazı yerlerde bu koşullar zaman içinde liberalize edilmiş, vatandaşların “sürekli mevcut olmayan seçmen” olarak kaydedilmelerine olanak tanımış ve rutin olarak adreslerine bir oy pusulasının postalanmasını mümkün kılmıştır.

Diğer yeni bir olanak da “erken oy kullanma”dır. Bunun için oy verme makineleri alışveriş merkezlerine ve halka açık başka mekânlara seçim gününden üç hafta öncesine kadar yerleştirilir. Vatandaşlar istedikleri zaman gidip burada oylarını verebilirler. Bazı eyaletlerde ise vatandaşlar oylarını posta ile gönderebilmektedirler. Oregon eyaletinde, seçimden 20 gün önce tüm vatandaşlara bir oy pusulası postalanır ve bunu posta ile geri gönderebildikleri gibi, belirli yerlere şahsen bırakabilirler. Washington eyaletinde Seattle ve King County gibi yerlerde posta ile oy verme kabul edilmesine karşın, buraya yakın yerlerde halâ DRE veya kart-delgi aygıtları kullanılmaktadır. A.B.D.'nin tamamında, seçmenlerin beşte birinden fazlası, eskiden “seçim günü” olarak bilinen günden önce oy verirler.

OYLARIN SAYIMI

Seçim gününden önce oy veren vatandaşların oranı arttıkça, Kasım ayının ilk Pazartesi'sinden sonraki ilk Salı gününü – Amerikanın geleneksel Başkan Seçimi Günü – “seçim günü” olarak değil, “sayım günü” olarak kabul etmek daha uygun olacaktır. Erken oy pusulalarının gittikçe daha popüler olmalarına rağmen, oy saymaya seçim günü geç vakit geçilir, dolayısıyla sandıklar kapanmadan önce hangi adayın ilerde veya geride olduğu hakkında hiçbir bilgi açıklanamaz. Bu tür ön bilgi, kampanya stilleri ve çabaları ile seçmen katılımını etkileyebilir.

2000 yılı Başkanlık seçimlerinden oy pusulası sayımı ile ilgili çok çarpıcı dersler çıkmıştır. Bu ihtilâflı seçim hakkında karara varırken A.B.D. Anayasa Mahkemesi'nin saptadığı gibi, Florida'da en önemli problem değişik tipteki oy pusulalarını saymak için tek standart kullanılması olmuştur. Bazı bölgelerde, yerlerinde bulunmayan seçmenlerin kullandığı oy pusulaları, seçim bölgelerinde kullanılan oy verme aygıtlarındakilerden farklıdır. Sonuçta, birden fazla cetvel hazırlamak gerekmektedir. Bazı bölgelerde ise, başı çeken iki aday arasındaki oy farkından az “namevcut pusulası” varsa bunlar hiç sayılmamaktadır.

2000 yılındaki seçim, oy verme makinelerinin herhangi bir elektro-mekanik aygıttan farksız olduklarını göstermiştir: bunların bir hata toleransı varsa da, en doğru şekilde işleyebilmeleri için düzenli aralıklarla sürekli bakım gerekmektedir. Bir seçimde oy farkı çok az olduğunda, oylar tekrar sayıldığında cetvel düzenleme makinelerinden ufak farkları olan toplamlar çıkabilir.

Bir ulusal seçim halk oylamasında nüfusun %0.5'inden daha azı tarafından kararlaştırıldığında ve bir eyalette – bu örnekte Florida – George W. Bush ve Al Gore'a verilen 5.8 milyon oyda aradaki fark 202 ise, kullanılan aygıtlar ile ilgili olarak uygulanan cetvel düzenleme usulleri

tartışma konusu olabilir. Florida'daki oyların büyük çoğunluğu kart-delgi sistemiyle verilmişti. Tartışmanın iki odağı, aygıtların bakımı ile seçmenlerin kartlarına düzgün delik açma kabiliyetleri oldu. Bazı yerlerde oy pusulalarının dizaynı seçmenleri, özellikle yaşlı seçmenleri şaşırtmış, bunun sonucunda oylarını vermek istedikleri adaya değil de başkasına oy verebilmişlerdir.

Florida'da seçim sonuçlarının birbirlerine bu kadar yakın olması ve sayımı tamamlayan son eyalet olması, seçim sonrasında haftalarda Florida, Bush ve Gore taraftarlarının özel hedefi haline gelmesine neden olmuştur. Amerikan seçim sisteminin yerel yapısı yüzünden ve seçmenler kurulunun (electoral college) eyaletlerde “kazanan, her şeyi alır” (winner takes all) ilkesini uyguladığından, her iki taraf eyalet mahkemelerinde dava açtı. Taraflar, itiraz ettikleri yasal hususlar ve bazı özel oyları sorgulama kabiliyetleri bakımından en başarılı olabilecekleri bölgeleri seçtiler. Hiçbir taraf tüm eyaletin oylarının tekrar sayılmasını talep etmedi. Netice olarak dava nihai kararın verilmesi için A.B.D. Anayasa Mahkemesi'ne gönderildi. Anayasa Mahkemesi tekrar sayımın durdurulmasına ve Florida Dışişleri Bakanının ilk onayının geçerli sayılmasına karar verdi. Böylece Florida'nın Seçmenler Kurulu'nun 25 oyu George W. Bush'a giderek, Seçmenler Kurulu'nun çoğunluğu ile başkan olmasını sağladı.

REFORM HAREKETİ

2000 yılı seçiminde çıkan en önemli ders, Florida'da karşılaşılan seçim yönetimi, oylama ve oy pusulası sayma sorunlarının bir dereceye kadar A.B.D.'nin herhangi bir bölgesinde meydana gelebileceğidir. Seçim sonuçları 2000 yılı Başkan Seçimi'nde olduğu kadar az farklı olması nadiren görüldüğünden, aynı sonuçları doğurmaları pek olası olmamakla beraber, bir dizi sorun açığa çıkmıştır. Birçok araştırma başlatılmış, çeşitli panellerde uzman şahitler dinlenmiş ve reform gereği konusunda beyanlar kaydedilmiştir. Gözden geçirme ve reform tekliflerini desteklemekte partilerle ilgili unsurlar bulunmasına karşın, 2004 yılı seçimlerinden önce bazı eylemlerin gerekli olduğu algılanmıştır.

2002 yılında 107. Kongre, kayda değer hususlar içeren Amerikanın Oy Vermesine Yardım Yasası'nı (Help America Vote Act – HAVA) kabul etti. Evvelâ, federal hükümet eyaletlere, eskimiş kart-delgi ve manivelalı makineler sistemlerinin yerine alınacakların bedelini ödemeyi teklif etti. Ayrıca, Yerel Seçim Yönetimi Yetkilileri'ne teknik yardım sunma ve oylama aygıtları standartlarını saptama görevini, kurulan bir Seçim Yardım Komisyonu'na verdi. Seçim Yardım Komisyonu, oy verme sistemlerine ve oylama sistemleri malzeme ve yazılımına ilişkin ihtiyari rehberler teklif edecektir. Komisyonun görevleri arasında: oylama makineleri ve oy pusulası dizaynı, kayıt yöntemleri, geçici oy verme ve hile caydırıcı yöntemler, seçimde çalışacak kişilerin işe alınması ve eğitimi usulleri, seçmenlere yönelik eğitim programları, federal mevkilerle ilgili olarak, eyalet tekrar sayma süreçlerinde daha fazla tutarlılık gerekip gerekmediği, ve federal görevler için mevki seçimleri alternatif yöntemler konularında araştırma programlarının başlatılması da dahildir.

Federal hükümetin şimdiye kadar yerel yönetim meselesi olarak gördüğü seçimlere karşılaşmaktan kaçınması HAVA ile değişmiştir. 2000 yılı seçiminden sonra, özellikle Florida ile ilgili çekişmeden sonra, bu usul reformu çabası, Amerikalıların seçim sistemlerine olan güvenlerini güçlendirmeye yardımcı olmuştur. Seçimin, işleyen bir demokrasinin hukuki temeli olduğu düşünülürse, bu reformların maliyetinin pek yüksek olmadığı görülecektir. ■

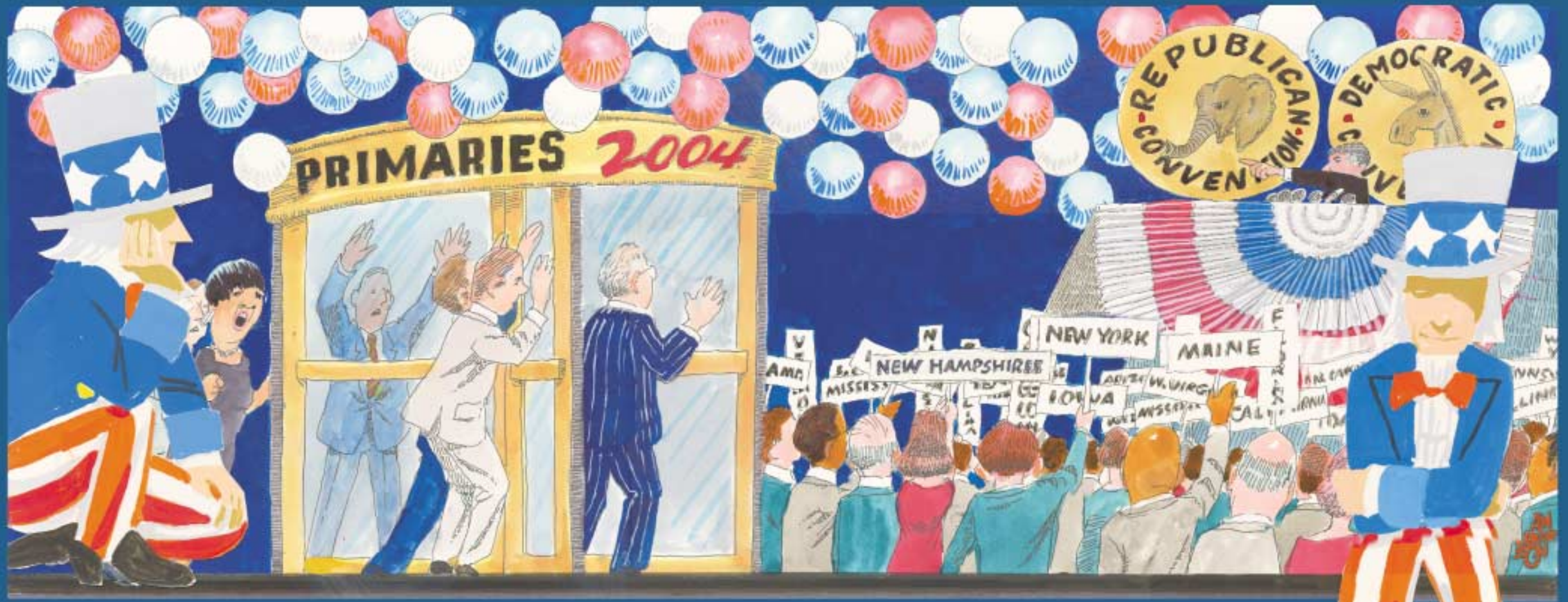

Michael W. Traugott Michigan Üniversitesi'nde İletişim ve Siyasal Bilimler Profesörüdür. Voter's Guide to Election Polls and Election Polls, the News Media and Democracy'nin ortak yazarıdır. Şimdiki araştırma konusu, seçim yönetimi reformunun etkisi üzerinde odaklanmaktadır.

17 Ekim 2000 tarihinde Bombay, Hindistan'daki A.B.D. konsoloslüğünde Amerikalı diplomatlar ve aile fertleri posta yoluyla oy kullanıyorlar.

James Buchanan
Demokrat
(1857-1861)

SEÇİM TAKVİMİ

Başkanlık Ön Seçim Tarihleri, Partilerin Mahalli Aday Belirleme Toplantıları (Caucus) ve Aday Seçme Kongreleri Amerika Birleşik Devletleri'nde partilerin aday belirleme toplantıları ve ön seçimler Başkanlık seçiminin vazgeçilmez unsurlarıdır. Bu takvim, 2004 ulusal seçimleri öncesindeki Başkanlık ön seçimlerini ve aday belirleme toplantılarının listesini sunmaktadır. (Aday belirleme toplantıları italik yazı ile belirtilmiştir.)

Bu bağlamda, caucus' partilerin yerel üyelerinin, Başkan adayını belirlediği eyalet çapındaki toplantı manasında kullanılmaktadır. Caucus sisteminin amacı delegelerin seçimi çerçevesinde, parti üyelerinin hangi Başkan adayını desteklediğinin belirlenmesidir. Ön seçimler ise yakın bir amaca hizmet etmekle birlikte, belirli bir kamu görevi için, bir siyasi parti aday seçmeye yarayan direkt seçimlerdir. İçinde bulunan eyaletin yasalarına göre, seçmenler ya istedikleri Başkan aday için doğrudan oy kullanırlar, ya da parti kongresinde istedikleri Başkan adayını seçmeyi taahhüd' eden bir delegeyi oylarıyla seçerler.

19 OCAK
Iowa

27 OCAK
New Hampshire

3 ŞUBAT
Arizona
Delaware
Missouri
Oklahoma
Güney (South) Carolina
(Demokrat)
New Mexico
(Demokrat)
Kuzey (North) Dakota

7 ŞUBAT
Michigan (Demokrat)

8 ŞUBAT
Maine (Demokrat)

10 ŞUBAT
Tennessee
Virginia
District of Columbia
(Cumhuriyetçi)

14 ŞUBAT
District of Columbia
(Demokrat)
Nevada (Demokrat)

17 ŞUBAT
Wisconsin

24 ŞUBAT
Utah (Demokrat)
Hawaii
Idaho

2 MART
California
Connecticut
Georgia
Maryland
Massachusetts
New York
Ohio
Rhode Island
Vermont
Washington
Minnesota

9 MART
Florida
Louisiana
Mississippi
Texas

13 MART
Kansas (Demokrat)

16 MART
Illinois

20 MART
Alaska (Demokrat)
Wyoming (Demokrat)

13 NISAN
Colorado (Demokrat)

27 NISAN
Pennsylvania

4 MAYIS
Indiana
Kuzey (North) Carolina

6-8 MAYIS
Wyoming
(Cumhuriyetçi)

11 MAYIS
Nebraska
West Virginia

15 MAYIS
Wyoming (Demokrat)

18 MAYIS
Arkansas
Kentucky
Oregon

25 MAYIS
Idaho

1 HAZIRAN
Alabama
New Mexico
Güney (South)Dakota

8 HAZIRAN
Montana
New Jersey

26-29 TEMMUZ
Ulusal Demokrat Parti
Kongresi, Boston

**30 AĞUSTOS -
2 EYLÜL**
Ulusal Cumhuriyetçi
Parti Kongresi, New
York City

THOMAS MANN İLE 2004 SEÇİM KAMPANYASI HAKKINDA SÖYLEŞİ

PAUL MALAMUD

Abraham Lincoln
Cumhuriyetçi
(1861-1865)

Andrew Johnson
Union
(1865-1869)

S: 2004 Seçim Kampanyasının ana konuları nelerdir?

C: Tüm kampanyalar çeşitli evrelerinde bir çok değişik konu üzerinde dururlar, ama önümüzdeki seçim kampanyası en belirgin olarak iki ana konu üzerinde odaklaşacak gibi görünüyor. Bir tanesi ekonomik büyüme ve A.B.D. nin genel mali politikası gibi ekonomi ile ilgili sorunlar.

İkinci önemli konu ise fiziki güvenlik. Amerikalıların ülkedeki terörizm tehditi karşısında kendilerini güvencede hissetmeleri, ulusal güvenlik politikası ve Afganistan ve Irak'taki askeri hareketlerin sonuçlarını da kapsayan konular.

S: Alelade Amerikalılar dış ilişkiler politikaları ile ilgileniyorlar mı?

C: Dış ilişkiler politikalarına olan toplum ilgisi uluslararası çevre ile bağlantılı olarak inişli çıkışlıdır. Daha açıkça söylemek gerekirse, Soğuk Savaş süresinde Amerikalıların dış ilişkiler politikaları ile çok yakından ilgilendikleri zamanlar olmuştur; örneğin Vietnam Savaşı Amerikalılar için çok önemli bir meseleydi. Kanımca, 2004 seçimlerinde dış ilişkiler politikaları 11 Eylül saldırılarından dolayı önemli olacaktır. Dünya Ticaret Merkezi ve Pentagon'a yapılan terörist saldırıları, Amerikalılara sandığımız kadar güvende olmadığımızı net bir şekilde göstermiştir ve bundan dolayı vatandaşlarımızın büyük çoğunluğu Başkan Bush'un savaş cephesinin teröristlerin bahçelerine götürülmesi gerektiği fikrine onay vermiştir.

11 Eylül olayları, Amerikalıların ülkedeki güvenlik ile ülke dışı politikalar arasında bir bağlantı olduğunu anlamalarına neden olmuştur. Başkan Bush'un halkın gözünde kazanmış olduğu dramatik popülerlik ve kararlı lider imajı, ülkedeki yönetimin başarısından çok, yurtdışındaki uygulamış olduğu politikalarının sonucudur.

11 Eylül'den sonra Cumhuriyetçiler, seçim anketlerinde toplumun ulusal güvenlik konusunda itimat ettiği parti olarak bü-

yük bir avantaj yakalamış bulunmaktadır ve bu da Başkan'ın tekrar seçilmesinde çok önemli bir etkidir. Beyaz Saray'a giriş hakkı kazanmak için Demokratların, bu avantajı bertaraf etmeleri gerekmektedir.

A.B.D. liderliğindeki Koalisyon Kuvvetleri'nin Afganistan ve Irak'ta kazandığı belirgin zaferler, yerini çok daha karmaşık savaş sonrası yapılanma konularına bırakınca, şimdiki yönetimi eleştirenlere, bunları kendi kampanyalarında konu olarak kullanma fırsatı doğmuştur.

S: Bundan önceki 2000 yılı Başkanlık seçimleri Bush ve Gore arasında çok yakın bir çekişme çerçevesinde cereyan etmişti. Oy miktarlarının yakınlığı önümüzdeki 2004 seçimlerini taktik ve strateji bakımından nasıl etkileyecektir?

C: 2000 yılı seçimleri Yargı-tay'ın Florida Eyaleti oylarının 5-4 yeniden saymaması kararı ile sonuçlanmıştır. Burada önemli olan, 2000 seçimlerinin seçim konusu olacak her mevkii ve seçmenler bazında Demokratlar ve Cumhuriyetçiler arasında bizim 50-50 bazında bölünmüş bir ulus olduğumuz gerçeğini bir kere daha gözler önüne sermiş olmasıdır.

Bunun neticesinde, 2004 seçimlerinde, her iki parti seçimin yakın olacağını düşünerek strateji belirlemektedir. Her iki parti de tabanını harekete geçirmenin önemini kavramış vaziyette olduğundan, dağınmış seçmenleri tek tek toplamak için olağanüstü bir gayret sarfedecektir. Kanımca, televizyon reklamcılığının yine fazla olacak olmasına rağmen seçmen kimlikleri ve, haydi sandık başına! kampanyaları daha çok önem kazanarak olağanüstü bir kaynak yaratıcılığı görmek üzereyiz.

Her iki parti ve ilgili grupları, seçmenlerini oy sandıklarına getirebilmek için çok büyük yatırımlar yapacaklardır. Demokratlar, 2000 yılındaki Flori-

da sonuçlarının yarattığı mutsuzluğu, taban seçmenlerini oy sandığına getirmek için bir itici güç olarak kullanabilirler.

Şunu hatırlamakta yarar var ki, Kongre'deki 2002 yılı ara seçimlerinde seçmenleri sandığa çekme mücadelesini Cumhuriyetçiler kazanmıştır. Cumhuriyetçiler destekçilerini harekete geçirmekte daha başarılı olmuşlar ve bu başarı onlara ara seçimleri kazandırmıştır.

S: Partiler seçmenlerin oy vermesini nasıl sağlıyorlar?

C: Oy vermenin zorunlu olduğu veya yüksek oy verme oranına sahip ülkelerde, bu konular aynı şekilde gündeme gelmemektedir. A.B.D.de ise Başkanlık seçimlerinde, oy verme yaşındaki seçmen nüfusun yüzde 50'sinin oy vermesi standart kabul edildiğinden, seçmenleri oy vermeye motive etmek başlı başına çok önemli bir konu haline dönüşmektedir.

Amerikalıların oy verip vermemesini hangi faktörlerin etkilediğini sorarsanız, en etkin faktör bilgidir. Oy verecek insanlar bir seçim olduğunun bilincinde mi? Adayların kimler olduğunu biliyorlar mı? Partiler ve adaylar arasındaki farkların farkındalar mı? İkinci olarak, bu partilerden birine bir bağlılıkları var mı? Seçimlerdeki yarışın birimler ile bir bağlantıları var mı?

Üçüncü olarak, hiç kimse onlardan oy vermelerini istedi mi? Oy vermeleri için, oy sandıklarının nerede olduğunu ve saat kaçtan kaçta kadar açık olduğunu bildirmek için hiç kimse onlarla bağlantı kurdu mu? Bu son faktör, "sandık başına!" kampanyalarının odak noktasıdır.

Bu aşamada yapılması gereken yerel teşkilatlar kurmaktır. Bilgisayar vasıtası ile olası destekçileri belirleyip, onlar ile telefon, posta ve, hepsinden iyisi, şahsen muhatap olmaktır. Şahsi görüşmeler için görüşülecek

şahsın tanıdığı, kendi toplumundan güvenilir birinin seçilmesi daha iyi sonuç verir. Ayrıca, seçim günü seçmene telefon ile oy verip vermediğinin sorulması, hatta oy sandığına vasıta temini de fayda verir. Bu aslında hakikaten olağanüstü gayret gerektiren bir safhadır.

S: Tabii ki, harekete geçirilmesi kolay grup parti tabanıdır. Bu iki partinin tabanı hangi kesimlerden oluşmaktadır?

C: Michigan Üniversitesi, Siyasal Bilimler Merkezi demografik analizi: [http://www.umich.edu/neguide/neguide.htm] iki siyasi partinin tabanları hakkında farklılıklar belirtmektedir. En kuvvetli Demokrat destekçileri Afrikalı Amerikalılardır ve dokuza-bir Demokrat partiye oy verirler. İspanyol ve Latin kökenliler de genellikle Demokrat Parti'yi desteklemekteydiler ama burada sınır ikiye-bir veya daha aşağıdadır. Sendika mensubu aileler orantılı olmayan bir şekilde Demokrat parti taraftarıydılar. Düşük gelir sahipleri genelde Demokratlara oy vermektedir, ama bunların bazıları sosyal muhafazakardır ve zaman zaman, hatırı sayılır bir bölümleri de Cumhuriyetçilere oy vermektedirler. Cumhuriyetçi Parti'yi destekleyen orta sınıf beyaz erkekler ile işçi sınıfı için sosyal ve kültürel konular önem taşımaktadır.

Boşanmış insanlar ve tek reisli aileler, genellikle, daha Demokrat Parti taraftarı iken, geleneksel evli çiftler daha Cumhuriyetçi olmaktadır. Cumhuriyetçilere oy verenler için dini mezhepler, dindarlık ve kiliseye devam etme alışkanlığı önemli konulardır. Bir insanın kiliseye düzenli gitme alışkanlığı varsa, o insan genellikle ya Cumhuriyetçidir ya da Cumhuriyetçi Parti'ye oy verme eğilimindedir. Laikler çoğunlukla Demokrat olmaktadır.

Yüksek gelirli insanlar çoğunlukla Cumhuriyetçi olmaktadır. Bilhassa küçük işletme sa-

hiplerinden büyük girişimlerin üst düzey yetkililerine kadar ticaret ile uğraşanlar genellikle Cumhuriyetçidir. Buna rağmen, yetişen iyi okumuş ve lisans üstü derece yapmış yeni nesil profesyoneller, Demokrat Parti'ye oy vermektedirler.

Son olarak, iki partinin seçmen bazında, coğrafya da farklılık yaratmaktadır. Biz bu ayrımı kırmızı ve mavi eyaletler' ismi altında yapmaktayız. Bu da son seçimlerde televizyonda gösterilen Amerika Birleşik Devletleri haritasından kalmış bir alışkanlıktır. Haritada Doğu ve Batı kıyılarında ve Kuzey sınır çizgisinde yer alan mavi eyaletler Demokratlara oy vermiştir. Kırmızı eyaletler, yani Cumhuriyetçiler'e oy verenler ise genellikle ülkenin Güney kısmında, kırsal tarım yapan ve Rocky Mountains bölümünde ve Ortabatı'daki eyaletlerdir.

Eyaletler içinde de parti dağılımı saptanabilir. Demokratlar daha çok şehirlerde ve şehre yakın banliyölerde oturmaktadır, Cumhuriyetçiler ise dış banliyölerde ve kırsal alanlarda yaşamaktadırlar.

Demokratlar yüksek teknoloji alanlarında yaşamakta, Cumhuriyetçiler ise nüfus kaybına uğrayan bölgelerde ikamet etmektedirler. Cumhuriyetçi Parti, nüfusu hızla artan tüm güney banliyölerinden (örn. Atlanta, Georgia) çok iyi oy toplamıştır.

Sonuç olarak, Cumhuriyetçi Parti dindar ve kültürel muhafazakarların, iş kadını ve erkeklerinin, Güney'in, dağlık eyaletlerin, Ortabatı'nın, kırsal alanların ve dış banliyölerin partisi olarak düşünülebilir. Buna karşılık Demokrat Parti, azınlıkların, laiklerin, sosyal liberallerin, sendikacı ailelerinin, büyük şehrin düşük gelirli kesiminin, Doğu ve Batı kıyıların partisi. Elbette tüm bu sınıflandırmalar genel eğilimler çerçevesinde yapılmıştır. Tüm demografik gruplar

çinde de politik eğilim konusunda farklılıklar görülmektedir.

S: Görevdeki Başkanların seçimlerde ne gibi avantaj ve dezavantajları bulunmaktadır?

C: Birincisi, görevdeki Başkanların seçime katılmaları halinde kazanmaları tarihte genellikle başarı ile sonuçlanmıştır. Elbette hepsi de kazanmamışlardır, ve son zamanlarda da seçime katılıp da kazanamayan bir kaç görevli Başkan görmüş bulunuyoruz. 1992'de ilk Başkan Bush ve 1980 de Başkan Carter seçimi kazanmamışlardır. Gerald Ford da Başkanlık seçimini kazanmadan Başkanlığa getirilmiş ve 1976'daki tekrar seçilme devresinde de başarılı olamamıştır.

Buna rağmen görevdeki Başkanlar genellikle ikinci kere seçilmektedirler. Bunun nedeni biraz da seçilmelerini engelleyebilecek olan tenkitlere açık yönlerini ortaya koyacak ön seçimlerden kaçınmalarıdır. Buna rağmen ilk Başkan Bush, Başkan Carter ve Başkan Ford ön seçimlere katılmışlardır. Şimdiki Başkan George W. Bush'un Cumhuriyetçi Parti adaylığında herhangi bir rakibinin olmaması kendisi için büyük bir avantajdır.

İkincisi, görevdeki Başkanlar Theodore Roosevelt'in zorbalık kürsüsü' diye adlandırdığı imkana sahiptirler; yani gündemi tayin etmek ve kamuoyunu kendi avantajlarına çalışacak konular üzerinde odaklamak imkanına haizdirler. Bazen de, dış ilişkiler veya yurtiçi ekonomik politikalarına yön verip gündemi değiştirerek, toplumu seçim bazında kendi lehlerinde etkilemek şansını da elde edebilirler. Ayrıca, görevdeki Başkan olmak nedeniyle kaynak bulma ve para toplama işlerinde daha fazla imkan sahibidirler. Parti çalışanları arasında dağıtabilecekleri yararlar da kendilerine seçimde fayda sağlamaktadır.

Görevli Başkanın dezavantajı ise kendi Başkanlığı süresinde yaşanmış iyi şeyleri kendine mal ederken, aynı ölçüde kötü olay-

Ulysses S. Grant
Cumhuriyetçi
(1869-1877)

Rutherford B. Hayes
Cumhuriyetçi
(1877-1881)

James A. Garfield
Cumhuriyetçi
(1881)

Chester A. Arthur
Cumhuriyetçi
(1881-1885)

ların da hesabını vermek zorunda kalabilir; bu konulardaki başarıyı veya kabahati hak edip etmediklerine bakılmaz. Sonuç olarak, iyi dönemlerde görevdeki Başkan olarak seçime girmek tekrar seçilmek demek olsa da, ekonominin bozuk olduğu veya dış politikalarının kötü gittiği dönemlerde bu durum, belirgin bir dezavantaj haline dönüşür. Seçimler, büyük ölçüde görevdeki yönetimin performansına not verilen referandum niteliğindedirler.

Her şey iyi ise, bu bir avantaj olur, ama kötü ise, kesinlikle dezavantaja dönüşür.

S: Başkan olarak Başkan Bush'un siyasi tabanı ortadadır. Öte yandan, Demokrat Parti adaylarının kongre üyesi, senatör, vali ve general gibi bir çok değişik görevde buldukları da görülmektedir. Bu pozisyonlar onların Başkan olmalarında ne gibi roller oynayabilirler?

C: Her A.B.D. Senato üyesinin sabah uyanıp aynaya baktığında karşısında potansiyel bir Başkan gördüğü söylenir. Ama gerçekte, bir çok senatör aday gösterilir ama sadece bir kaç seçilir. Senato'dan Başkanlık seçimini son kazanan 1960 yılında John Kennedy olmuştur. O günden beri bir kaç senatör aday olmuş fakat hepsi de kaybetmişlerdir, örneğin 1996'da Bob Dole ve 1972'de George McGovern gibi. Bu Senato'nun, Başkanlık seçimi için pek de iyi bir başlangıç noktası olmadığını göstergesidir.

Başkanlık seçimini kazanan adayların çoğu Başkan Yardımcılığı'ndan veya valilikten gelmiş bulunmaktadır. Başkan Yardımcılığı Başkanlık yarışı için doğal bir platform oluşturmakla beraber, 2000 yılında Al Gore'un da öğrendiği gibi, görevdeki Başkan Yardımcısı her zaman başarılı olmamıştır. Valilikler, Başkanlık için çok uygun başlangıç noktaları olmuşlardır, buna örnek olarak son yıllarda

George W. Bush, ve ondan önce Bill Clinton, Ronald Reagan, Jimmy Carter gösterilebilir ki, bu aslında olağanüstü bir sayıdır. Askeri meslek ise 19. yüzyıl Başkanları için çok uygun bir başlangıç platformu teşkil etmişken, modern çağda sadece Dwight Eisenhower askeri kumandanlıktan Başkumandanlığa gelebilmiştir.

S: Kampanya finansman yasaları bu seçim sonucunu nasıl etkileyecek?

C: George Bush 2000 yılındaki adaylık sürecinde, kamu (A.B.D. hükümeti) fonlarını almayı reddeden ilk başarılı Başkan adayı olmuştur. Bundan dolayı, yasal olarak sınırlamalar da olmadığından, 2000 yılında \$100 milyonun üzerinde para toplayarak Demokrat rakibini saf dışı bırakmayı başarmıştır. Kamu fonlarından yararlanmış olsaydı, bunu yapmasına olanak olmayacaktı. 2004 yılında, yasal olarak aday katkı limitleri birey başında \$1000 dan \$2000'e katlanmış olduğundan, adaylık sürecinde Bush kampanyası yine kamu fonlarından vazgeçerek \$200 milyon toplamayı başaracaktır.

Cumhuriyetçi Parti adaylığında bir rakibi olmadığından dolayı, Başkan Bush'un kampanyası, bu parayı Demokrat Parti adayını halka tanıtmak istedikleri gibi sunduktan sonra da, dağıtmak seçmenleri toplayacak teşkilatların işlerine harçayabilirler. Bu olağanüstü bir avantajdır.

Demokrat Parti adaylarından hiçbiri parti önseçim devresinde aynı şekilde para toplama başarısını gösterememişlerdir. Bu durumda eğer kamu fonlarını kabul ederlerse, yaklaşık \$50 milyonu aşmayacak şekilde para harçayabilirler ki, bunun çoğu 2003 yılındaki ön seçimin başlarında ve 2004 yılının ilk aylarında adaylığı kazanmak için harcanacaktır. Bundan sonra bir aday belirlendiğinde ve parti kongresi vakti geldiğinde, geriye ya çok az, ya da hiç paraları kalmamış olacaktır. Bu potansiyel farklılık, bir veya daha fazla Demokrat adayının kamu fonlarını geri çevirerek kendi paralarını

toplama yoluna gitmelerine yol açabilir.

Ön seçim kampanyaları sona erdikten ve parti kongreleri yapıldıktan sonra, adaylar genel seçimler için kamu fonlarını kabul edip etmemek konusunda tekrar bir karar aşamasına gelirler. Bu aşamadaki kamu fonlarını, gerek Başkan Bush'un ve gerekse Demokrat Parti adayının kabul etmesi beklenmektedir.

S: Başkanlık yarışında para gerçekten bu kadar büyük bir fark yapıyor mu?

C: Para, bazı yarışlarda ve bazı şartlar altında diğerlerinden daha fazla fark yaratmaktadır. Temsilciler Meclisi, Senato ve valilik yarışlarında para çok önemlidir zira, seçime yeni katılmı adayların seçmenler tarafından tanınabilmek ve bilinmezlik örtüsünden sıyrılmaları için çok miktarda paraya gereksinimleri vardır.

Başkanlık adayı olmak sürecinde, adaylar henüz yeteri kadar tanınmadığından, adayların kendi reklamlarını yapmak, platformlarını ve teşkilatlarını kurmak için paraya ihtiyaçları vardır. Genel seçimlerde, paranın önemi azalır çünkü o noktadan itibaren yarışın önemi çerçevesinde yeterli bedava' medya ilgisi oluşmuş bulunmaktadır. Televizyon kanallarında tartışma programları yayınlanmaktadır. İnsanlar, kendi partilerin adaylarına karşı bir yakınlık hissediler. Buna rağmen, kıl payı gerçekleşen seçimlerde, para yine büyük rol oynar.

S: 2004 seçimlerinde, Demokrat Parti adayının Başkan Bush'u tenkit etmesi yeterli olacak mı yoksa Demokratların seçimi kazanmak için daha olumlu bir temaya mı ihtiyaçları olacaktır?

C: Başarılı olmak için Demokratların iki şeye ihtiyaçları olacaktır. En önemlisi, Başkan Bush'u insanların bir daha seçmemesi için bir nedene gereksinimleri vardır. Bu, bir farklı programdan çok, George Bush'un liderliği altında ülkenin nasıl yönetildiğinin olumsuz referandumu çerçevesinde olacaktır.

Demokratların Beyaz Saray'ı ve Kongre'de kontrolü tekrar kazanma şansını elde etmeleri için, çok miktarda seçmenin şöyle bir düşünceye gelmesi gereklidir. "Ben hem ekonomik rahatım konusunda kendimi daha güvencez ve hem de terör kapsamında ki savaş ve Irak'taki karışık durum dolayısıyla fiziki olarak daha az güvende hissediyorum". Bu düşünce tarzı elzem olmakla beraber, Demokratların 2004 yılında Beyaz Saray'ı kazanmalarına gene de yeterli olmayabilir.

İkincisi, Demokratların inanılırlığın eşliğinden atlamaları gereklidir. Demokratların, güvenliği koruyacak ve Amerikalılar için riskten çok fırsat içeren, çılgın ve uç noktada olmayan politikalar yürütecek olduğuna, Amerikan halkının güveneceği bir adaya ihtiyaçları vardır.

Demokratların, inanılır bir ulusal güvenlik stratejisi, inanılır ekonomik ve yurtiçi politikaları sunabilecek bir aday bulmaları gerekmektedir. Çoğu Amerikalılar Başkan Bush'un politikalarını Demokratlar'ınla karşılaştırmayacaklardır ama buna rağmen, Amerikalılar Başkan'ın sicilinin, onu bir defa daha değerlendirmek gerektiğini düşünse bile, Demokratlara yakından bakacaklar ve şöyle diyeceklerdir: "Onlara güvenebilir miyiz?". İşte tam burada, muhalefetteki partinin inanılır ve olumlu bir seçenek geliştirip sunması gereklidir.

S: Başkanlık ön seçimlerinde, adayların parti tabanının gözüne girebilmek için en uç noktalara gitmeyi kabul ettiklerini ve Demokratlar'ın sola, Cumhuriyetçilerin sağa yöneldiklerini belirten bir atasözü vardır. Bu gerçekten doğru mu ve bu davranış önümüzdeki yıllarda siyasi hareket tarzını etkiler mi?

C: Başarılı Başkan adayları son seçimlerde bu tuzağa düşmemişlerdir. Örneğin, 2000 yılında George Bush, kampanyasını, parti tabanını çok mutlu kılan bir müstakil politikayı ılımlı ve merhamet dolu bir söz sanatı çerçevesinde öne çıkararak, adaylığı kazandıktan sonra fazla

sağcı ve muhafazakar olarak nitelenmekten kurtulmuştur.

Bill Clinton, kendi partisi içindeki geleneksel sol - sağ yaklaşımını reddederek tabana ve sallantıdaki oylara başka yollarla ulaşmaya çalışmıştır. Ön seçimlerde partililer ideolojik olarak daha uç noktalarda bulunabilmekteler; Demokratlar için daha sol uç ve Cumhuriyetçiler için daha sağ uç; ama buna rağmen istekleri ve konuları genel seçim kampanyasındaki pozisyonuna zarar vermeyecek tarzda şekillendirmek de mümkündür.

S: Bu Başkanlık seçiminde sizce internet'in rolü daha artacak mı?

C: Bu bağlamda internet'in rolü televizyon reklamcılığının yerini alan bir araç olmayacaktır. Bunun yerine, internet, gönüllüleri işe alan ve teşkilatlandırın, para toplamaya, sokaktaki insanlara yönelik kampanya ve anketler yürütmeye ve destekçilere bilgi ulaştırmaya yarayan bir kampanya organizasyon şekli haline dönüşmüştür. 2000 yılında, Howard Dean, John McCain'in başarısına internet üzerinden önemli miktarlarda para toplayarak yardımcı olmuştur. Dean ve diğer Demokrat Parti adayları internet'i teşkilatların yapılandırmak için kullanmaktadırlar.

Bush taraftarları da bunun önemini kavramış vaziyettedir. Onlar da internet'i para toplamak, yerel teşkilatların yapılandırmak ve Cumhuriyetçi eylemcilerle iletişim kurarak kaynaklarını harekete geçirmek için uygun bir şekilde kullanmaktadırlar.

Bunlardan dolayı bu seçimlerde internet fevkalade önemli bir güç teşkil edecektir.

S: Elbette ki, Başkanlık seçiminden başka Temsilciler Meclisi ve Senato'da da seçimler yapılacak. Bu seçimler nasıl gözüküyor?

C: Şu anda, her iki parti içinde oyların büyük çoğunluğunu toplayacak gibi bir vaziyet gözüküyor. Aksine oylar birlerlerine yakın dağılım gösterecektir.

1994 seçimlerinden beri Cumhuriyetçi Parti Temsilciler Meclisi'nde çoğunluktadır. Senato'da da çok yakın bir çoğunluktaydılar ama Cumhuriyetçi Senatör Jim Jeffords'un istifası ve Bağımsız olması ile bu çoğunluğu kaybettiler. 2002 yılında, Cumhuriyetçiler Senato'da tekrar çoğunluğu elde ettiler. Eğer ani ve beklenmeyen bir şekilde olaylar Demokrat Partinin lehine dönmezse, analistler, Temsilciler Meclisi ve Senato'nun seçim yapılarından dolayı, Cumhuriyetçilerin bu on yılın sonuna kadar bu çoğunluğu sürdürebileceklerini düşünmektedirler.

Bu sonuç, kısmi olarak Temsilciler Meclisi'ndeki rekabetçi seçmen bölgelerinin azalmasına bağlıdır ki bu da farklı nedenlerden kaynaklanmaktadır. Son yıllarda, Cumhuriyetçilerin eyalet bazında yeni bölgelerin kurulma sürecinde, seçmenlerini daha kapsamlı yerleştirmiş olmaları da bu neticeye neden olmuştur. Önümüzdeki seçimde, 435 sandalye için yapılacak yarışın, ancak yüzde 10'unda ciddi bir çekişme yaşanacaktır. Ve Cumhuriyetçi Parti'nin iktidarda olması nedeniyle, daha fazla para toplayabileceği ve bölgeler konusunda da başarılı olduğu göz önünde bulundurulduğunda, çoğunluğu bırakmayacağı düşünülmektedir.

Senato'da değişecek Cumhuriyetçi sandalyesinden çok Demokrat sandalyesi bulunmaktadır. Hatırlarsanız, Senato'nun üçte biri her seçim yılında altı yıllığına tekrar seçilmektedir. Değişecek olan Demokrat sandalyeleri de George Bush'un 2000 seçimlerini kazanmış olduğu kırmızı' (daha muhafazakar) eyaletlerde bulunmaktadır.

Bundan dolayı ancak Demokratlar lehine, ezici çoğunluk oyu ile kazanılan bir seçim olduğu takdirde, Demokratların Kongre'deki çoğunluk partisi olmalarına imkan doğar. ■

Grover Cleveland
Demokrat
(1885-1889) (1893-1897)

KONGRE SEÇİMLERİ

JOHN H. ALDRICH

Medya, tüm ilgisini 2004 Başkanlık seçimine odaklamış iken, Amerikalılar aynı zamanda binlerce insanı değişik makamlara getirmek için oy kullanacaklardır. Özellikle A.B.D. Kongresi için olan seçimler, Başkanlık seçimi kadar rekabetçi ve aynı öneme haiz olabilir. Şimdiki durumda, Kongre'deki iki parti arasındaki denge fevkalade hassas bir durumdadır. Cumhuriyetçilerin Temsilciler Meclisi'nde 12 sandalyelik (435 içinden) bir üstünlüğü bulunurken, Senato'da 100 sandalyeden 51'ine sahiptirler.

Kongre seçimleri, Kongre'nin yasama merkezi olmasından dolayı çok önemlidir. Parlamenter sistemden farklı olarak, Amerikan sistemi, gücü Başkan ve Kongre arasında böler. Tüm yasalar Kongre'de yazılır ve Kongre tarafından onaylanmak zorundadır. Ayrıca, parlamenter sistemlerden farklı olarak, parti politikası disiplini daha ılımlı olarak uygulanır. Kongre üyeleri, kendilerinin tekrar seçilmesi de dahil olmak üzere, uygun gördükleri konularda oy vermekte serbesttirler. Kongre liderleri başarılı bir koalisyon oluşturmak için, tüm partinin desteği aramak yerine, üyeleri koalisyonuna birey olarak dahil etmekte ve bu şekilde her Kongre bazındaki zaferi ve yenilgiyi, her iki partiye de önemli hale getirmektedirler.

Benjamin Harrison
Cumhuriyetçi
(1889-1893)

Her birim için ayrı ve bağımsız seçimlerin yapılması, bir partinin Kongre'yi kontrol altına almasına imkan sağlarken, diğer partiden birinin de Başkan olmasına olanak verir. Bu bölünmüş hükümet formülü alışagelmüş şekilde yürümektedir. Son 24 yılın 16 yılında Temsilciler Meclisi'nde ve Başkanlık makamında değişik partiler egemen olmuşlardır. 1994 yılından beri Temsilciler Meclisi'nde çoğunluk Cumhuriyetçilerin olmuştur. Cumhuriyetçiler, ayrıca, 1994 yılından 2000 yılına kadar, Başkan Bill Clinton'un son altı yıllık Başkanlığı süresince Senato'da da çoğunluğu elde tutmuşlardır.

2000 seçimleri Cumhuriyetçilerin Başkanlığı kazanması ve Temsilciler Meclisi'nde çoğunluğu elde tutması ile sonuçlanmıştır. Buna rağmen, her iki parti de Senato'da 50'şer sandalyeye sahibi olmuştur. Anayasa, Başkan Yardımcısı'na (Cumhuriyetçi Dick Cheney) Senato'da eşitlik bozucu oy hakkını sağladığından, çoğunluk kıl payı ile Cumhuriyetçilere geçmiş ve onlara federal hükümetin birleşik kontrolünü sağlamıştır.

Cumhuriyetçi Senatör James Jeffords Haziran 2000'de partiden istifa edince, Senato'nun kontrolü Demokratlara geçmiş ve hükümet bölünmüş konuma gelmiştir. Demokratlar 2002 yılındaki seçimlerde, bu kıl payı çoğunluğu kaybetmişler ve Cumhuriyetçiler bir kez daha hükümetin birleşmiş kontrolünü sağlamışlardır.

KONGRE NASIL SEÇİLİR?

Senato'nun ve Temsilciler Meclisi'nin yetkileri aşağı yukarı eşit olmakla beraber, seçiliş şekilleri farklıdır. Amerikan Cumhuriyeti'nin Kurucuları, Temsilciler Meclisi üyelerinin halka yakın olmalarını, onların istek ve gayelerini yasamada dikkatle uygulamalarını amaçlamışlardır. Bu nedenden dolayı Kurucular, Meclisin kalabalık olmasını ve sık seçim uygulamasını (2 yılda bir) uygun görmüşlerdir. İlk başlarda, iki yıllık bir devre bile

fazla uzun bulunmuştur. Bugünlerde ise sık seçim uygulaması görevdekilerin sürekli seçim hazırlığında olmalarını ve ülke için neyin iyi olduğundan çok, kendilerinin tekrar seçilmeleri için neyin iyi olduğu peşinde olma olasılığını doğurmuştur.

Her meclis sandalyesi bir coğrafi bölgeyi temsil etmektedir ve her meclis üyesi kendine münhasır veya tek-üye' çoğunluk oyu ile yani en çok oy alanın kazandığı usul ile seçilmektedir. Her 50 eyaletin, Meclis'te en az bir sandalyesi bulunmakta olup, diğer sandalyeler nüfus yoğunluğuna göre eyaletler arasında pay edilmiştir. Örneğin, çok az nüfusu olan Alaska'nın Meclis'te sadece bir sandalyesi vardır, buna karşılık en kalabalık eyalet olan California, 53 sandalye sahibidir.

Senato eyaletleri temsil etmek amacıyla kurulmuştur ve ilk başta senatörler, eyalet yasama kurulları tarafından seçilmekteydiler. 1913 yılındaki Anayasa'nın On yedinci Değişiklik çerçevesinde, senatörler kendi eyaletlerinin seçmenleri tarafından seçilmeye başladılar. Her eyaletin altı yıllık süre için seçilen iki senatörü bulunmaktadır ve Senato'nun üçte biri, iki yılda bir seçime girmektedir. Senatörler çoğunluk oyu ile tek-üye bölgesi sayılan eyaletlerden seçilmektedirler.

Tek-üye bölgelerinden çoğunluk oyu ile yapılan seçimler, genellikle her iki büyük siyasi partiye de hak tanıyan bir sistem içinde sonuçlanmaktadır. Üçüncü bir partinin adayının seçilme şansı son derece azdır. Seçmenler, ümitsiz kampanyalar olarak tanımladıkları adaylar için oylarını zıyan etmeyi istemediklerinden, seçimi kazanmak isteyen adayların iki büyük partiden biri ile bağlantılı olması gerekmektedir. Azınlık hakları iki büyük partiden biri tarafından temsil edildikleri için marjinal temsilciliği bulunmamaktadır. A.B.D. tarih boyunca, iki büyük partiden fazlasına hiçbir zaman sahip olmamıştır. Aday-odaklı seçimlerin en popüler zamanı

ŞEKİL 1

olan şimdi bile, üçüncü partiler ve adaylar ortaya çıkmasına rağmen, seçim kazandıkları pek görülmemektedir. 2002 seçimleri sonuçlarına göre, Temsilciler Meclisi'nin 435 üyesinden sadece iki tanesi bağımsızdır ve 100 üyelik Senato'da da bir bağımsız senatör görev yapmaktadır. Tüm geri kalan sandalyeler 1860 yılından beri Amerika'nın iki büyük partisi olan Demokrat Parti ve Cumhuriyetçi Parti arasında paylaşılmıştır.

KONGRE SEÇİMLERİNDEKİ ETKENLER

A.B.D. tarihi boyunca, kongre seçimleri parti-odaklı' olmuştur. Seçmenlerin partilerden birine veya diğerine olan yakınlıkları, oylarını o parti adayları doğrultusunda kullanmaları sonucunu doğurmuştur. Oy verenlerin bir partiyi tutması ile, Kongre üye-

leri çoğunlukla tekrar tekrar seçilir ve üyeliklerini on yıllar boyu sürdürebilirler. Birey olarak şahsi gayret ve becerileri, kendilerine gösterilen destekte ancak çok minimal farklar yaratmaktadır. Ancak son yıllarda, adayların karakterleri ve konular, parti bağlılığını müspet olarak etkileyen güçler haline gelmiştir.

1960'lardan beri seçimler, gittikçe artan bir şekilde aday-odaklı olmaya dönüşmüştür. Adayların televizyon kanallarında kampanya yürütmeleri, büyük miktarlarda para toplamaları, ve anketler düzenlemeleri, seçmenlerin adayları birey olarak tanımalarını sağlamıştır. Bunun neticesinde, seçmenler tarafından, her iki adayın kuvvetli ve zayıf yönleri de, parti bağlılığı çerçevesinde değerlendirilmektedir.

Aday-odaklı değerlendirilme, Kongre'deki görev yapan üyelerin tekrar seçilme şanslarını arttıran bir olgudur. Görevdeki Kongre üyeleri, televizyon kanalları ve gazetelerde genellikle karşılarındaki yeni adayların aldığından daha fazla ilgi görmektedir. Medya desteği sayesinde de kampanyalarında kullanmak üzere daha fazla para toplama imkanını elde etmektedirler. Bu sebepler neticesinde, seçime giren görevdeki üyeler, tekrar seçilme şansını yakalayabilmektedirler. 2002 yılında, Temsilciler Meclisi'nin 398 üyesi seçime girmiş ve sadece 16'sı tekrar seçilmeyerek saf dışı kalmıştır; seçime giren 26 senatörden de

ŞEKİL 1:
Parti Siyasi faaliyet komitesinin A.B.D Temsilciler Meclisine, 1983-2000 yılları arasındaki katkıları.

Kaynak: A.B.D İstatistikleri Özeti

DEMOKRATLAR
CUMHURİYETÇİLER

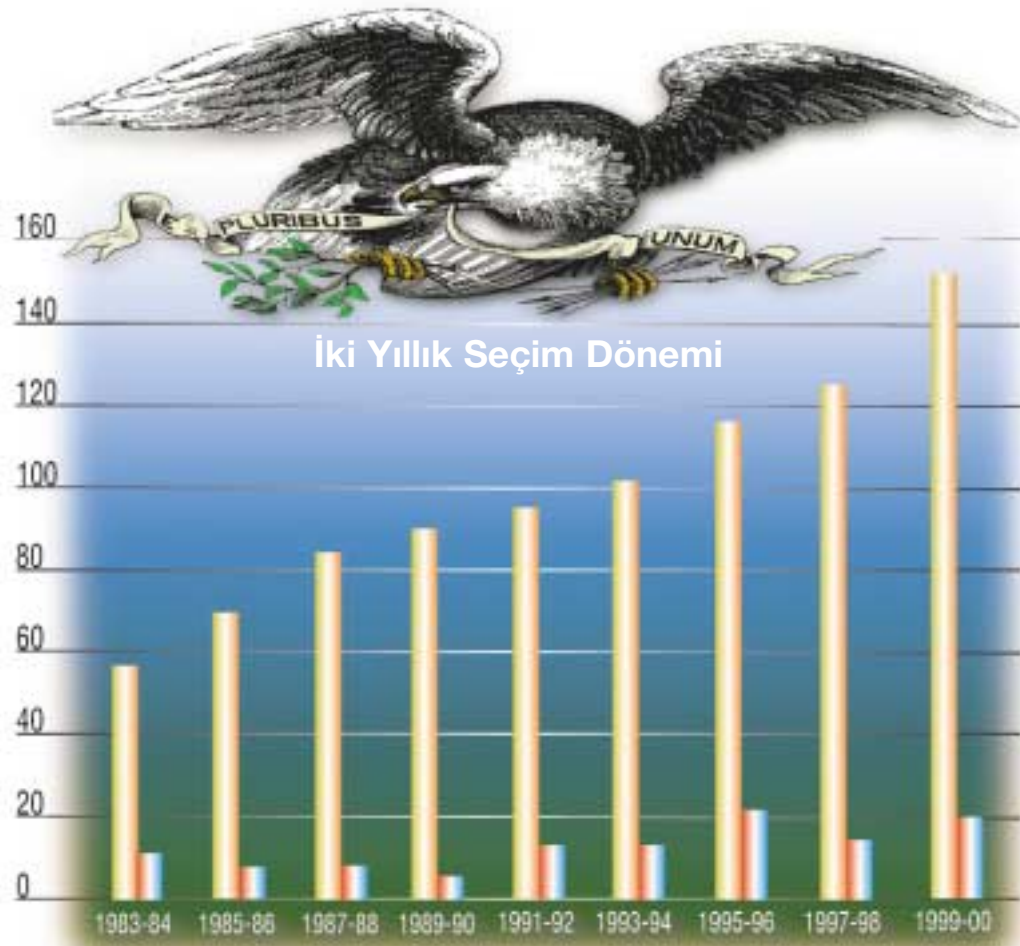
Başkan Yardımcısı, Dick Cheney, A.B.D. Senatosunda 23 Mayıs 2003 tarihinde bu meclisin başkan rolünde hakem oyu kullanıyor.

2003'te deneyimli West Virginia'lı Demokrat Senatör Robert Byrd Senato salonunun dışında bir grupta konuşuyor.

ŞEKİL 2:

Görevdeki üyeler ve seçime yeni katılanların siyasi faaliyet komitelerinin, A.B.D Temsilciler Meclisine, 1983-2000 yılları arasındaki katkıları

İki Yıllık Seçim Dönemi

Milyon Dolar

ŞEKİL 2

yalnız 3 tanesi seçimi kaybetmiştir. Senato'dakiler için tekrar seçilme oranı yüzde 88, Temsilciler Meclisi'ndekiler için yüzde 96 olduğundan, seçimlerin sadece aday-odaklı değil, aynı zamanda görevdeki adaya odaklı olduğu söylenebilir.

Daha fazla para ve medya desteği sayesinde, görevdeki üyeler seçmenler tarafından tanındıklarından dolayı seçilebilmekteler, halbuki yeni seçime katılanların böyle bir şansları bulunmamaktadır. Anketlerin gösterdiğine göre, anketleri cevaplayanlardan, on kişiden dokuzu Temsilciler Meclisi veya Senato'nun halen üyesi olan adayların isimlerini bildikleri halde, yeni seçime katılan en önemli adayın ismi, seçim kampanyasının sonunda bile, ancak cevaplayanların yarısından azı tarafından bilinmektedir. Yeni adayların bu kadar az tanınması onların para toplama konusunda da başarısız

olmasına sebep olmaktadır. Bu da maalesef potansiyel olarak kuvvetli yeni adayların görev başındaki tanınmış adaylara karşı seçime girmekten çekinmelerine yol açmakta ve seçime giren "şansı düşük" olanlar da kampanyalarını başlatmak için para toplayamamaktadır.

Siyasi komitelerin Kongre seçimlerine katılacak adaylara yaptığı mali katkı miktarı, partiye göre ve adayın hali hazırda Kongre üyesi olup olmamasına göre ayarlanmaktadır. Siyasi komitelerin 1983-2000 yılları arasında yaptıkları katkılar Tablo 1'de belirtilmiştir (2000 yılı bu rakamların verildiği son yıldır). Tablo bu süre içinde seçimler için toplanan tüm para miktarlarını göstermektedir. Çoğunluk partisi oldukları yıllar içinde, 1994 yılı da dahil olmak üzere, Demokratların siyasi komiteler çerçevesinde belirgin bir avantaj yaşadığı görülmektedir. Son üç

seçim devresinde ise Cumhuriyetçiler, siyasi komite katkısı bazında Demokratlara yetişmişlerdir. Bu kadar sıkı bir rekabet çerçevesinde, şu anda her iki parti de siyasi komitelerden aynı miktarda katkı almaktadırlar.

Tablo 2, siyasi komitelerin seçime katılan görevdeki üyelere ve yeni adaylara yaptığı katkıları göstermektedir. Hali hazırda üye olan adayların para toplama konusundaki avantajı her seçimde fevkalade belirgindir. Son yirmi yıl zarfında, siyasi komitelerin, üye olan adaylara yaptığı katkı önemli oranda artmış olup, yeni adaylara yapılan katkılar ise orantılı olarak daha az artmıştır. Bu tablo, hali hazırda üye olan adayların tekrar seçilme nedenlerini açıkça göstermektedir.

Yeni adaylar seçmen kitlesi tarafından tanındıklarında, daha eşit bir davranışa tabi tutulurlar ve bu durumda seçmenler daha

kuvvetli mesaj verdiğine inandıkları adaya oy verirler.

Kongre seçimlerinde hangi yaklaşımlar daha etkili olmaktadır? Bu da özellikle son seçimlerde büyük değişimlere uğramış bir konudur.

Son yıllara kadar, Kongre seçimleri genellikle ulusal olayları kaale almadan, bir bölgenin özel ihtiyaçları ve problemleri çerçevesinde cereyan etmekteydiler. Bu bilhassa Başkanın dört yıllık görev süresinin ortasına rastlayan ve Başkanlık kampanyasının ulusal odağından uzak olarak düzenlenen, yarı dönem seçimleri için geçerli idi. Bu seçimler aday-odaklı seçimlerin yerel olarak dikkat odağı haline gelmesini sağlayarak, adayların kendi bölgelerinin ihtiyaçlarına uygun politika geliştirmelerine imkan tanımaktaydı. 1994 seçimleri ayırım noktası olmuştur. Cumhuriyetçi Parti'nin Senato'da çoğunluğu bulunmaktaydı ayrıca Demokrat Parti'den 52 sandalye alarak, 40 yıldan beri ilk defa Temsilciler Meclisi'nde de çoğunluk elde etmişti. Temsilciler Meclisi'ndeki Başkanları Newt Gingrich'in stratejisinin bir bölümü Amerika ile Kontrat' adını taşıyan on maddelik yasama programı idi. Bu program Cumhuriyetçi adayların çoğunluğu tarafından kampanya başından itibaren benimsenmişti ve seçim sonrasında da çok daha önemli hale geldi. Gingrich son derece inanılır bir şekilde, Cumhuriyetçilerin bu Kontrat'tan esinlenen yasaları hayrete düşürecek çok kısa bir zamanda - 100 gün içinde - geçireceğini deklare etti. Bu odaklanma Cumhuriyetçiler ve liderliğinin itibarını yükseltmeye yaramıştır. Bu şekilde de, ulusal meselelerin bir çeşit ulusal parti platformunda ele alınması, yarı dönem devre kampanyalarının standart bir parçası haline gelmiş oldu.

1994'ten sonra düzenlenen iki ayrı yarı dönem seçimi de 1994 seçimleri kadar sürprizli olmuştur. 1998 yılında, 1934'ten beri ilk kez olarak, görevdeki Başkanın partisi sandalye artışı (Temsilciler Meclisi'nde 5, Se-

nato'da 6 sandalye) sağlamıştır. Cumhuriyetçiler Kongre'deki çoğunluğa sahip olmaya devam ettikleri halde onlara, 1998 seçimlerini kaybetmiş gözü ile bakılmıştır. Parti içinden bir çok kişi, bu yenilgiyi' partinin ulusal konularda net bir tutum almamış olmasına bağlamışlardır. 2002 seçimlerinde, Demokratlar sandalye kazanmayı ve çoğunluk elde etmeyi başaramamışlar ve parti içindeki pek çok lider bunu, parti bazında bir ulusal platform oluşturulamamasına bağlamışlardır.

2004 KONGRE SEÇİMLERİ

Kongre seçimlerinin son on yıldaki dramatik dönüş ve savrulmaları, sağlıklı tahminleri imkansız hale getirmiştir. En önemli olgular, seçimlerin eski düzenleniş şekillerinin artık etkili olmadığı ve seçmenlerin karar verme tarzlarını değiştiriyor olmalarıdır. Yine de 2004 seçimleri konusunda üzerinde durulacak bazı noktalar bulunmaktadır.

2004 seçimleri için en can alıcı soru Demokratların Temsilciler Meclisi'nde tekrar çoğunluğu elde edecek kadar sandalye kazanıp kazanmayacaklarıdır. Senato'da seçim kapsamındaki 34 sandalye'nin, 19'u Demokratların elinde bulunmaktadır. Buna ilave olarak, geçen seçimde kıl payı seçimi kazanan Cumhuriyetçiler çok azdı ve 22 seçim alanı da George Bush'un 2000 yılında kazandığı eyaletlere rast gelmektedir. Bu durumda da

Demokratların bu seçimlerde Senato'da sandalye kazanmaları zor gibi görünmektedir. Senato'daki Cumhuriyetçi çoğunluğu kesin gibi görününce, dikkatler Temsilciler Meclisi'ne çevrilmiştir.

Her iki parti de en kuvvetli adayları kadrolarına dahil etmeye çalışmakta ve Meclis seçimleri için tüm kaynaklarını seferber etmektedirler. Meclis için kadroya alınacak yeni adayların seçim tecrübelerinin olması ve hatta yasama kurullarında görev yapmış olmaları çok önemlidir.

Orta: Kasım 2002'de Temsilciler Meclisinin yeni üyeleri için çekilecek grup fotoğrafı için hazırlanırken Temsilci Kathleen Harris, Florida-Cum. Temsilci Kendrick Meek, Florida-Dem. ile tokalaşıyor. Sağ kenarda, yukarıdan aşağıya doğru: Ağustos 2002'de önseçimde Demokrat kongre adayı Denise Majette kendi destekçilerine teşekkür ediyor. 7 Kasım 2000'de Austin'daki Texas Eyaleti Sarayı dışında zafer konuşması yaptıktan sonra Texas Cumhuriyetçi Senatör Kay Bailey halka el sallıyor. Aynı tarihte Cumhuriyetçi Kentucky, Ernie Fletcher Kongre'ye yeniden seçilişini kutluyor.

William McKinley
Cumhuriyetçi
(1897-1901)

Theodore Roosevelt
Cumhuriyetçi
(1901-1909)

seçime giren görevdeki Başkanın varlığı ve her iki partinin de yakın olan Kongre üye sayısından dolayı, Kongre'deki dengeyin Başkanlık adayına verilecek oylara bağlı olma şansı yüksektir. Eğer George Bush, Irak Savaşı esnasında ve hemen sonrasındaki yüksek reytinglerini devam ettirmeyi başarır, partisinin hem Senato hem de Temsil-

nin, aday olma beklentisi içinde olduğu ve hiçbirinin başı çekken bir durumda olmadığı görülmektedir. Bu aşamada, liberal veya ılımlı savaş karşıtı savaş yanlısı bir adayın seçileceği bilinmemektedir. Eğer, beklenildiği gibi Başkan Bush seçime girerse, Cumhuriyetçi parti adayı olarak seçileceğine inanmaktadır.

ciler Meclisi'ndeki durumunu kuvvetlendirebilir. Oysa eğer reytingler herhangi bir sebepten, örneğin ekonomik nedenlerle düştüğü takdirde de Meclis'teki on yıllık Cumhuriyetçi çoğunluğu kendi düşüşüyle birlikte Demokratlara kapabilir.

Ulusal meseleler Kongre seçimlerinin gittikçe daha önemli bir parçası haline dönüşmekte iken, 2004 yılının en önemli ulusal etkeni Başkanlık adayları ve onların sundukları politik kampanya olacaktır. Seçimin bu bölümü hakkında tahmin yürütmek çok zordur. Bu yazı yazıldığı zaman Demokratlar tarafında durum halen bir kaç aday aday-

2004 seçimlerinde, yurtiçi politikaların en önemli konular olarak ortaya çıkacağı kesindir. Buna rağmen, terörizm ile olan savaş dış politikada önemini koruyacaktır. Sovyetler Birliği'nin dağılmasından bu yana, uluslararası konular halen Başkanlık seçimlerinde çok önemli bir rol oynamamıştır ve her iki tarafın da tartışmayı nasıl sunacağı ve toplum reaksiyonunun ne olacağı bilinmemektedir. Buna rağmen, bu aşamada A.B.D. ekonomisinin seçmenler için en önde gelen konu olacağı sanılmaktadır. Fakat yine de, ekonominin iyiye gittiği görüşünün egemen olup Cumhuriyetçilere avantaj mı ya-

ratacağı veya tam aksine, ekonominin zayıfladığı ve hatta durgunlukta olduğu düşünülüp, Demokratlara bir yeniden doğma şansının mı tanınacağı bilinmemektedir.

Sonuç olarak, her iki partinin de son on yıldır devam eden yakın dengesinden dolayı 2004 seçimlerinde her iki partinin Temsilciler Meclisiyle Senatoyu kaybetme/kazanma ihtimali vardır. Bu bağlamda, bir partinin veya diğerinin veya hiçbirinin kontrol edemediği politikaların gidişatı, Amerikan demokrasisini çok kritik bir duruma götürebilir. Kongre seçim sonuçları, toplumun her iki Başkan adayına yönelik tepkileriyle veya Demokrat parti adaylarının kimler olacağı ve toplumun onlara nasıl tepki göstereceğiyle de belirlenebilir. Bütün bunlar belirsizliği daha da arttırırken, 2004 seçimlerinin fevkalade heyecanlı olması beklenmektedir. ■

John H. Aldrich, Duke Üniversitesi, Pfizer-Pratt Siyasal Bilimler Profesörü. Aldrich Amerikan siyaseti ve davranış biçimleri, biçimsel teori, ve metodoloji konularında uzmandır. Kongre Öncesinde: Başkanlık Kampanyalarında Stratejiler ve Seçimler (Before the Convention: Strategies and Choices in Presidential Campaigns); Çizgisel Olasılık (Linear Probability); Logit ve Probit Modelleri (Logit and Probit Models) in ve seçimler hakkında diğer kitapların yazarıdır; kitaplarından en sonuncusu 2000 ve 2002 Seçimlerinde Değişiklikler ve Devamlılık (Change and Continuity in 2000 and 2002 Elections) yeni basılmıştır. Makaleleri bir çok dergide yayınlanmıştır.

Üstte: Temsilciler Meclisinin üyeleri 7 Ocak 1997 tarihinde 105. Kongrenin başlangıcında yemin ediyor. Altta: Başkan George W. Bush 27 Şubat 2001 tarihinde A.B.D. Temsilciler Meclisiyle Senatonun ortak toplantısında ilk konuşmasını yapıyor.

SEÇİM ANKETLERİ, EKSPERLER VE 2004 SEÇİMLERİ

JOHN ZOGBY

Amerikalıların çoğu siyasi seçim anketlerini sever, bazıları da onlardan nefret etmeyi sever. Seçim anketlerini sevenler siyaset oyunundan hoşlananlardır; bu kişiler kimin daha ileride, kimin kazanma şansı daha fazla, sağlık hizmetleri konusunda veya ekonomi bazında, kimin daha popüler bir konumda olmasına ilgi duyanlardır. Bu 'siyaset bağımlıları' Başkanların, valilerin ve belediye reislerinin performansını yakından takip ederler. Seçmenlerden çoğu toplum içindeki ve ülkelerindeki diğer insanlarla bağlantıda olmak fikrinden hoşlanırlar. Bir çok Amerikalının kendi iş odacıklarında sıkışmış vaziyette olduğu ve iş ve ev arasında uzun süren gidip gelmelerden bunalmış bulunduğu bir çağda, seçimler tüm vatandaşlara diğer insanlara kıyasla toplumun bir parçası olarak nerede durduklarının bilincine vardırıma yaramaktadır.

Seçim anketçilerinin mesleği tartışmalı bir meslektir. Çoğu zaman, kamu-oyunun adaylar ve konular bazındaki dalgalanmalarını ölçmekten ziyade, kullanılmaya hazır seçilmiş adayların üzerinde bir şeyin etkisine sahip olup, seçmenleri maniple-

ederek seçim sonuçlarını etkilemekle suçlandığımız olmuştur. Buna rağmen, yirmi yıllık profesyonel anketçilik yaşamımda, anketlerden en çok şikayet edenlerin, anket sonuçlarını ezberle en iyi bilenler olduğuna şahit olmuştumdur.

GEÇMİŞTEKİ VE GÜNÜMÜZDEKİ ANKETÇİLİK

Eskiden sahnede sadece bir veya iki anket teşkilatı vardı. Günümüzde ise, hazır haber çağında yaşamamızdan dolayı, Internet, 24 saatlik kablolu haber kanalları büyük haber boşlukları devamlı olarak çeşitli kaynakların resmi ve gayri resmi anket sonuçlarıyla doldurulmaktadır.

İlk Seçim anketi 1824 yılında, Harrisburg, Pennsylvania'daki yerel bir gazete tarafından organize edilmiş ama bağımsız anketler, 1930'lara kadar medyanın siyasi kampanyalar hakkında haber sunarken sıkça kullanıldığı bir araç olmamıştır. İlk modern ve kaliteli siyasi anketler Gallup ve Roper tarafından düzenlenmiş, daha sonraları herkesin bildiği Sindlinger, Yankelovich ve Harris gibi isimler de bu alanda belirmişlerdir. 70'li yıllara gelindiğinde Amerika'nın önde gelen üç televizyon kanalı Başkanlık seçimleri için kendi anketlerini düzenlemeye başladılar, kısa süre içinde önemli valilikler ve Kongre seçimleri de anket kapsamına alınmış oldu.

Bir gazete ve televizyon kanalı ortaklığında düzenlenen medya anketleri, (örneğin CBS/New York Times, ABC/Washington Post veya NBC/Wall St. Journal gibi) özel olarak adaylar ve siyasi partiler için düzenlenen an-

ketlerden farklıdır ve bunlar siyasi sürecin önemli bir parçası haline gelmişlerdir. Aralarındaki en belirgin fark, medya anketleri kamuya açık olmaları ve düzenlenme amaçlarının topluma siyasi yarışta önde giden adayı göstermek olmasıdır. Bu anketler bağımsız ve tarafsız olmak üzere tasarlanırlar. Örneğin, es-

kiden bir aday kendini, gerçeğin aksine, öndeymiş gibi gösterebilirdi. Son on yıl çerçevesinde, bağımsız anketler seçim yarışlarını daha tarafsız bir bakış açısı ile, her adayın kuvvetli ve zayıf taraflarını değerlendirerek ve her adayı destekleyen demografik grupların analizini de sunarak ele almaya başlamışlardır. Bu bağımsız anketler gazetecilere ve editörlere, kampanyanın gidişatı hakkında doğru yorum yapma imkanını sağlamaktadırlar.

Bağımsız anketlerdeki şeffaflık okuyuculara ve izleyicilere faydalı bilgiler vermektedir. Buna rağmen, bağımsız anketler bile problem yaratabilir. 1996 yı-

Yukarıdan aşağıya doğru: Bir adam Başkan Johnson'ın tekrar aday olmama kararını açıklayan Chicago Tribune isimli 1 Mayıs 1968 tarihli gazeteyi okuyor. Demokrat başkan adayı Eugene McCarthy Nisan 1968'de Cleveland'daki Case Western Reserve Üniversitesinde öğrencilerle konuşuyor.

San Diego'da 1996 yılında Cumhuriyetçi konvansiyon delegeleri Senatör Robert Dole'u başkanlık için destekliyor.

William Howard Taft
Cumhuriyetçi
(1909-1913)

Sağda: Los Angeles'de
17 Ağustos 2000 tarihinde
medya çalışanları Demokrat
Konvansiyonunda web siteleri
üzerinde çalışıyor.

İnada, eski Cumhuriyetçi Senato lideri Bob Dole görevdeki Başkan Clinton'a karşı Başkanlık için aday olmuştu. Çoğu anketler, kampanya süresince Dole'u 25 puan arkada gösterirken, Reuters için yaptığım anketler 7-12 puan arkada olduğunu göstermeye başlamışlardı. Buna rağmen, diğer teşkilatların ağırları ve anketleri medyada daha etkin konumda olduklarından, gün ve gün Başkan Clinton, Dole'u 25 puan' arkada olan takipçisi' olarak nitelendirmeye devam etti. Tek taraflı anketler bir kampanyanın gidişatı için kullanıldığında, haberciliği ciddi olarak etkileyebilir, neticenin ne olacağına işaret ederek kendi kendini gerçekleştiren bir kehanet haline gelebilir. Diğer taraftan da o aday için para toplama ve kendini topluma anlatma konularında büyük zorluklar teşkil edebilir.

Bu durum, seçim öncesi anketlerinin seçmeni ve/veya sonuçları etkilediğini mi göstermektedir? Genelde cevap hayır'dır. Dole ve Clinton anketleri Senatör Dole için ciddi problemler yarattıysa da, Dole'un seçimi kazanabileceğine dair hiç bir ciddi kanıt mevcut değildi. Anketler tarafından daha arkada gösterildiğinden dolayı seçimi kaybeden bir adaya da bugüne kadar rastlanmamıştır.

Buna rağmen, bazıları etrafta çok fazla anketçilik, bir tür anket kirliliği olduğunu iddia etmektedirler. 24 saat yayın yapan kablolu televizyon haber kanalları ve onların doldurmaları gereken büyük haber boşluklarına zaten değindim. Siyasi anketlerin çokluğunun bir nedeni bunlardır. Medya organizasyonları arasındaki kıran kırana rekabet bir ikinci nedendir. 2000 yılında, en aşağı 14 kapsamlı bağımsız siyasi anket teşkilatı vardı ve bunların sonuçları her zaman tutarlı değildi. Buna rağmen, seçmenlerin şikayet etmemeleri gerekir çünkü seçenekler vardır ve

seçmenlerin anketleri izlerken araba veya ev almaya niyetlendikleri zamanlardaki gibi dikkatli alıcı olmaları gerekmektedir. Anket değerlendirmek için bazı temel kurallar mevcuttur ve size anketleri değerlendirmenize yardımcı olmak için kendi özel kurallarımı sunuyorum.

ÖRNEK GRUPLAR VE YANILMA PAYI

Bir takım seçim anketleri Başkanın Ulus'a Sesleniş'i veya adaylar arasındaki tartışma gibi önemli olayların hemen akabinde düzenlenirler. Genelde bu gibi anketler ertesi gün hemen yayımlanabilmeleri için bir gece içinde düzenlenmekte ve ülke çapında sadece 500 yetişkinin cevaplarını kapsamaktadırlar. Bundan dolayı bu tür bir gecelik anketler kamuoyunun reaksiyonunu anında ölçme yoluna giderken, uzmanlar tarafından güvenilir olarak nitelendirilmez.

500 kişinin 280 milyonluk bir kamuoyunu temsil için yetersiz bir sayı olduğu kesindir. Her ne kadar artı veya eksi yüzde 4.5 yanılma payı bazında yüzde 95 doğru bir fikir elde edilse de, bunun bir Başkanlık veya eyalet seçimi gibi çok önemli konularda yeterli olmadığı düşünülmektedir. Buna ilaveten, şahsi görüşüme göre, 500 kişilik bir anket ulusal veya önemli bir eyalet seçimi bazında statistik bakımından gerekli alt grup analizini temin etmek için yetersizdir.

Bundan başka, metodoloji ile ilgili problemler de bulunmaktadır. Bir gecede hazırlanan bu tür anketlere katılanlar arasında halkın önemli bir demografik bölümünü temsil edenlerin evde olmama ihtimali vardır. Anketçiler her ne kadar, örnek grupları, nüfusun demografilerini yansıtacak şekilde ayarlamaya ça-

lışsalar da, bu çabalara rağmen hiç temsil edilmemiş bir bölüm kalabilmektedir. Örneğin, bir gecelik bir anket, Afrikalı Amerikalıların orantılı bir şekilde kapsama alınmamasına neden olabilir. Veya bir başka anket, Nebraska ve Kansas'tan çok fazla Afrikalı Amerikalıyı kapsadığı halde, New York, Mississippi veya Güney Carolina'dan hiç Afrikalı Amerikalı dahil etmemiş olabilmektedir.

Acele anketler konusunda başka bir problem de 'muhtemel seçmenleri' değil 'yetişkinleri' örnek grup kapsamına almaktır. Bu iki grup arasındaki demografik fark çok belirgin olabilir. Genel olarak, yetişkinler havuzu daha fazla azınlık, düşük gelir düzeyi ve sendikacı ailelerini kapsamaktadır. Bu grupların hepsinin Demokrat Parti'ye eğilimli olmalarından dolayı, bu havuzdaki temsil fazlalığı anket sonuçlarını çarpıtabilir.

Örnek gruplardaki kişi sayısının ve bu kişilerin oluşumunun incelenmesinde fayda bulun-

maktadır. A.B.D. de yapılmış iyi bir ulusal seçim anketinin en az 1000 kişiye soru yönelmiş olması ve artı veya eksi üç puan yanılma payından fazlasının bulunmaması gerekmektedir.

ZAFER GERÇEKTEN ZAFER OLMAYINCA

Anketler de, Mona Lisa tablosu veya herhangi bir büyük edebi yapıt kadar yoruma açıktırlar. Bundan başka da, onları okuyan gazeteciler ve eksperler için bir beklenti yaratırlar. Böylece eksperler ve anketçiler o elle tutulmayan 'geleneksel bilgeliği' geliştirirler. Ve her iki grup da adayların bu geleneksel bilgeliğe karşı gelmesinden haz duyarlar. Böylelikle, tarih, erken anket sonuçlarının tahmininin aksine 'sürü'den yükselmiş adaylarla doludur.

Örneğin, 1968'de, Başkan Lyndon Johnson'a karşı aday olan Senatör Eugene McCarthy'nin Vietnam karşıtı kampanyasını ve Başkan Johnson'a karşı mücadelesini ele alalım. Her ne kadar, savaş karşıtı düşünce o tarihlerde A.B.D.'de güçlenmekte ise de, hiç kimse pek tanınmamış Minnesota'lı bir senatörün, güçlü Başkan Johnson karşısında bu kadar etkili bir kampanya yürütebileceğini düşünemezdi. İlk önseçimden (New Hampshire) sonra oylar sayıldığında, McCarthy'nin yüzde 41 oy, Başkan Johnson'un ise yüzde 49 oy aldığı meydana çıkmıştı. Başkan'ın ismi oy pusulasında yazılı bile olmadığından ve ona oy vermek isteyenlerin yazmaları gerektiği halde, eksperler McCarthy'nin seçim öncesi anketlerindeki tüm beklentileri aştığını belirterek onu galip ilan ettiler. McCarthy zaferi siyaset dünyasını şaşkına çevirince, iki hafta içerisinde Başkan Johnson seçimlerden adaylığını çekmeye karar verdi.

Eksperler tarafından deklare edilmiş bir başka zafer de 1972'deki New Hampshire Demokrat

Parti önseçimlerinde yaşanmıştır. 1968'de savaş karşıtı ideolojisi ile Demokrat Parti içinde bir reform hareketi düzelemiştir olan Güney Dakota Senatörü George McGovern, Başkan adaylığı için açıkça en önde yarısan Senatör Edmund Muskie'nin karşısına çıkmıştı. McGovern'in şahsi anketleri New Hampshire'deki önseçimlerde yüzde 40'tan yüksek oy alabileceğini göstermekte olduğundan, kendisi gayet akıllıca medya'ya yüzde 35 ile mutlu olacağını belirtmişti. Önseçimlerde Muskie'nin yüzde 48'ine karşı yüzde 43 oy aldığı gibi, aynı 1968 yılında olduğu gibi, basın, eksper beklentilerini aştığı için kendisini galip ilan etmişti. 1968'de olduğu gibi, zafer' McGovern'a tarihçilerin söylediği gibi, New Hampshire'de kazanmış olmanın faydalarını, yani medya, para ve hız bahşetmiştir. McGovern Demokrat Parti Başkan adaylığını da hak kazanmış fakat genel seçimlerde Cumhuriyetçi Başkan adayı Richard Nixon'un karşısında ezici çoğunlukla kaybetmiştir.

1976 yılında, eski Georgia Valisi Jimmy Carter'a Washington basını tarafından önceleri 'Hangi Jimmy' diye isim takılmıştı. Carter'ın New Hampshire'deki daha iyi tanınmış beş Demokrat Parti adayı arasında aldığı yüzde 28'lik rating'i onu en öndeki aday statüsüne getirmiş ve ona Başkan adaylığını kazandırmıştı.

Böylelikle, bütün bu örneklerden alınacak ders, seçim öncesi anketlerinin önde giden bir adayın pozisyonunu sağlamlaştırma-

bileceği veya altını kazabileceğidir. Anketler, aslında kampanyaların gidişatı hakkında standartlar teşkil ederken, zafer beklentileri çerçevesinde de geleneksel bilgeliği sağlarlar.

ÇIKIŞ ANKETLERİ

Çıkış anketleri 1970'lerden beri A.B.D. deki ulusal ve eyalet seçimlerinin önemli bir unsuru haline gelmiştir. Ayrıca bu anketler, yeni oy kullanmış insanlarla oy sandıklarının çıkış kapısında yapılan ve zaferi tahmin etmeye yönelik anketler olarak, zamanımızın en tartışmalı anketleridir. 2000 yılındaki Başkanlık seçimlerinde, çıkış anketleri, televizyon kanalları tarafından kötü kullanılmış ve Florida seçmenleri tarafından kimin seçildiğine dair, bir değil iki yanlış tahmin yapılarak özellikle kötü ün kazanmışlardır.

Buna rağmen, çıkış anketleri doğru kullanıldığı sürece, anketçiler, basın ve akademisyenler için çok etkili bir araç olmaktadır. Seçim gecesindeki

galipleri tahmin etmekten başka, uzmanlara ve siyasal bilimcilere belirli demografik grupların oy verme detaylarını ve verilen oyların nedenlerini temin etmektedir. Ayrıca, anketçilerin gelecek seçimler için seçmenin sandığa gitme olasılığını belirleyen modelleri geliştirmelerine yani ve her bir demografik grubun içinden, bir seçimde tahminen kaç kişinin oy vereceğini belirmelerine yardımcı olmaktadır. Bu bilgiler, gelecekteki anket gruplarının demografik olarak temsil bazın-

Woodrow Wilson
Demokrat
(1913-1921)

Soldan sağa doğru: Texas'daki Cumhuriyetçiler 2000'de Al Gore ile George W. Bush arasında yapılan ilk münazarayı TV'den seyretmek için toplanmışlar. Los Angeles'li bir kadın önseçimlerde oy kullandıktan sonra çıkış anketini dolduruyor.

da yeterliliği ve doğruluğu açısından çok önemlidir.

Çıkış anketleri, seçimi kimin kazanacağını tahmin etmek için kullanılırsa problem yaratabilmektedir. Bir çıkış anketinde, birey ve grup seçimleri ne kadar titizlikle yapılmış olursa olsun, yine de bir yanlış payı olabilmektedir. Eğer seçim ezici fark

Profesyonel bir anketçiden gelmesi şarttır olabilir ama Kasım 2000 çıkış anketlerinden çok önemli bir ders alabiliriz. Bir seçimde kimin kazandığını gerçek sayılar açıklanmadan evvel öğrenmek zorunluluğunda değildir. Çıkış anketlerinin, seçim akşamı süresince kimin hangi nedenle oy verdiğini ay-

eksperler sırf bu yüzden anketçiliğin öldüğünü iddia etmektedirler. Ama bu hiç doğru değildir. Düşük cevap alma durumu anketlerin toparlanmasında yavaşlamaya sebep olmaktadır ama iyi anket grupları elde etmek hala imkan dahilindedir. Anket şirketlerinin bazı önemli seçimlerde yanlış tahminlerde bulunduğu konusunda, benimki de dahil olmak üzere, pek çok eleştiri yapılmıştır ama buna rağmen genelde hepimiz yanlış payları çerçevesinde sonuçlara ulaşmış durumdayız. 2004 yılı seçimleri için hazırlanırken uygulayabileceğimiz en doğru yaklaşımın, tüketici siyasi bilgisine karşı sağlıklı bir kuşkuçuluk çerçevesinde, anketler hakkında gerçekçi beklentiler içinde bulunmak olduğunu söyleyebilirim. ■

Anketçi John Zogby, 1984 yılında kurduğu Zogby International anket firmasının Başkanı ve Genel Müdürüdür. Zogby International, Reuters ve NBC Televizyonu için anketler düzenlemektedir. Zogby, Karar 2002: Cumhuriyetçiler Neden Kazandı.

(Decision 2002: Why the Republicans Gained) kitabının yazarıdır. Yazar hakkında daha fazla bilgiyi www.zogby.com sitesinden bulabilirsiniz.

Sağda: Başkan adayı başkanlık seçim kampanyası sırasında George W. Bush "Hardball with Chris Matthews" isimli tartışma programına katılmıştır. Altta: George W. Bush "Meet the Press" isimli TV tartışma programına katılıyor.

ıçeriyorsa, bunun pek önemi olmaz ama yakın bir fark söz konusu ise, yanlış payı belirgin olarak ortaya çıkmaktadır. 2000 yılında, seçim öncesi anketleri ve çıkış anketleri çerçevesinde, George W. Bush veya Al Gore'dan hangisinin kazandığını, Florida eyaletindeki tüm oyların sayılmasından evvel, hiçbir televizyon kanalının tahmin etmesine olanak yoktu. Burada tahmini ilk olarak ortaya koymak istediği, tahmini doğru olarak yapmak durumunun önüne geçmiştir.

dınlatmaları, kanımca seçimlerin sağlığı bakımından çok daha yerinde olacaktır.

ANKET ENDÜSTRİSİ BİR KRİZ İÇİNDE Mİ?

Bugünlerde anketlere verilen cevap oranlarında düşüş olduğu söylenmektedir. Ben bu mesleğe girdiğimde, cevap oranları yüzde 65 civarında idi, yani telefon ile ulaşılan her üç kişiden ikisi ankete katılmayı kabul etmekte idi. Bugün, ortalama anket cevap oranları yüzde 30 civarında olup, metropol alanlarda daha da aşağı düşmektedir. Bazı

KAMPANYA FİNANSMAN DURUMU

JOSEPH E. CANTOR

Bir zamanlar, bir Amerikan politikacısı 'para, siyasetin ana sütüdür' demiştir. Amerika'nın demokratik hükümet şeklinin özgür ve şeffaf seçimlere ve de rekabetçi çıkarların kamuoyunu etkilemesine yönelik bir çoğulculuk geleceğine bağlı olduğu düşünülürse, bu pek de şarttır değildir. Bu nitelendirme bugün için çok uygundur zira seçmen miktarının çokluğu, belli başlı görevler için yapılan seçimlerde, seçmenlere ulaşmak için kitle haberleşme araçlarının kullanımını zorunlu kılmaktadır. Yayına çıkmak topluma kitlesel olarak ulaşmak için etkili ama pahalı bir yoldur.

Amerika'da kamu görevlerine aday olanlar genellikle dört kampanya fonundan faydalanmaktadır: (1) Doğrudan katkıda bulunan bireyler; (2) kendi siyasi partileri; (3) siyasi komiteler vasıtasıyla çıkar grupları; (4) şahsi ve aile kaynakları. Beşinci bir kaynak olarak 1970'lerden bu yana, başta başkanlık seçimlerinde olmak üzere, bazı seçimlerde kamu fonlarından yararlanılmıştır.

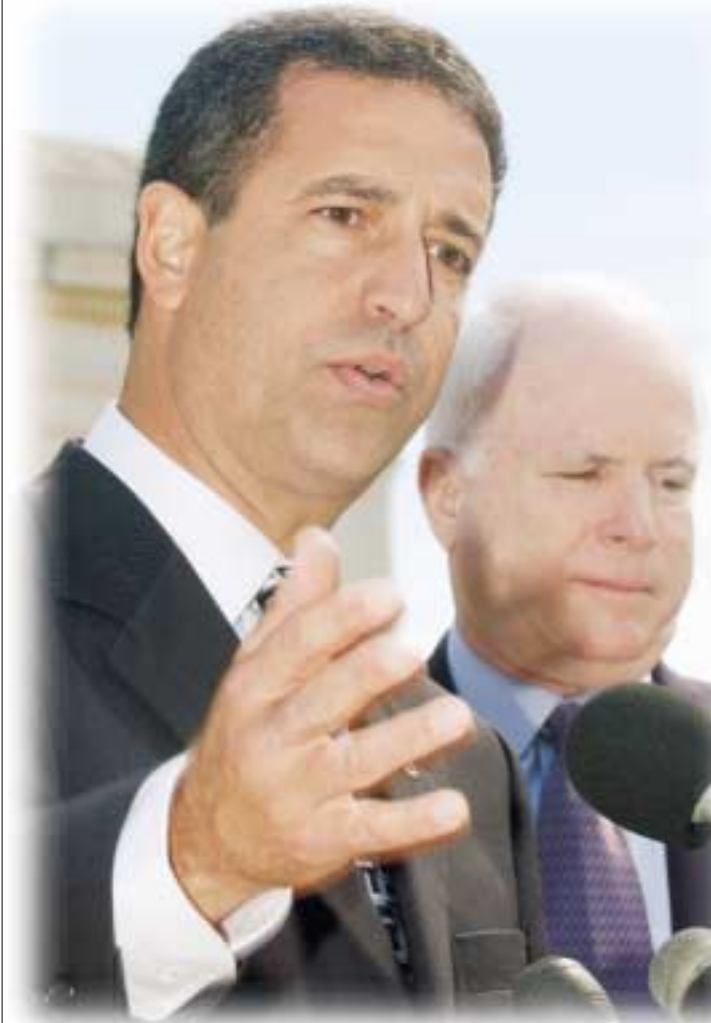
Televizyonun vazgeçilmez hale dönüşmesi ve siyasetin profesyonelleşmesi, seçim kampanyalarını gittikçe daha pahalı hale getirmektedir. 2000 yılı seçimlerinde, Başkanlık adayları ise \$1 milyardan fazla harcamışlardır. A.B.D. Senatosu'nu kazanan ortalama bir aday \$7.4 milyon, Temsilciler Meclisi'ni kazanan bir ortalama aday ise \$849.000 harcamış bulunmaktadır. Partiler ve çıkar grupları direkt olarak seçmen iletişiminde daha önemli bir rol oynadıklarından, adaylar tarafından seçimleri etkilemek için yapılan

harcamalar, toplamın içinde gitikçe daha az pay tutmaktadır.

Geleneksel olarak, siyasi partiler ve çıkar grupları, seçmenlerle iletişim kurmalarını sağla-

şekilde de seçim sonuçlarında kendilerini daha etkin kılacak şekilde para harcamaktadırlar. Bu olgu seçimlerde adayların doğrudan kontrolünde olmayan paranın akışını kontrol etmeye çalışan politikacıların işini daha da zorlaştırmaktadır.

Eleştirmenler eskiden beri, A.B.D. seçimlerinde harcanan büyük paraların ve şahısların özel kaynaklarının kullanımının, zengin bireylerin ve çıkar gruplarının kamu politikası üzerindeki etkisinin çok fazla olduğu-

Üstte: Temsilci, Marty Meehan, D-Mass. (solda), ve Temsilci, Chris Shays, R-Conn. (sağda), Mart 2002'de Temsilciler Meclisinde kampanya finansman reformu konusunda yapılan başarılı bir oylamanın sonucunu kutuyorlar. Orta: McCain-Feingold kampanya finans reform yasasının anayasaya uygunluğunun ele alındığı bir duruşmadan sonra Sen. Russ Feingold, D-Wis. (solda), and Sen. John McCain, R-Ariz. (sağda), Eylül 2003'te A.B.D. Anayasa Mahkemesinin önünde basın mensuplarıyla konuşuyor.

Warren G. Harding Cumhuriyetçi (1921-1923)

Calvin Coolidge Cumhuriyetçi (1923-1929)

Herbert Hoover
Cumhuriyetçi
(1929-1933)

Franklin D. Roosevelt
Demokrat
(1933-1945)

deki mal ve hizmet maliyetleri ve hükümet bütçeleri çerçevesinde uygun olduğunu düşünenler tarafından, tenkit edilmektedirler. Bu şekilde düşünenler, seçim harcamalarını demokrasinin seçim rekabeti bazında vermeye zorunlu olduğu bir ödün ve çıkar grupları tarafından yapılan büyük parasal katkıları da, Amerikan çoğulculuk geleneğinin bir parçası olarak nitelendirmektedirler. Hükümetin adli kanadı da seçim kampanyalarını düzenleme konusunda bir sorun öne sürmektedir. Bu da bağışçıların katkılarını sınırlamanın onların siyasi arenadaki anayasadan doğan özgür konuşma haklarını da fazlasıyla sınırlayabileceği konusudur.

Şu anda geçerli olan A.B.D. kampanya finansman sistemi, reformcuların ve geçerli uygulamanın savunucularının inanışları ve de hükümet parametrelerini düzenleyen hukuki kararlar çerçevesinde yürütülmektedir. Sistem, yasalaştırılmış ve korunmakta olan kanunları ve Amerikan siyasetinin zaman içindeki gelişimini yansıtmaktadır.

DEMOKRASİNİN SİYASİ SİSTEMLERİNDEKİ FARKLILIKLAR

Amerikan seçim finansmanı sisteminin diğer demokrasilerdeki sistemlerle karşılaştırılması, bize Amerikan sisteminin benzer-siz yönlerini açıklayabilir.

ADAY ODAKLI SEÇİMLER

Amerika'nın diğer demokrasilerde uygulanmakta olan parlamenter sisteminden en belirgin olarak ayrıldığı nokta, diğer demokrasilerin siyasi partileri seçimin merkezine koyması ve hükümete bu şekilde görev yaptırmasıdır. Amerikan seçimlerinde partiler önemli rol oynamakta iseler de, 20. yüzyılda yapılmış olan reformlar ve değişikliklerden önce oynadıkları role kıyasla şimdi daha az önem taşımaktadır.

Sonucu iyi olsa da olmasa da Amerika Birleşik Devletleri'nin şu anda geçerli olan seçim sistemi parti odaklı olmaktan çok, aday-odaklıdır. Adaylar, kari-

yerlerini veya aday olmalarını parti ileri gelenlerinden ziyade, önseçim seçmenlerine borçlu olan bağımsız birimlerdir. Bu bağımsızlık, daha fazla şeffaflık ve sorumluluk çerçevesinde saygı duyulacak etkiler yaratmakla birlikte, adayların gerek duyduğu fonlar ve neredeyse-bağımsız kampanya mekanizmasında, seçim harcamalarını da yükseltmiştir. Ayrıca, çağdaş seçmenlerin çoğu kendilerini parti etiketlerinden bağımsız tutarak, 'partiyeye değil, adaya' oy verdiklerini gurur ile belirtmekte ve bu meyanda da aday'a, bir kamu görevlisi olarak, daha fazla kendini anlatma sorumluluğunu yüklemektedirler.

BİRİNCİ DEĞİŞİKLİK (THE FIRST AMENDMENT)

A.B.D. sisteminin bir diğer kendine münhasır yönü, A.B.D. Anayasa'sının Birinci Değişiklik tarafından garanti altına alınmış olan ve siyasi çerçevede önemli bir rol oynayan iyi tanımlanmış özgür konuşma ve toplanma hakkıdır. Söz konusu haklarla, geçerli yasaların arasında ihtilaf olup olmadığına karar vermek ise hukukun görevidir. *Buckley Valeo'ya Karşı* davasında 1976'da alınan dönüm noktası hüküm çerçevesinde, A.B.D. Yargıtayı, siyasi partilerin ve çıkar gruplarının kampanyalarda seçmenlerle iletişim bazındaki miktar sınırlamalarını kaldırmış, ve sadece seçimler ile ilgili varlıkların fon kaynaklarına sınırlamalar getirmiştir. Yargıtay, seçmenler ile ilişki kurmak için yapılan harcamalar çerçevesinde herhangi bir sınırlamanın özgür konuşma haklarına müsaade edilemez bir kısıtlama getireceğine karar vermiştir. Yargıtay, kaynaklar bazında sınırlamaların da (örneğin bağışlar) özgür konuşma haklarına kısıtlama getirebileceğini onaylarken, hükümetin, sistem, adaylarla bağış yapanlar arasındaki karşılıklı ilişkilerden kaynaklanan hakiki veya şaibeli yolsuzluklardan koruma sorumluluğu çerçevesinde makul sınırlamaların getirebileceğine karar vermiştir. Para harcamaya özgür konuşma

hakkıyla eşit tutan ve bir aday'a doğrudan verilecek para ile o adayın harcadığı paranın arasında ayırım yapan bu ve diğer alt mahkeme kararları A.B.D. siyasetindeki para akışını ve uygulamalarını önemli oranda etkilemiştir.

SIYASETE HÜKÜMET DESTEĞİ

Diğer demokrasilerin seçim süresince devlet hazinesini daha geniş bir şekilde kullanmaları, bu demokrasilerdeki uygulamaların A.B.D.'den farklı olduğu bir başka taraftır. Uluslararası arenada hükümetlerin siyasi partilere olan sübvansiyonları alınmış bir uygulamadır. A.B.D. nin aksine, televizyonlardaki yayınlar da hükümet tarafından sahip olunan kanallarda parasız olarak yapılmaktadır. Devlet bütçesinden yapılan yardımlar ve bedava televizyon yayın imkanları beraberce politikacıların para toplama gereksinimlerini hafifletmektedirler.

Bazı Amerikalılar da seçim kampanyaları için hükümet yardımlarını, ve bedava veya daha ucuz tarifeli televizyon yayın hakkı elde etmeyi eskiden beri arzulamaktadırlar. Bu istek doğrultusunda da bazı haklar elde etmeyi başarmışlardır. Buna rağmen, bu haklar, teorik bazda (vergi yükümlülerinin istemedikleri adaylara destek olmaya zorunlu kılınmaları gibi) ve pratik açıdan da (kampanyaların adil şekilde desteklenmesinin sağlanması konularında) muhalefetle karşılaşmıştır.

Hükümet tarafından kampanyaların desteklenmesini isteyenler, 1970'lerde Başkanlık adayları ve bazı yerel ve eyalet seçimleri bazında bir takım hakların yasallaştırılmasını sağlamışlarsa da, bu haklar Kongre seçimleri için geçerli olmamıştır. 1976 yılından beri, başta gelen Başkanlık adayları, otomatikman genel seçim yardımı (2000 yılında Cumhuriyetçi George W. Bush ve Demokrat Al Gore \$67'şer milyon almışlar-

dır. Partiler, ayrıca, aday belirleme kongreleri için de yardım almakta ve önseçimlerde adaylara yapılan küçük miktardaki özel bağışlar tutarında hükümet yardımları da sağlanmaktadır.

Yargıtay'ın isteğe bağlı bağış olmasından ötürü izin verdiği bu fonları elde edebilmek için adayların kampanya harcamalarında bazı sınırlamalara razı olmaları gerekmektedir. Buna rağmen, bu sınırlamaların etkinliği, ilgili birey ve grupların, adaylara yardım çerçevesinde yaptıkları bağışların, kanuni olmakla beraber federal yasa tarafından tahmin edilmeyen yollardan (aşağıda bahsedilen 'yumuşak para' gibi) gelmesi nedeniyle aşındırılmaktadır.

FEDERAL YASA'NIN BAŞLICA İLKELERİ

1970'lerden beri, Amerika Birleşik Devletleri Başkanlık ve Kongre seçimleri federal yasanın üç ana ilkesi çerçevesinde yönetilmektedir. (Yerel ve eyalet seçimleri için her 50 eyaletin kendi yasası geçerlidir.) Bu ilkeler aşağıda belirtilmiştir.

Finansal Aktivitenin Kamuya Açıklanması

Paranın varlığının kamuya açık ve gerek muhalefetteki partiler, adaylar ve gerekse medya tarafından incelenmesinin mümkün olması, kampanyalara yapılan katkılar ve harcamalar konusunda olabilecek herhangi bir yozlaşmaya karşı en belirgin caydırıcı unsur olarak görülmektedir. Devlet uygulamasının bu yönü hakkında, en azından ilke bazında, geniş bir fikir birliği söz konusudur. Federal seviyede ise bu uygulama, \$200'ün üzerindeki meblağlar için toplanan ve ayrıntılı hesaplar içeren periyodik raporlar gerektirmektedir.

Fon Kaynakları Üzerindeki Yasaklar

Şirketler, ulusal bankalar ve işçi sendikaları uzun zaman önce kasalarındaki paraları – şirket karları ve sendika gelirlerini – federal seçimleri etkilemek üzere kullanmaktan men edilmişlerdir

(yine de birçok eyalet kendi seçimlerinde bu paraların kullanılmasını kabul etmektedirler.) Buna rağmen, bu varlıklar siyasi komiteler kurma yoluna giderek üst düzey yetkililerden, hisse sahiplerinden ve sendika üyelerinden bağış toplayabilirler. Toplanan bu bağışlar federal seçimlerde kullanılarak, sözkonusu sponsor şirketin, veya sendikanın etkisini seçimlere yansıtabilir. A.B.D. seçimlerinde yabancı uyruklu birey veya gruplardan da bağış alınması yasaklanmıştır.

Fon Kaynakları Üzerindeki Sınırlamalar

Federal yasa, federal seçimlerde adaylara, partilere ve gruplara, bireyler, siyasi komiteler veya partiler tarafından yapılacak bağış miktarlarını sınırlamaktadır. Bir birey, bir seçim kampanyası için bir adaya en fazla \$2000, veya iki yıllık seçim devresi içinde tüm adaylara, partilere ve siyasi komitelere \$95.000 bağış yapabilir. Bir siyasi komite her seçim için bir adaya \$5000 verebilir ama tek bir varlığın yapacağı bağışlar için toplam sınırlaması bulunmamaktadır.

KAMPANYA FİNANSMANINDAKİ REFORM GÜDÜSÜ

Para ve siyaset tarafından öne çıkartılan meseleler, kampanya finansmanını Amerika Birleşik Devletleri'nde daimi bir tartışma konusu haline getirmiştir. 1980 ve 1990'larda, reform öncüleri 1970'lerde yasalaşmış olan uygulamayı, paranın siyasi sistem içindeki önemini azaltacak şekilde düzenlemeye çalışmışlar fakat başarısız olmuşlardır.

2002 yılında yasalaşan kanun, beklentiyi pek karşılayamamıştır. Önceki çabalar, yürürlükte olan federal düzenleme sistemini geliştirmeyi amaçlarken 2002 yılında çıkan Çift partili Kampanya Reform Yasasının amacı (öneren iki senatörün ismi ile anılan, McCain-Feingold ya-

Yukarıdan aşağıya doğru: Haziran 2002'de Augusta, Maine'de demokrat vali aday John Baldacci destekçilerine konuşma yapıyor. 2002 seçimi Maine'deki adayların kampanyaları için kamusal para aldıkları ilk seçimdi. Başkan Bush Haziran 2003'te Los Angeles'te yapılan bağış toplama etkinliğinde destekçilerine el sallıyor. Bağış toplama etkinliği sırasında New York Eyalet Cumhuriyetçi valisi George Pataki bir destekçiyle tokalaşıyor.

Harry S Truman
Demokrat
(1945-1953)

Dwight D. Eisenhower
Cumhuriyetçi
(1953-1961)

John F. Kennedy
Demokrat
(1961-1963)

ferberliği sağlamak maksadı ile kullanılmak üzere verilmiştir. Bu tarz aktiviteler geliştirilerek, eyalet ve yerel seçimlerdeki adaylarla birlikte, amaçlandığı gibi federal adaylara destek sağlanmıştır. Buna ilave olarak, ulusal parti görevlilerinin, federal seçim adaylarının ve ilgili tüm görevlilerin para toplama konusundaki müşterek gayretleri, bu toplanan paranın zaten federal seçim adaylarına yönelik olduğunu düşündürmektedir.

Düzenleyici sistemin iflas eşiğinde olduğu fikri ancak 1996 seçimlerinde yaygınlaşmıştır. O yıl siyasi partiler tarafından toplanan yumuşak para miktarı \$900 milyon bulmakla kalmamış, bunun yanında siyasi partiler ve çıkar grupları federal seçimleri federal sınırlamaların dışından etkileyecek seçim bazı konu

destekleme metodunu bulmuşlardı. Bu uygulama adaylar hakkında onların kazanmaları veya kaybetmeleri açıkça desteklenmeden, belirli konular çerçevesinde tartışılması şeklinde cereyan etmekteydi.

Mahkemelerin *Buckley Valeo*'ya *Karşı* kararını, iletişimlerin hükümet düzenlemelerine tabi olması için, belirli kelime haznesine sahip olması gerekçesi ile yorumlamalarından dolayı, siyasi gruplar istedikleri aday hakkında müspet veya menfi görüşleri federal suç kapsamına girme tehlikesi yaşamadan beyan etmek yoluna gitmeye başladılar. 1996 yılı ve onu takip eden seçimlerde, bu tarz uygulamalar için onlarca milyon doların harcandığı tahmin edilmektedir, hiçbir kayıt veya hesap istenmediğinden, harcanan paranın asıl miktarını belirlemek imkansızdır.

MCCAIN-FEINGOLD ETKİSİ

1996 yılından sonra, reformcular dikkatlerini siyasi komiteler, kampanya için toplanan paralar ve harcamalar konusundaki sınırlamalardan ziyade, federal uygulamaları etkisiz kılan kaçamak noktaları olduğunu düşündükleri konulara çevirerek araştırmaya başladılar. 2002 yılında yasalaşan McCain-Feingold Yasası genel olarak tüm ulusal partileri ve federal adayları yumuşak para toplama ve kullanımından men etmektedir. Ayrıca, eyalet ve yerel partilerin 'federal seçim aktiviteleri' olarak nitelendirilen eylemler için de yumuşak para kullanmasını yasaklamaktadır. Yeni yasa, konu bazı destekleme çerçevesinde yayınlanacak ve federal seçimde yer alan adayları açıkça belirtecek tüm reklamcılık içeriğinin önseçimlerde yayından 30 gün evvel, genel seçimlerde yayından 60 gün evvel açıklanmasını öngörmekte ve şirket ve sendika kasalarından para kullanımını yasaklamaktadır.

McCain-Feingold Yasasının geçirilmesinden sonraki yıllar boyunca süren tartışmalarda daima anayasaya uygunluk unsuru yer almıştır. Kongre tarafından tahmin edilemeyen ama federal seçimlerdeki büyük para akışına imkan sağlayan bir uygulamayı yaratan karar olan 1976 *Buckley Valeo*'ya *Karşı* kararından sonra bunun kaçınılmaz olduğu düşünülebilir. Yasa tasarısı yasalaşmaya yaklaştıkça, anayasaya uygunluk unsuru tekrar tartışma odağı haline gelmiştir. 2004 seçimleri için kampanyalar başlamış halde iken ve politikacılar yeni yasayı uygulamaya çalışırken, siyasi toplum McCain-Feingold'un zorunlu kıldığı hızlandırılmış hukuki incelemeyi beklemektedir.

2 Mayıs 2002 tarihinde söz konusu kararların ilki, District of Columbia Bölge Mahkemesinde görülen McConnell FEC'e *Karşı* davasından gelmiştir: Mahkeme, ulusal partiler tarafından toplanan ve eyalet ve yerel partiler tarafından kullanılan yumuşak para toplama yasağını

kaldırırken, federal seçimleri doğrudan etkileyebilecek olan kamu iletişimi ve federal adaylar ve görevliler tarafından yumuşak para toplanmasıyla ilgili yasakları olduğu gibi bırakmıştır. Buna ilaveten mahkeme, federal adaylara ait televizyon yayın reklamlarının zaman bazındaki kurallarını iptal ederek, reklamın ne zaman yayınlanacağına değil, sadece reklamın adayı desteklemesi veya yermesi konusuna geçiş hakkı tanımıştır. Bu karar konuyu takip edenleri şaşırttı çünkü burada daha öznel bir kriter kullanılmaktadır. Bu karar daha sonra 2004 yılı seçimlerine katılanlara daha fazla karışıklık yaratmaması için askıya alınarak Eylül'de bu davayı ele alacak olan Yargıtay'ın kararına kalmıştır.

Acaba Yargıtay *Buckley Valeo*'ya *Karşı* davasının kararına uyum sağlayarak, özgür konuşma arenasında düzenleme yapan yeni yasanın uzantısını geri mi çevirecek? Yoksa yüklü kanıtların ve eski yasa ile yaşanmış yılların tecrübesi çerçevesinde yozlaşmanın ve zengin birey ve grupların aşırı etkisinin yaratacağı tehlikeyi önlemek için daha kapsamlı düzenlemelerin mi gerektiğine karar verecek? Net olan tek şey, önümüzdeki Yargıtay kararının, gelecekteki siyasi para akışını düzenleme çabalarının üzerinde derin bir etkisi olacaktır. ■

Joseph E. Cantor Amerikan Ulusal Devlet'i konusunda uzmandır ve Kongre Araştırma Servisinde olan Kongre Kütüphanesinde görevli. Buradaki görevine 1973 yılında Johns Hopkins Üniv ersitesi'nden mezun olduktan sonra başlamıştır. 1979'dan itibaren kampanya finansmanı konusunda uzmanlaşmış olup, bu konuda Kongre'ye bilgi akışı sağlamış ve Kongre için gerekli konuları ve ilgili yasadaki değişiklikleri analiz etmiştir.

2004 SEÇİMLERİ SÖZLÜK

Caucus – Amaçları siyasi ve organizasyon değişiklikleri yapmak olan bir grubun toplantısı. Amerikan Başkanlık siyaseti çerçevesinde ise, "caucus" kelimesi, her partinin yerel siyasi aktivistlerinin Başkan adayını tayin etmek üzere bir araya geldikleri toplantı manasında kullanılmaktadır. 'Dereceli' bir "caucus" sistemi çerçevesinde, yerel parti aktivistleri, seçim yöresi kapsamında çalışma başlatarak ilçe toplantıları için delegeleri seçerler. İlçe delegeleri de eyalet toplantılarına katılacak delegeleri belirlerler. Eyalet çapındaki toplantılarda, partinin ulusal kongresine katılacak olan delegeler seçilir. "Caucus" sisteminin amacı, delege seçimi bazında, her partinin eyalet seçmenleri tarafından Başkan adayının belirlenmesini sağlamaktır. Caucus sistemi, aday tercihleri seçim yöresi aşamasında belirlendiğinden, tüm Başkan adayınının demokratik çerçevede yürütülmesinde etkili olmaktadır.

Ceket Kuyruğu (Coattails) – Bir centilmenin frak kuyruğuna gönderme yapan bir terimdir. Amerikan siyaset lisansında popüler bir adayın popülaritesi sayesinde, partisimin diğer adayları için de zafer sağlama anlamına gelmektedir. Bir adayın peşine takılan diğerlerini de "frağının kuyruğunda" zafere taşıdığı anlamına gelir.

Muhafazakarlar – Merkezden hafif sağa kayandan başlayarak, merkezden oldukça uzak olan noktaya kadar tüm siyasi görüşler. A.B.D.'deki iki büyük partiden biri olan Cumhuriyetçi Partisi genelde daha muhafazakar olarak tanımlanmaktadır. Genelde A.B.D.'de siyasi muhafazakarlar serbest piyasa bazlı ekonomik ilkeler, düşük vergi oranlarını destekler ve federal hükümetin güç sahibi olmasına şüpheyle bakarlar. Bu gücün yerel veya eyalet düzeyinde olması gerektiğine inanırlar.

Konvansiyon Sıçrayışı (Convention Bounce) – Cumhuriyetçi veya Demokrat Partinin Ulusal Konvansiyondaki Başkanlık adaylığının açıklanmasının hemen akabinde, anketler tarafından bir adayın popülaritesindeki artışın belirlenmesi.

Tartışma (Debate) – İki veya daha fazla sayıda bireyin bir konu üzerinde tartışma yürütmesi. Tartışmalar, son yıllar içindeki Amerikan si-

yaset çevresinde, tüm Başkan ve Başkan Yardımcısı adaylarının televizyonda medya veya seyircilerden gelen sorulara verdikleri cevaplar çerçevesinde ortaya koydukları şahsi ve parti politikaları ile bağdaştırılmaktadır. Tartışmalar radyo kanallarından da yayınlanmakta olup, hükümetin her seçime tabi pozisyonu için yapılabilir.

Bölünmüş Hükümet (Divided Government) – Bu terim, Başkanın bir partiye mensup olması ve Kongre'nin en az bir biriminin (Senato veya Temsilciler Meclisi) diğer parti tarafından kontrol edilmesi manasına gelir. Aynı durum eyalet bazında da bir partinin valiliği diğer partinin de eyalet yasama kurulunu kontrol etmesi ile gerçekleşebilir. A.B.D. siyaset sisteminde bölünmüş hükümet sıkça rastlanan bir olgudur. Geçmişte daima radikal değişikliklerden caydırıcı ve her iki partiyi de uzlaşmaya yönlendirici etkisi olmuştur.

Seçim Kurulu (Electoral College) – Amerikalı seçmenler Başkan adayına oy vermek için sandıklara gittiklerinde, bir çoğu doğrudan doğruya Başkan seçtiklerine inanmaktadır. 18. asırdan kalma bir anayasal zorunluluk olan Seçim Kurulu adı verilen bir birimin varlığından dolayı, bu teknik olarak doğru değildir. Seçim Kurulu, eyaletler bazında aday gösterilen bir grup seçmene verilen isimdir. Bu kurul üyeleri seçim günü, bir adayı seçmeyi taahhüt etmiş olarak, oy çokluğu bazında seçilirler. Seçimleri takip eden Aralık ayı içinde seçmenler topluluğu kendi eyaletlerinin başkentinde bir araya gelerek, Başkan ve Başkan Yardımcısı için oy kullanırlar. Seçilmek için bir Başkanın 270 oy alması gerekmektedir.

Federal Seçim Komisyonu (Federal Election Commission - FEC) – Federal kampanya finansmanı yasağını uygulamakla görevlendirilmiş bağımsız bir düzenleyici birim. 1971 Federal Seçim Kampanyası Yasası'nda yapılan 1974 değişikliği ile yürürlüğe girmiş bulunmaktadır.

Ön Yükleme (Front-loading) – Parti içindeki eyalet caucusları ve önseçimlerini, gittikçe genel seçimlerden önceye programlamak usulü için kullanılan terimdir. Önseçimleri daha erken tarihlere almakla, eyaletler bir veya iki Başkanlık adayına hız kazandırarak, her partinin aday tayininde kayda değer etki yaratmaya çalışırlar.

Başı Çekmek (Front-runner) – Bir seçim veya aday tayini aşamasında en popüler olan ve kazanması beklenen aday.

Cinsiyet Ayrımı – Yakın geçmişteki seçimlerde Amerikan kadınları erkeklerden farklı bir eğilimde olup genelde Cumhuriyetçilerden çok Demokrat adaylara veya siyasi adaylar arasındaki liberal olanlara oy vermektedir. Medya bunu cinsiyet ayrımı olarak adlandırmışlar.

Sert para/Yumuşak para (Hard money/soft money) – Federal Kampanya Finansman Yasası düzenlemeleri tarafından kontrol altında olan ve olmayan kampanya fonlarını ayırt etmek için kullanılan terimler. Sert para, yasalar tarafından kontrol altında tutulan ve federal seçimlerin sonuçlarını etkilemek için, yani bir seçmeni desteklemek için kullanılması yasaya uygun olan paradır. Yumuşak para, yasa kontrolü altında olmayan ve adayların ulusal görevlere seçilmesinde etkili olmayacak; seçmen kayıtları, parti kuvvetlendirme aktiviteleri, yönetim giderleri gibi yerlerde ve eyalet ve yerel seçimlerde adaylara yardım amacıyla harcanabilen fonları kapsamaktadır.

At Yarışı (Horse race) – At yarışının heyecan verici olgusunun seçimler için benzetme olarak kullanılmasıdır. Terim, ayrıca kampanyaların medya takibini, adayların kamuoyu anketleri ile belirlenen durumlarını anlatmak için de kullanılmaktadır çünkü medya genelde ciddi siyasi platformlarla seçilmeye çalışan insanlar olarak değil yarışan atlanmış gibi bunları haber konusunu yapmaktadır.

Liberal – A.B.D. siyasi ortamında "liberaler" merkezden hafiften solda veya merkezden uzak olarak tanımlanır. İki büyük partilerden Demokratlar genelde daha liberal olarak görülür. Siyasi liberaler toplumsal adaletsizliği düzeltmek için federal hükümetin müdahale etmesini destekler ve kültürel arenada liberaler feminizmi, azınlık hakları ve kişisel davranış özgürlüğünden yanadırlar.

Lyndon B. Johnson
Demokrat
(1963-1969)

Richard M. Nixon
Cumhuriyetçi
(1969-1974)

Gerald Ford
Cumhuriyetçi
(1974-1977)

Jimmy Carter
Demokrat
(1977-1981)

Yarı Dönem Seçimleri (Mid-term election) – A.B.D. Senato ve Temsilciler Meclisi'ndeki sandalyeler için yapılan ve Başkanlık görev süresinin ortasına, yani Başkanın görevdeki ikinci yılına rastlayan seçimlerdir. Sonuçlar bazen Başkanın ilk iki yıllık performansı hakkında halk görüşünü açıklayan bir referandum gibi algılanmaktadır. Yarı dönem seçimleri Senato'nun bir bölüm, ve Temsilciler Meclisi'nin tüm üyelerini değiştirir. Ayrıca eyaletler bazında da üye değişimine neden olur.

Olumsuz Reklamlar (Negative ads) – Bir adayın şahsiyetine veya konular bazında hareketlerine saldırıp, kötü görünmesini sağlayarak seçmenleri diğer aday'a oy vermeleri için ikna etmeye çalışan reklamlar.

Platform – A.B.D. siyaset sözlüğü bağlamında, bu terim bir siyasi partinin ilkelerini ve amaçlarını içeren, Başkanlık aday belirleme sürecinde hazırlanan, yayınlanan yazılı ve resmi bildirisidir. Son yıllarda, parti platformları, televizyonların her adayın şahsiyeti ve görünen liderlik kapasitesine odaklanması neticesinde önemlerini biraz yitirmişlerdir.

Çokluk (Plurality) – Kazanan adayın en fazla oy alarak seçimi kazanması metodudur. Çokluk oyu bir adayın, diğer adayların herhangi birinden daha fazla ama genellikle oy çoğunluğunun yüzde 50'sinden az oy alması durumudur. Adaylardan biri yüzde 30 oy, ikinci aday da yüzde 30 oy, ve üçüncü aday yüzde 40 oy aldığı, üçüncü aday oyların çoğu durumunda seçimi kazanmış olur.

Önseçim (Primary Election) – Herhangi bir görev için bir siyasi partinin adayını belirlemek üzere yapılan seçim. Önseçimler, yerel belediye Başkanlıkları, Temsilciler Meclisi üyelikleri için yerel seçimler, valilikler, Senato seçimleri ve A.B.D. Başkanlık seçimleri gibi hükümetin her seviyesi için düzenlenebilirler. 'Kapalı' önseçimlerde, sadece partilerin kayıtlı üyeleri oy kullanabilirler. 'Açık' önseçimlerde ise bir partinin oy kullananları, bir başka partinin önseçimlerinde oy kullanabilirler. Başkan adayları için yapılan önseçimler, eyaletlerde yaşayanların hangi Başkan adayının parti adayı olmasını tercih ettiklerinin belirlenmesi için eyalet düzeyinde yapılmaktadır. Her eyaletin kendi yasası çerçevesinde, seçmenler Başkanlık seçimi için doğrudan

oy vermekte veya kongrede Başkan seçecek olan delegeler için oy kullanmaktadırlar. Eyalet önseçimleri, eğer siyasi sezonun başlarında yer alıyorsa, bazen önde giden Başkan adaylarının yolunu keserek, daha az tanınmış bir adayın yolunu açabilirler. Önseçimler, aday seçimindeki "caucus" sisteminin bir alternatifidir.

Protesto Oyu (Protest vote) – Kazanması muhtemel olmayan bir üçüncü adaya veya küçük bir partinin adayına, iki büyük partinin adaylarından memnun olmadıklarını belirtmek için verilen oy.

Yeni Bölge Düzenlemesi (Redistricting) – Kongresel bazdaki bölgelerin coğrafi sınırlarının, Temsilciler Meclisi üyelerinin seçildiği eyaletler bazındaki seçmen bölgelerinin tekrar düzenlenmesi. Demokratlar ve Cumhuriyetçiler bu düzenlemeyi yapmaya imkan sağlayacak hukuki ve siyasi mekanizmaları, eyalet yasama kurulunu kontrol ederek elde etmek için şiddetli rekabet içindedirler. Bu hakkı elde eden parti, kongresel bölgelerin sınırlarını tekrar düzenleyerek kendi partisine seçmen bazında avantaj kazandırabilmektedir.

Bölgeleştirme (Regionalization) – A.B.D. nin 50 eyaleti gayri resmi olarak coğrafi ve kültürel özellikleriyle birbirine benzeyen altı bölgede gruplanmıştır. Başkanlık önseçim devresinde, 'bölgeleştirme' eyaletlerin aynı bölgedeki diğer eyaletler ile biraraya gelerek, önseçimleri aynı günde düzenleyerek, seçim bazında kendi bölgelerinin gücünü artırma durumudur.

Tek-Üye Bölgesi (Single-member district) – A.B.D. deki geçerli ulusal ve eyalet meclis üyelerinin seçimi, her yasama bölgesi için bir üyenin seçilmesi ve sonunda en fazla oyu alan üyenin galip olarak tanımlanması şeklinde düzenlenmektedir. Tek-üye metodu her bölgede sadece bir kişinin kazanmasını sağlamaktadır. Bu yöntem, birkaç üyenin, partilerinin aldığı oy oranı bazında, aynı anda seçildiği daha büyük bölgelerde düzenlenen orantılı sistemin tam karşıtıdır.

Doğru Söz (Sound Bite) – Bir adayın söylemiş olduğu radyo ve televizyonlarda sık sık tekrarlanan kısa ve öz bir kaç söz.

Medya Danışmanı (Spin doctor) – Bir adayın her durumda en olumlu şekilde yorumlanmasını sağlamak için tutulan medya danışmanı veya siyasi danışman. Örneğin, Başkanlık adayları arasındaki bir tartışmanın arkasından, her adayın spin doctor'ı gazetecilerle bir araya gelerek adayın kuvvetli noktalarını açıklayarak, kendi adayının tartışmada daha üstün olduğunu vurgulayarak, gazetecileri etkilemeye ve halka o şekilde yansıtılmalarını sağlamaya çalışır. Bu terim, sözkonusu medya danışmanlarının mesleklerini ifa ederken dönüp durmalarından türemiştir.

Üçüncü Parti (Third Party) – A.B.D. de 20. asırda Amerikan siyasetine egemen olan Cumhuriyetçi ve Demokrat Partilerden başka herhangi bir parti.

Oy Paylaşması (Ticket Splitting) – Aynı seçimde değişik partilerin adayları için oy kullanma durumu, örneğin, Demokrat Parti Başkanlık adayı ve Cumhuriyetçi bir Senatör için aynı seçimde oy kullanmak. Oy paylaşanlar aynı partinin adaylarına oy vermedikleri için, oylarını paylaştıkları söylenir.

Şehir Toplantısı (Town Meeting) – Bir adayın genellikle yerel olarak bir grup insanla birlikte yaptığı, katılımcıların aday'a soru yöneltebilecekleri resmi olmayan ve herkesin eşit olduğu bir toplantı.

İzleme Anketi (Tracking Survey) – Adayların izleyebileceği, seçmenlerin hissiyatını gösteren bir çeşit kamu-oyu anketi. İlk aşama için anketçiler, üst üste üç akşam aynı sayıda bireyle konuşabilir, örneğin gecede 400 kişi ve toplam olarak 1200 kişi gibi. Dördüncü akşam, anketçi 400 değişik kişi ile daha görüşür ve onların cevaplarını anket eklerken, ilk 400 kişinin cevaplarını çıkarır. Bu şekilde devam ederek, anketin kapsamını sürekli 1200 kişi-de tutar. Belirli bir zaman evresi içinde, anketteki tüm veriler olayların etkisini ve gelişmesini gösterecek şekilde güncel olacaktır.

BİBLİYOGRAFYA VE İNTERNET SİTELERİ

Kitaplar

Abramson, Paul R., John Aldrich ve David Rohde
2000 + 2002 Seçimlerinde Değişiklikler ve Devamlılık. CQ Press, 2003, 400 s.

Bibby, John, F.
İki Parti mi Fazlası mı? Amerikan Parti Sistemi, 2. baskı, CQ Press, 2002, 168 s.

Brinkley, Alan ve Davis Dyer
Amerikan Başkalığı'na Okuyucu'nun Yardımcısı. Houghton Mifflin, 2000, 368 s.

Coleman, Kevin, J., Joseph E, Cantor ve Thomas H. Neale
Amerika Birleşik Devletlerinde Başkanlık Seçimleri: Okuma Kitabı
Kongre Araştırma Servisi, Kongre Kütüphanesi, 2000, 53 s.
<http://fpc.state.gov/documents/organization/22616.pdf>

Flanigan, William H. ve Nancy Zingale
Amerikan Seçmenin Siyasi Davranışı. 10. baskı. CQ Press, 2002, 220 s.

Goldstein, Michael, L.
2004 Başkanlık Seçimi için Rehber. CQ Press, 2003, 140 s.

Gregg, Gary L.
Demokrasiyi Güvenceye Almak: Seçmenlik Topuluğu Neden Var? ISI Books, 2001, 197 s.

Maisel, L. Sandy
Partiler Cevap Veriyor: Amerikan Partilerinde Değişim ve Kampanyalar. 4. baskı. Westview Press, 2002, 400 s.

Moore, John Leo
A'dan Z'ye Seçimler, 2. baskı, CQ Press, 2003, 614 s.

Polsby, Nelson W. ve Aaron Wildavsky
Başanlık Seçimleri: Amerikan Siyasetinin Stratejileri ve Yapısı, 10. baskı, Chatham House, 2000, 352 s.

Thomas, Norman G. ve Joseph A. Pika
Başanlık Politikalarında Seçim Politikaları, 5. baskı, CQ Press, 2001, 510 s.

Thompson, Dennis
Sadece Seçimler, University of Chicago Press, 2002, 240 s.

Traugott, Michael ve Paul J. Lavrakas
Seçim Anketleri, Haber Medyası & Demokrasi, Chatham House Publishers, 2000, 368 s.

Wayne, Stephen J.
Beyaz Saray'a Giden Yol, 2004, 7. baskı, Wadsworth Publishers, 2003, 336 s.

Zogby, John
Karar 2002: Cumhuriyetçiler Neden Kazandılar. Zogby International, 2003, 234 s.

İnternet Siteleri

Duyarlı Siyaset Merkezi
<http://www.opensecrets.org/home>

Amerikan Kadınları ve Siyaset Merkezi
<http://www.rci.rutgers.edu/cawp>

Oy verme ve Demokrasi Merkezi
<http://www.fairvote.org/>

Amerikan Seçmenlerini Araştırma Komitesi
<http://gspm.org.csae>

Ulusal Demokrat Komitesi
<http://democrats.org/index.html>

Federal & Eyalet Seçim Kaynakları
<http://llrx.com/columns/roundup25.htm>

Kadın Seçmenler Birliği
<http://www.lwv.org>

Akıllı Oy Projesi
<http://www.vote-smart.org>

Ulusal Cumhuriyetçi Komitesi
<http://rnc.org>

A.B.D. Federal Seçim Komisyonu
<http://www.fec.gov>

Yabancı Basın Merkez Kampanyası 2004 İnternet Bağlantıları
<http://www.fpc.gov/c9752.htm>

İnsan Hakları ve Demokrasi Elektronik Bülteni Demokrasi Sayıları: Adil ve Özgür Seçimler, Eylül 1996
<http://usinfo.state.gov/journals/itdhr/0996/ijde/ijde0996.htm>

Makaleler

Brooks, David. 'Biraz Bölünebilir bir Millet', Atlantic Monhly, Aralık, 2001 s. 53-65
<http://www.theatlantic.com/issues/2001/12/brooks.htm>

Benenson, Bob. 'Özel Rapor, Seçim 2004', CQ Weekly, 9 Ağustos, 2003, s.2010-2014

Cantor, Joseph E. 'Kampanya Finansmanı' Kongre Araştırma Servisi, Kongre Kütüphanesi, 2002, 14s.
<http://fpc.state.gov/documents/organization/20708.pdf>

Cook, Charles E. 'Sil Süpür veya Paylaş', Washington Quarterly, Sonbahar 2003, s.213-220
http://www.twq.com/03autumn/docs/03autumn_cook.pdf

Dunham, Richard S. 'Seçim '04:Başladı ve Gidiyor; Başkanlık Önseçimleri sezonu tam hız giderken, Bush'un tekrar seçilmesini belirleyecek dört unsur. (WASHINGTON WATCH)' Business Week Online, 2 Eylül, 2003
http://www.businessweek.com/bwdaily/dnflash/sep2003/nf2003092_1665_db015.htm

Faucheux, Ron. '04 için Erken Senato Engelleme' (Kaydedilmiş) (A.B.D. Seçimleri)' Campaigns & Elections, Nisan 2003, 7 s.

2004'ü Hedeflerken: Bush tanklar ve vergi indirimleri platformundan bir daha seçim kazanabilir mi? Kampanya oyun kitabına içeriden bir bakış. (Nation) Time,5 Mayıs,2003, 32 s.
<http://usinfo.state.gov/products/pubs/election04/biblio.htm>

Bill Clinton
Demokrat
(1993-2001)

Ronald Reagan
Cumhuriyetçi
(1981-1989)

George Bush
Cumhuriyetçi
(1989-1993)

George W. Bush
Cumhuriyetçi
(2001'den bugüne)

U.S. DEPARTMENT OF STATE
BUREAU OF INTERNATIONAL INFORMATION PROGRAMS

<http://usinfo.state.gov/>

Produced by
Regional Program Office, Vienna
(U.S. Elections/Turkish)